

ISSN 2217-7531

ICOM

International
council
of museums
SRBIJA

16 separat

ČASOPIS NACIONALNOG KOMITETA MEĐUNARODNOG SAVETA MUZEJA

Decembar 2022.

PREGLED IZLOŽBI U 2022. GODINI

Pred nama je već treće izdanje ICOM-ovog pregleda izložbi u Srbiji na kraju godine, ovoga puta 2022, kao Separat decembarskog broja Časopisa NK ICOM-a Srbije br. 16. Ideja da se na jednom mestu načini pregled izložbene produkcije u autorskom smislu u toku jedne godine, za ukupnu muzejsku zajednicu, naišla je na dobar odziv. U međuvremenu, Separat se pokazao kao korisna alatka u praktičnom poslu nominacija za ICOM-ove godišnje nagrade i stiče se utisak kao da je postao neophodan za rad Komisije za dodelu nagrada.

Podsetimo se ponovo kriterijuma za odabir izložbi: to su autorski projekti kustosa realizovani u muzejskim i galerijskim sredinama, vezanim za zbirke, odnosno proces istraživanja, kao i oni nastali u saradnji više profesionalnih ustanova u toku godine koja je protekla. Gostujuće izložbe nisu uzete u obzir, kao ni izložbe savremenih umetnika koji su istovremeno i njihovi autori. Budući da je pandemija konačno iza nas, 2022. godina bi se mogla označiti kao regularna muzejska godina, bez ograničenja u prijemu publike ili ograničenja broja posetilaca, što brojnost izložbi i pokazuje.

Struktura publikacije je ostala ista: dve celine su definisane teritorijalno, kao Centralna Srbija i Vojvodina, dok su u trećoj celini izdvojene nove stalne postavke otvorene 2022. godine.

Unutar ove tri celine, materijal je organizovan takođe po teritorijalnom principu – manje celine čine gradovi, čija su imena, kao i imena ustanova u njima, poređana abecednim redom. Materijal su zajedničkim radom prikupili članovi Redakcije Časopisa NK ICOM-a Srbije, kroz kontakte sa institucijama, putem upitnika, kao i proverom podataka prikupljenih iz drugih izvora. Uzete su u obzir izložbe otvorene u decembru 2021. koje su najvećim delom bile dostupne publici 2022. godine, a koje nisu obuhvaćene prethodnim separatom.

Treći po redu Separat našeg časopisa je pred vama i nadamo se da je relevantan izvor za izložbenu produkciju u Srbiji. Dobar prijem prvog broja u stručnoj javnosti, ohrabrio nas je da istrajemo na ovom, ne malom, poslu koji omogućuje ukupnu vidljivost različitih ideja i praksi, i doprinosi ne samo kvalitetnijem nagrađivanju istaknutih projekata, već i boljoj saradnji među muzejima i galerijama u razmeni izložbi. 🇷🇸

Na naslovnoj strani
Transformacija keramičke slike,
Narodni muzej Arandjelovac

Mrdan Bajić, *Nepouzdana priповedač,*
Muzej savremene umetnosti, Beograd

ARANĐELOVAC

NARODNI MUZEJ ARANĐELOVAC

Naziv izložbe:

KADA SE SPOJE ZEMLJA, VODA I VATRA

Privatna kolekcija porodice Nikolić iz Aranđelovca

Autor: Milena Nikolić

Vreme: 15. maj – 20. jun 2022.

Mesto: Narodni muzej Aranđelovac

Rezime: Tema je omeđena: zemlja, voda, vatra, a sadržaj se raskošno širio decenijama iza nas u keramici porodične radionice umetničke i tehničke keramike Nikolić u Aranđelovcu. Tri generacije – Ruža, Raja, Milena, Marko i Lena – tražile su najbolju formu, najsmelije glazure, najveštije kompozicije u keramičkim pećima... Aranđelovac do sada nije imao nijednu umetničku porodicu u kojoj se tri generacije, već pola veka, bave umetničkom i industrijskom keramikom. To je prepoznao Narodni muzej, koji u *Noći muzeja* ovom izložbom odaje počast i omaž njihovom raznovrsnom i bogatom stvaralaštvu, koje će za neke biti prvi pogled u tek otkriveno.

Naziv izložbe:

TRANSFORMACIJA KERAMIČKE SLIKE

Autor: Tanja Vićentić

Vreme: 27. jul – 29. decembar 2022.

Mesto: Narodni muzej Aranđelovac

Rezime: Izložba *Transformacija keramičke slike* ima za cilj hronološku, ali i tematsku prezentaciju keramičkih panoa i instalacija iz dragocene aranđelovačke kolekcije savremene umetničke keramike, koji su rezultat širokog raspona istraživačkih poduhvata na polju vizuelnih umetnosti. Keramičke slike ili panoi u prvim sazivima Simpozijuma *Svet keramike*, na kome su nastali, podrazumevali su manje formate, ali svakako reprezentativne primere izvedene u ovom medijumu. U prvim godinama, delujući u modernističkim okvirima, umetnici su u svojim radovima ispitivali svojstva

materijala i bavili se formom, a ubrzo su pod uticajem postmodernističkih tendencija eksperimentisali van konvencionalnih načina izražavanja. Početak 21. veka predstavlja novu etapu u razvoju savremene umetničke keramike, kada ovaj medijum prevazilazi sve do tada ustanovljene granice i mogućnosti i postaje poligon za nezamislive ideje u kreiranju novih likovnih doživljaja. Prateći program izložbe bila je jednomesečna radionica namenjena srednjoškolcima.

BEOGRAD

DOM JEVREMA GRUJIĆA

Naziv izložbe:

VELIKANKE SRPSKE KULTURE

Autori: Branka Conić,

Gordana Bekčić, Ružica Opačić

Vreme: 20. januar – 27. mart 2022.

Rezime: Dom Jevrema Grujića u saradnji sa Kancelarijom za kulturnu diplomatiju predstavio je izložbu o slavnim ženama naše istorije koje su svojim delima, hrabrošću i doprinosom srpskoj kulturi, ali i celokupnoj srpskoj istoriji, uticale na razvoj misli i našeg društva uopšte. Često slavljene u inostranstvu, a neshvaćene u svojoj zemlji, neretko u borbi protiv patrijarhata, birokratije i nepisanih pravila, utirale su put novim generacijama. Predstavljene su: Milica Stojadinović Srpkinja, Mina Karadžić, Poleksija Todorović, Draga Ljočić, Beta Vukanović, Nadežda Petrović, Isidora Sekulić, Jelisaveta Načić, Marija Maga Magazinović, Zora Petrović, Desanka Maksimović, Leposava St. Pavlović, Milena Pavlović Barili, Soja Jovanović i dr.

Vilerovi gobleni – slike iglom islikane, Etnografski muzej

ETNOGRAFSKI MUZEJ

Naziv izložbe:

VILEROVI GOBLENi – SLIKE IGLOM ISLIKANE

Autor: Irena Fileki

Vreme: 17. maj – 21. avgust 2022.

Mesto: Etnografski muzej

Rezime: Vilerovi gobleni su vrsta vezanih radova, kod nas naročito popularnih u drugoj polovini 20. veka. Omiljenost goblena kod nas može se posmatrati u svetlu uloge veza u našoj tradicionalnoj kulturi i prihvatanja evropskih umetničkih tendencija. Nazivom izložbe *Vilerovi gobleni – slike iglom islikane* naglašava se prenošenje jedne vrste umetničkog izraza u drugi, što je važna karakteristika Vilerovih goblena, čija je osnovna predložka nastala prebacivanjem čuvenih umetničkih dela različitih slikarskih pravaca na vezenu podlogu.

Naziv izložbe:

LEPA KUĆA

Autor: Miloš Matić

Vreme: 20. septembar – 15. decembar 2022.

Mesto: Etnografski muzej

Rezime: Izložba *Lepa kuća* bavi se ukrašavanjem kuće kao celine, na tlu Srbije, činom dodavanja dekorativnih elemenata kući, činom kojim se pridaju višeslojna značenja kući i onima koji u njoj žive. Mnogobrojne kuće ruralnog narodnog graditeljstva ova izložba predstavlja kao primere narodne estetike, koje lepo unose u kulturni model stanovanja, s namerom da se seoska kuća ne posmatra samo kao nešto dopadljivo ili idilično, već kao deo šireg sloja kulturnog nasleđa.

GALERIJA SRPSKE AKADEMIJE NAUKA I UMETNOSTI

Naziv izložbe:
NIKOLA DOBROVIĆ.

POD ZASTAVAMA MODERNIH POKRETA

Povod: 125 godina od rođenja Nikole Dobrovića

Autori: Marta Vukotić Lazar, Bojan Kovačević

Vreme: 24. maj – 2. oktobar 2022.

Mesto: Galerija SANU

Rezime: Izložba, kao centralni program obeležavanja jubileja 125 godina od rođenja Nikole Dobrovića, predstavlja ovog modernistu i člana SANU kao osobu širokih uvida, svestranog intelektualca, pisca brojnih kritičkih historiografskih studija o arhitekturi i gradovima, profesora fakulteta, direktora Urbanističkog instituta Srbije, prvog gradskog arhitektu Beograda i bezmalo mitsku figuru naše arhitekture i kulturne javnosti. Izložba je osmišljena kao sintetičan prikaz celokupnog Dobrovićevog stvaralaštva i ima za cilj da, s jedne strane, predstavi ključne karakteristike Dobrovićevog dela, njegove ideje, zalaganja i postignute rezultate, a s druge strane, da osvetli milje, okolnosti, uslove i prilike u kojima je njegovo delo nastajalo. Na izložbi su pored originalnih projekata i arhivske građe prikazane i brojne makete, video-materijal, kao i dokumentarni film o Dobroviću.

Naziv izložbe:
OLGA JEVRIĆ.
KOMPOZICIJA I SKULPTURA

Autori: Žaklina Marković, Dejan Vučetić

Vreme: 18. oktobar – 11. decembar 2022.

Mesto: Galerija SANU

Rezime: Izložba predstavlja opus Olge Jevrić kao vrhunski domet naše i evropske moderne umetnosti druge polovine 20. veka. Njena vizionarska ostvarenja su novim materijalima, apstraktnom formom i specifičnim likovnim jezikom trasirala novo poglavlje jugoslovenske skulpture, istovremeno ostajući jedinstvena pojava na našem podneblju. Na izložbi je predstavljeno preko dvesta dela iz dva legata umetnice, koja su poklonjena SANU i Kući legata u Beogradu i koja su prikazana u svom integralnom obimu, kao i manji broj radova iz Muzeja savremene umetnosti.

Naziv izložbe:
**GRAČANICA, SJAJ UMETNOSTI
U DOBA KRALJA MILUTINA**

Autor: Aleksandra Davidov Temerinski

Vreme: 21. decembar 2022 – 26. februar 2023.

Mesto: Galerija SANU

Rezime: Izložba osvetljava Gračanicu kao najviši domet arhitekture i slikarstva svoje epohe, ali i vrednosni obrazac i uzor brojnim kasnijim generacijama umetnika. Budući da je estetske vrednosti Gračanice bilo moguće predstaviti samo posredno, izloženi materijal u najvećoj meri čine printovi velikih formata brižljivo uklopljeni u arhitektonske simulacije unutrašnjosti crkve i dopunjeni video-animacijom, VR (virtual reality) prezentacijom i kratkim dokumentarnim filmom. Neposredni povod za predstavljanje Gračanice na ovaj način čini izuzetna okolnost da su nedavno završeni višedecenijski konzervatorski radovi na njenom celokupnom zidnom slikarstvu.

JUGOSLOVENSKA KINOTEKA

Naziv izložbe:
SOJA JOVANOVIĆ – SNOVI U BOJI

Povod: Sto godina od rođenja

Sofije Soje Jovanović (1922–2022)

Autor: Irina Kondić

Vreme: 24. februar 2022 –

Rezime: Izložbom se obeležava stogodišnjica rođenja Sofije Soje Jovanović (1922–2022), prve srpske rediteljke igranih filmova. Deo ove postavke čine filmovi Soje Jovanović, koji su u izložbenim celinama hronološki poređani (od 1954. do 1969. godine) i svaki ima svoj prostor, svoj monitor na kojem se emituju inserti i svoje arhivske materijale – plakate, fotografije, kostimografske i scenografske skice, knjige snimanja. Tu su i originalni kostimi iz filmova, dok posebnu atrakciju predstavlja umetnička instalacija visine devet metara, koja spaja ilustracije Alekse Gajića s vremenskom linijom na kojoj je hronološki data biografija Soje Jovanović.

Olga Jevrić, Kompozicija i struktura. Galerija SANU, Foto V. Milunović

Naziv izložbe:
PAZOLINI, 100 GODINA

Autori: Marjan Vujović, Irina Kondić

Vreme: 19. septembar – 30. novembar 2022.

Mesto: Jugoslovenska kinoteka

Kratak rezime: Izložba o Pjeru Paolu Pazoliniju, čuvenom italijanskom reditelju, dramaturgu, lingvisti. Postavka je uključivala monitore na kojima su se videli inserti iz šest reprezentativnih filmova koji su prikazani na retrospektivi, kao i trejleri iz celokupnog Pazolinijevog opusa.

KUĆA LEGATA

Naziv izložbe:
PETAR DOBROVIĆ – NEMIR VEGETACIJE

Povod: Dan opštine Čuprija

Autor: Jelica Durković

Vreme: 10. oktobar – 24. novembar 2022.

Mesto: Galerija Muzeja

Horeum Margi – Ravno, Čuprija

Rezime: Kuća legata je u saradnji sa Muzejem *Horeum Margi – Ravno* upriličila izložbu *Nemir vegetacije* slikara Petra Dobrovića. Petar Dobrović je slikar čiste likovne strasti, čija su inspiracija bili portreti, mrtve prirode, pejzaži. Jakim koloritom, smelim potezom, Dobrović je uvek insistirao na nužnosti autentičnog u umetnosti, na spajanju realizma i modernizma. Tražeći inspiraciju

u koloritnim predelima i lokalnim stanovnicima, u zanosu je slikao inspirisan podnebljem u kome je boravio. Na izložbi *Nemir vegetacije* iz bogatog umetničkog opusa Petra Dobrovića predstavljeni su meditaranski i fruškogorski ciklusi iz faze kolorističkog ekspresionizma nastali u periodu od 1931. do 1940. godine.

Naziv izložbe:

MILENA JNK – DUGA U OBLAKU

Autor: Ana Popović Bodroža

Vreme: 28. oktobar – 24. novembar 2022.

Mesto: Moderna galerija Beograd

Rezime: Nastala kao plod saradnje Moderne galerije Beograd i Kuće legata Beograd, a povodom godišnjice smrti značajne srpske i jugoslovenske umetnice, Milene Jeftić Ničeve Kostić. Ova izložba fokusirana je prevashodno na ranu fazu njene umetnosti, od početaka sedamdesetih do kraja devedesetih godina, uključivši dela iz zbirke Moderne galerije Beograd, kao i nekoliko dela iz Legata Milene JNK u Kući legata.

Naziv izložbe:

LEGAT NEDELJKA GVOZDENOVIĆA

Povod: 120 godina od rođenja

Nedeljka Gvozdenovića

Autor: Nada Simulov Timofejev

Vreme: 24. februar – 2. april 2022.

Mesto: Kuća legata

Rezime: Izložba umetničkih dela akademskog slikara Nedeljka Gvozdenovića organizovana je povodom 120 godina od rođenja ovog velikog umetnika, dobrotvora i darodavca. Umetničko stvaralaštvo Nedeljka Gvozdenovića, pored svoje morfološke raznovrsnosti, predstavlja i jedan od obimnijih autor-skih opusa srpskih umetnika druge polovine dvadesetog veka. Prema tvrdnjama samog Gvozdenovića, on sadrži između 1700 i 1800 slika. Poklon-zbirku svojih dela akademik slikar Nedeljko Gvozdenović preneo je 1980. godine u vlasništvo grada Beograda.

MUZEJ AFRIČKE UMETNOSTI – ZBIRKA VEDE I DR ZDRAVKA PEČARA

Naziv izložbe:

REFLECT #2: FRAGMENTI,

FRAGILNOSTI, SEĆANJA –

SAVREMENA UMENTOST ANGOLE

Autori: Emilia Epštajn, Ana Knežević,

Grasa Rodriguez, Sonja Ribeiro

Vreme: 13. april – 31. avgust 2022.

Mesto: Muzej afričke umetnosti

Rezime: *Reflect #2* je drugo izdanje platforme za predstavljanje umetnika afričkog porekla koje MAU realizuje u saradnji sa galerijom *This Is Not A White Cube* (Luanda/Lisabon). Nakon predstavljanja refleksija namibijskih umetnika (2020), sada su pred publikom savremeni angolski umetnici. Umetnici se bave temama urbanističkog haosa, stavljajući fokus na problem rušenja i dehumanizovane gradnje koja izmiče kontroli i u konačnici proizvodi arhitektonske aveti. Umetnici su predočavali i introvertne poglede, razmišljanja o porodici, o tradicionalnim ženskim prostorima (i materijalima), majčinstvu, ili pak o konvencionalnim bračnim očekivanjima.

Naziv izložbe:

ANTIKOLONIJALNI MUZEJ

Autor: Ana Sladojević

Vreme: 8. septembar 2022 – 31. januar 2023.

Rezime: Trenutno je u fokusu brojnih muzeja u svetu – a posebno onih koji izlažu afričku umetnost – dekolonizacija muzejskog rada. Muzej afričke umetnosti – Zbirka Vede i dr Zdravka Pečara, čiji nastanak je tesno spregnut sa idejama antikolonijalizma i nesvrstavanja, tokom decenija svog delovanja otvarao je mogućnosti i za drugačije muzejske reprezentacije od standardnih postavki afričke umetnosti. Izložba trasira neka od ključnih pitanja reprezentacije Afrike i afričke umetnosti, u kulturnom okviru širem od isključivo muzejskog. Počevši od kartografskih reprezentacija Afrike, do novinske štampe, članaka u časopisima, fotografija, crteža, muzejskih dokumenata, natpisa, rečenica i citata, ona opisuje različite registre u kojima se formirala slika o Africi i afričkim umetnostima, a koji su posredno ili direktno uticali i na sliku Afrike koju sam MAU predstavlja.

MUZEJ GRADA BEOGRADA

Naziv izložbe:

IZBOR SLIKA IZ KOLEKCIJE

MUZEJA GRADA BEOGRADA

Autor: Predrag Đidić

Vreme: 17. maj – 27. jun 2022.

Mesto: Zavičajni muzej Žarkova

Rezime: Izložbom *Izbor slika iz kolekcije Muzeja grada Beograda* obuhvaćeno je deset dela, nastalih od druge polovine 20. veka do danas, istaknutih pojedinaca koji su svojim stvaralaštvom obeležili umetnost svog vremena, poput Mila Milunovića, Marka Čelebonovića, Nedeljka Gvozdenovića, Zorana Pavlovića itd. a koja je Muzej grada Beograda nabavio za svoju kolekciju prethodnih godina. Obrane slike iz Zbirke za likovnu umetnost i muzičku kulturu od 1950. godine svedoče o tematsko-stilskom pluralizmu umetničkih dela zastupljenih u kolekciji Muzeja grada Beograda, njenom reprezentativnom karakteru i potencijalu za razumevanje ne samo slojevitog razvoja umetničke scene Beograda, već i umetničkih tokova i fenomena koji su obeležili srpsku i jugoslovensku umetnost od druge polovine XX veka do danas.

Naziv izložbe:

MUZIČKO PRIJATELJSTVO –

DAVORIN JENKO I STEVAN ST. MOKRANJAC

Autori: Marijana Dujović,

Filip Šoln, Ivan Milošević

Vreme: 1–30. jul 2022.

Mesto: Zavičajni muzej Žarkova

Rezime: Kompozitori Davorin Jenko (1835–1914) i Stevan Stojanović Mokranjac (1856–1914) su među ličnostima koje su najzaslužnije za razvoj srpske muzičke kulture, i umetnosti uopšte, u drugoj polovini 19. veka. Zahvaljujući Jenkovom radu, u Beogradu je obogaćen pozorišni život, time što je u repertoar Narodnog pozorišta uvršten i niz komada s pevanjem, čiji je muzički autor bio upravo Jenko. Mokranjac se zalagao za očuvanje srpske narodne tradicije, koja je ujedno bila i glavna inspiracija za njegovo stvaralaštvo i time je postao utemeljivač nacionalnog stila u Srbiji. Njihove profesionalne karijere su se preplitale, kao i životne

okolnosti. Ova izložba predstavlja mali uvid u njihov rad i dugo prijateljstvo koje su negovali.

Naziv izložbe:

BANJICA – NASELJE VINČANSKE KULTURE

Autor: Miloš Spasić

Vreme: 20. septembar – 11. oktobar 2022.

Mesto: Konak kneginje Ljubice

Rezime: U Zbirci za praistoriju Muzeja grada Beograda čuva se približno hiljadu predmeta upisanih u Registar kulturnih dobara Republike Srbije, kao i vredne studijske zbirke koje uključuju desetine hiljada artefakata. Neolitski lokalitet na Banjici ima nesaglediv značaj za kulturnu baštinu Republike Srbije, a na teritoriji grada Beograda je jedan od najvrednijih. Na tom mestu je istražena najveća do danas poznata vinčanska kuća, površine od 220 m², kao i mnoge jedinstvene arhitektonske forme, poput megarona, specijalizovanih proizvodnih objekata, ali i malih pomoćnih ostava, spremišta i silosa. Izložba je otvorena u okviru manifestacije *Dani evroposke baštine*.

Naziv izložbe:

UNPLUGGED – UMETNOST BEZ STRUJE

Autori: Dragana Palavestra, Marija Stošić,

Predrag Đidić

Vreme: 26. septembar – 10. oktobar 2022.

Mesto: Salon Muzeja grada Beograda

Rezime: Prva postavka u novom objektu je gruppna izložba na kojoj su izložena dela trideset troje savremenih srpskih umetnika. U pitanju su radovi iz kolekcije Muzeja grada Beograda. Publika je imala prilike da vidi radove eminentnih autora, među kojima su dela: Zdravka Joksimovića, Biljane Đurđević, Predraga Neškovića, Predraga Caranovića, Gabriela Glida, Raše Teodosijevića, Čedomira Vasića, Neše Paripovića, Vuka Vidora, Ivana Šuletića, Dimitrija Pecića i drugih.

Unplugged – Umetnost bez struje,
Salon Muzeja grada Beograda

Naziv izložbe:
IVO ANDRIĆ – ČOVEK IZNAD VREMENA

Autori: Jelena Medaković,
Filip Šoln, Ivan Milošević

Vreme: 6–20. oktobar 2022.

Mesto: Galerija parohijskog doma Srpske pravoslavne crkve u Ljubljani (Slovenija)

Rezime: U susret predstojećem jubileju – 130 godina od rođenja srpskog pisca i nobelovca Ive Andrića, Muzej grada Beograda je učestvovao sa svojim programom na ljubljanskom festivalu, posvećenom ovom velikanu. Na izložbi su prikazani lični predmeti nobelovca, a prisutni su imali prilike i da koračaju kroz Muzej Ive Andrića u sastavu Muzeja grada Beograda, putem VR ture.

Naziv izložbe:
OD KRITA DO DUNAVA

Ikone iz Zbirke Sekulić

Muzeja grada Beograda

Autori: Jelena Medaković,
Agatoniki Cilipaku, Anastasios Antonaras

Vreme: 15. decembar 2022 – 15. jun 2023.

Mesto: Muzej vizantijske kulture, Solun (Grčka)

Rezime: U Muzeju vizantijske kulture u Solunu otvorena je izložba *Od Krita do Dunava* Muzeja grada Beograda iz Zbirke Sekulić. Najvrednije ikone u ovoj zbirci su grčkog, odnosno kritskog porekla. Izložena je trećina kolekcije, 48 ikona raspoređenih u četiri celine. Prvi deo sadrži po hronološkom i tematskom redu 28 ikona koje predstavljaju panoramu pravoslavne umetnosti od 15. do 19. veka, i njen razvoj na prostoru severne Grčke i šire na Balkanu. Drugi deo, koji uključuje devet ikona od 16. do 18. veka, svojevrsni je omaž bračnom paru Sekulić a pozadinu čini grafička replika fotografije zida njihovog stana u Beogradu gde se čuva ovaj legat. U trećem delu su dve ikone na istu temu *Imago pietatis* iz 16. veka, italo-kritske umetnosti, jedna iz Zbirke Sekulić a druga iz Zbirke Muzeja vizantijske kulture. U četvrtom delu je izloženo deset ikona italo-kritske umetnosti iz perioda od 15. do 18. veka. Reč je o delima poznatih i nepoznatih slikara koja su u velikoj meri odredila razvoj postvizantijske ikonografije, ali i savremene pravoslavne umetnosti. Izložba je upotpunjena

virtuelnom turom, tako da posetioci, uz pomoć VR naočara, koračaju Muzejom grada Beograda u kojem je smeštena Zbirka ikona Sekulić.

Naziv izložbe:
BETA VUKANOVIĆ – KLASIK MODERNE
Slike iz kolekcije Muzeja grada Beograda

Autor: Isidora Savić

Vreme: 21. decembar 2022 – 27. januar 2023.

Mesto: Konak kneginje Ljubice

Rezime: Izložba obuhvata radove Bete Vukanović i predmete iz slikarkinog ateljea koji se čuvaju u kolekciji Muzeja grada Beograda, u Legatu Bete Vukanović. Oni svedoče o stvaralaštvu ove multimedijalne umetnice kroz vreme, od ranih min henskih portreta s kraja XIX do poznih akvarela iz sedme decenije XX veka, ukazujući na tematski pluralizam slikarkinog opusa i njenu pripadnost intimnom, ušuškanom svetu klasične moderne.

Naziv izložbe:
LJUBAV I MODA – ULICE BEOGRADA

Autor: Darko Ćirić, Jelena Medaković

Vreme: 28. decembar 2022 –

Mesto: Trg republike, Beograd

Rezime: Kroz muzejsku postavku na otvorenom, Muzej grada Beograda je predstavio dva kulturna kioska, simbole prestonice, Beli PKB kiosk i kiosk K67, kao reminiscencije na prodaju čuvenih prehrambenih proizvoda tokom osamdesetih godina 20. veka. Posetioci će imati prilike da vide izložbu *Ulice Beograda*, koja prikazuje ljubav, modu i nove životne navike Beograđana, kao i odabrane reklamne plakate.

MUZEJ NAUKE I TEHNIKE

Naziv izložbe:

TANKA LINIJA – IZMEĐU LEKA I OTROVA

Autori: Ivan Stanić,

Jelena Manojlović, Svetlana Mitrović

Vreme: 7. april – 15. jun 2022.

Mesto: Muzej nauke i tehnike

Rezime: Izložba kontekstualizuje dinamičnu granicu između leka i otrova i ukazuje na važnost saznanja, prenošenja iskustva i savremenih naučnih dostignuća. Fenomen granice između leka i otrova sagledavan je kroz prizmu istorije nauke i nasleđa: farmacije, medicine, etnologije, biologije, arheologije, pravne regulative, medija, kao i u širem društvenom, istorijskom i prirodnjačkom kontekstu, sa teritorijalnim fokusom na područje Srbije. Na izložbi je prikazana istorijska perspektiva i pojedinačni fenomeni tanke linije koja je delila život i smrt tokom razvoja ljudske civilizacije. Izložba je deo projekta *Tanka linija* koji obuhvata i zbornik naučnih radova.

Naziv izložbe:

VERNISAŽ

Umetnička dela iz zbirki Muzeja nauke i tehnike

Autori: Jelena Jovanović Simić,

Gordana Karović, Snežana Toševa,

Ivan Stanić, Ljubomir Milanović

Vreme: 5. jul – 5. septembar 2022.

Mesto: Muzej nauke i tehnike

Rezime: Iako izložbe likovnih dela nisu uobičajena praksa jednog tehničkog muzeja, Muzej nauke i tehnike pružio je javnosti retku priliku da vidi najznačajnija umetnička dela iz zbirki i ukazao na mogućnosti novih muzeoloških praksi. Predstavljena likovna dela potiču iz tri muzejske odseka: Istorije medicine, Saobraćaja i transporta i Arhitekture i graditeljstva. Nevelika po obimu, ali izuzetno zanimljiva i kompleksna po sadržaju, zbirka je specifična, jer dela nisu sistematski sakupljana već su u Muzej uglavnom dospevala kao pokloni u sklopu drugih zbirki. Izvestan broj predmeta Muzej je prikupio putem akvizicije. U zbirci se nalaze radovi: Paje Jovanovića, Hajnriha Lesinga, Nikole Krasnova, Mare Lukić Jelesić, Riste Stijovića i drugih.

Naziv izložbe:

DIGITALNO ZADOVOLJSTVO,

11. FESTIVAL S.U.T.R.A.

Autor: Ivan Stanić

Vreme: 19. septembar – 5. oktobar 2022.

Mesto: Muzej nauke i tehnike

Rezime: Festival S.U.T.R.A., najstariji festival u Srbiji koji se bavi povezanošću nauke, umetnosti i tehnologije, u najnovijem izdanju ispitivao je kako se ostvaruje ljudska egzistencija u virtuelnim prostorima interneta. Fokus je na istraživanju pokušaja da se većina svakodnevnog funkcionisanja, manifestuje i konzumira posredstvom digitalne tehnologije, kao i postojećih softvera i sadržaja. Kako digitalno otključava i stimuliše unutrašnje konflikte, fantazije, želje, nagone, anksioznosti i odbrane, dok se istovremeno u interpersonalnom prostoru virtualnog aktivno angažujemo kako bismo bili prepoznati od strane Drugog? U projektu učestvuju umetnici: Arpad Pulai, Nataša Teofilović, Maja Obradović, Predrag Terzić, Nina Todorović, Milan Ličina, Stevan Kojić, Tanja Vujinović, Uroš Krčadinac, Dejan Vračarević i Darija Medić.

Naziv izložbe:

NA STAKLENOM PUTU –

TEHNOLOGIJA STAKLA

Povod: Međunarodna godina stakla

Autor: Zoran Lević

Vreme: 10. novembar 2022 – 15. januar 2023.

Mesto: Muzej nauke i tehnike

Rezime: Izložba je posvećena istorijskom razvoju tehnologije proizvodnje stakla kao materijala, kako prirodnog tako i industrijskog porekla, na teritoriji Srbije. Cilj izložbe je da posetiocima približi značaj i raznovrsnost materijala i tehnologije u savremenom svetu. U Muzeju su predstavljeni tehnologija stakla i alati za njegovu izradu na primeru nacionalnih proizvođača kao što su Srpska fabrika stakla iz Paraćina, Staklara Avramovac, Fabrika stakla Nacka Jovanovića u Jagodini, Industrija stakla *Pančevo*, 9. oktobar Prokuplje, *Ukras* Alibunar i *Kristal* Zaječar. Muzej primenjene umetnosti i Muzej nauke i tehnike Međunarodnu godinu stakla obeležavaju zajedničkim projektom pod nazivom *Na staklenom putu*, pri čemu je svaki muzej obradio temu stakla iz perspektive svoje sfere interesovanja.

Leta pre neta, Muzej nauke i tehnike

Naziv izložbe:

LETA PRE NETA

Autori: Mirjana Babić, Milena Vrzić Bešić,

Milena Vidosavljević, Tamara Tešević

Vreme: 10. novembar 2022 – 28. februar 2023.

Mesto: Muzej nauke i tehnike

Rezime: *Leta pre neta* je prva izložba Muzeja namenjena prvenstveno deci. Ideja ove izložbe je da se najmlađoj publici približi duh vremena pre interneta i značaj tehničkih uređaja koji su nekada bili u svakodnevnoj upotrebi, a deca ih danas najčešće koriste putem aplikacija na mobilnom telefonu. Najmlađa publika se na izložbi prvi put susrela sa pojedinim tehničkim uređajima, dok su se stariji članovi njihovih porodica na momenat vratili u prošlost i prisetili kako su izgledala leta pre interneta.

MUZEJ POZORIŠNE UMETNOSTI SRBIJE

Naziv izložbe:

SRPSKO POZORIŠTE U VELIKOM RATU

Autori: Mirjana Odavić, Jelica Stevanović

Vreme: 17–26. novembar 2022.

Mesto: Kulturni centar Srbije u Parizu

Rezime: Muzej pozorišne umetnosti Srbije se posle 35 godina ponovo predstavio u Parizu, ovog puta značajnom, zanimljivom i prigodnom temom o Prvom svetskom ratu, periodu koji je tesno povezao srpski i francuski narod. Izložba je prikazala samo deo dragocene riznice raznovrsne građe koju baštini Muzej pozorišne umetnosti Srbije, a koja svedoči o neverovatno razvijenoj i razgranatoj pozorišnoj delatnosti koju su Srbi pokretali i intenzivno održavali pod najtežim okolnostima tokom Prvog svetskog rata.

Naziv izložbe:**MIHAILO JANKETIĆ – POZORIŠNA POSVETA****Autor:** Biljana Ostojić**Vreme:** 15. jun – 30. decembar 2022.**Mesto:** Muzej pozorišne umetnosti

Rezime: Izložba predstavlja hronološku priču o šezdesetogodišnjem glumačkom trajanju Mihaila Miše Janketića kroz uloge koje su obeležile epohu, pozorišnu umetnost, nacionalnu kulturu. Izložbena postavka je sačuvala njegove najveće i najznačajnije pozorišne trenutke, kao priču s naslovom, fotografijama, citatima i audio-vizuelnim segmentom: prikazom njegovih uloga i izborom iz poezije koju je govorio s posebnom ljubavlju.

MUZEJ PRIMENJENE UMETNOSTI**Naziv izložbe:****MODNI CRTEŽI****ALEKSANDRA JOKSIMOVIĆA****Autor:** Bojana Popović**Vreme:** 13. maj – 4. jun 2022.**Mesto:** Muzej primenjene umetnosti

Rezime: Izložba skreće pažnju na crtež kao izuzetno bitan aspekt stvaralačkog opusa Aleksandra Joksimovića. Zahvaljujući autorskim osobenostima i visokim estetskim vrednostima svojih crteža, Joksimović je i dobio posao u modnoj struci 1959. godine, postao poznat i slavljen kao umetnik. Šezdesetih godina, u vreme kada je moda odevanja imala društveni značaj zbog snažnog emancipatorskog potencijala i otvorenosti ka drugačijem i novom, Joksimovićevi crteži, kao svojevrsne naznake *boljeg života*, bili su omiljeni. Obrađeno je sedamdesetak crteža koje je Joksimović poklonio Muzeju primenjene umetnosti. Time je zaokružena već postojeća zbirka Joksimovićevog opusa i stvorena mogućnost da se istraže i predstave publici ova ostvarenja koja najneposrednije odražavaju njegov način rada.

Naziv izložbe:**MODNI SVET PORODICE KALEF****Autor:** Draginja Maskareli**Vreme:** 11. jun – 2. jul 2022.**Mesto:** Muzej primenjene umetnosti

Rezime: Zbirka tekstila i kostima Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu obogaćena je tokom 2019. godine vrednim poklonom koji se sastoji od 33 modne ilustracije u boji iz poznatog nemačkog časopisa *Die Modenwelt* (*Svet mode*). Modne ilustracije nastale su u periodu od 1892. do 1898. godine i svojevremeno su bile vlasništvo Matilde Kalef (1879–1942), pripadnice poznate beogradske sefardske trgovačke porodice Kalef i vlasnice ženske krojačke radnje u Višnjićevoj ulici. Paralelno posmatrajući sačuvane modne ilustracije iz časopisa *Die Modenwelt* i porodične fotografije Kalefovih, izložba *Modni svet porodice Kalef* mapira odevne obrasce koje su članovi porodice, ali i drugi članovi jevrejske zajednice i pripadnici građanske klase, koristili u svojoj samoprezentaciji, u skladu sa aktuelnim kulturnim modelima.

Naziv izložbe:**NA STAKLENOM PUTU:****UMETNOST STAKLA I REPREZENTACIJA U SRBIJI (1850–1950)****Povod:** Dan Muzeja primenjene umetnosti,

Međunarodna godina stakla

Autor: Biljana Crvenković**Vreme:** 8. novembar – 15. januar 2023.**Mesto:** Muzej primenjene umetnosti

Rezime: Izložba obuhvata period od jednog veka kroz koji se prati utemeljenje industrijalizacije stakla i važna uloge oblikovanog stakla u procesu modernizacije srpskog društva. U težnji da se posetiocima približi fragilnost ovog materijala, kao i značajan deo našeg nasleđa, korišćen je savremeni pristup u predstavljanju sadržaja, a akcenat postavke je stavljen na opozite koji dodatno uvlače posetioce u istoriju nacionalne proizvodnje stakla, prateći njegov imaginarni, *stakleni* put. Uloga oblikovanog stakla se prati kroz različite kulturne modele kroz koje se iščitavaju nacionalne, državne i lične težnje pojedinaca. Izložba se sastoji od 130 eksponata i pratećeg materijala Muzeja primenjene umetnosti, Zavičajnog muzeja Jagodina, Zavičajnog muzeja Paraćin, Narodnog muzeja Kikinda, Etnografskog muzeja i drugih institucija koji ilustruju proizvodnju najznačajnijih fabrika stakla 19. i prve polovine 20. veka sa teritorije Srbije.

Modni crteži Aleksandra Joksimovića.
Muzej primenjene umetnosti.
Foto J. Jarebica

Na staklenom putu:
Umetnost stakla i reprezentacija u Srbiji (1850–1950).
Muzej primenjene umetnosti.
Foto J. Jarebica

MUZEJ SAVREMENE UMETNOSTI

Naziv izložbe:

STVARI VIBRANTNE – STVARI SVEČANE

Autori: Senka Ristivojević, Miroslav Karić

Vreme: 11. februar – 6. jun 2022.

Mesto: Galerija-legat Milice Zorić

i Rodoljuba Čolakovića

Kratak rezime: Izložba, nazvana prema jednom citatu pronađenom među beleškama Leonida Šejke, *Stvari vibrantne – stvari svečane*, predstavlja seriju priča o pokušajima umetnika da načine promene u društvu, o njihovom protestu koji bi vodio ka svetu konačno pogodnom za život – *un monde enfin habitable* (Andre Breton). Izložba je osmišljena u formi svojevrsnog omnibusa od 13 epizoda ili storija koje pričaju svakodnevni predmeti, upotrebljavani ili nastali tokom rada, umetničkih eksperimenata i istraživačkih procesa, stavljeni su u jukstapoziciju sa umetničkim delima iz muzejske zbirke. Izloženi objekti pripadaju dokumentaciji i ličnim arhivima koji se u Muzeju čuvaju kao delovi legata Milice Zorić i Rodoljuba Čolakovića, Ane Čolak Antić, Vana Živadinovića Bora, Milana Dedinca i Radmile itd. Cilj izložbe je da se skrene pažnja na važnost dokumentacije, arhiva, ličnih predmeta, tzv. sekundarnih izvora za istraživanje i čitanje umetnosti i muzejskih zbirki.

Naziv izložbe:

ERVIN VURM – JEDAN MINUT ZAUVEK

Autori: Marijana Kolarić, Žerom Sans

Vreme: 7. april – 9. avgust 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti

Rezime: Izložba *Jedan minut zauvek* Ervina Vurma u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu prva je samostalna izložba ovog istaknutog austrijskog umetnika u Srbiji i njegova prva velika izložba na Balkanu. Postavljena na svih pet nivoa Muzeja, izložba teži da prikaže kompleksan stvaralački, tridesetogodišnji opus ovog umetnika od 90-ih godina prošlog veka do danas. Izložba nosi u sebi paradoksalnu sintezu prolaznosti i večnosti u težnji da podseti na neke ikonične Vurmove jednogminutne i performativne skulpture. Ova sveobuhvatna izložba zamišljena je kao introspektivna pre nego

retrospektivna i teži da prikaže bogat i raznoliki umetnički opus Ervina Vurma, kao i raznorodnost medija u kojima umetnik stvara i koje neprestano paralelno razvija i istražuje.

Naziv izložbe:

STAVOVI I FORME –

UMETNOST KAO FORMA MIŠLJENJA

Autori: Miroslav Karić, Nebojša Milenković

Vreme: 8. jul – 8. oktobar 2022.

Mesto: Galerija Legata Milice Zorić

i Rodoljuba Čolakovića

Rezime: Uzimajući za polazište neke od teza čuvene istorijske izložbe *Živiš u svojoj glavi: Kada stavovi postanu forme* Haralda Zemana iz 1969 – svakako najslavnije izložbe umetnosti kakvu danas poznajemo – postavka *Stavovi i forme* nastojala je da istraži da li su, i u kojoj meri, iskustva novih umetničkih praksi 1960-ih i 1970-ih prisutna u shvatanju i stvaranju autora mlađe generacije (do 30 godina). Postavka *Stavovi i forme* bila je fokusirana na radove mlađih umetnika kod kojih prepoznajemo eho istorijskih konceptualnih praksi i koji, saobrazno kontekstima vremena u kojem žive, u umetnosti traže izraz i izlaz kroz delovanje zasnovano na brisanju i relativizovanju granica između privatnog i javnog, kao i mišljenja i stvaranja umetnosti.

Naziv izložbe:

MRĐAN BAJIĆ –

NEPOUZDANI PRIPOVEDAČ

Autori: Miroslav Karić,

Aleksandra Mirčić, Žaklina Ratković

Vreme: 24. septembar 2022 – 23. januar 2023.

Mesto: Muzej savremene umetnosti

Rezime: Retrospektivna izložba Mrđana Bajića *Nepouzdana pripovedač* predstavlja višedecenijski stvaralački opus jednog od najprominentnijih aktera savremene umetničke scene u Srbiji. Postavljena na svih pet nivoa u Muzeju savremene umetnosti na Ušću i u neposrednom okruženju Muzeja, izložba je strukturirana kroz hronološke i tematske celine koje prate sve faze razvoja Bajićevog skulptorskog rada i građenja specifične autorske poetike, prepoznatljivog pristupa i izraza u mediju skulpture. Postavkom su obuhvaćeni umetnikovi, sad već,

Ervin Vurm – *Jedan minut zauvek*.
Muzej savremene umetnosti.
Foto B. Janjić

Akvizicije u 2021, Muzej Zepter

amblematski radovi i projekti koji su poslednje četiri decenije obeležili umetnička dešavanja kod nas, u regionu i svetu, uključujući i novu interpretaciju projekta *Yugomuzej*, kao i produkciju koja je namenski rađena za aktuelnu izložbu.

Naziv izložbe:
GOSPODSTVO UMA – MIODRAG B. PROTIĆ

Autori: Svetlana Mitić, Katarina Krstić

Vreme: 20. oktobar 2022 – 27. februar 2023.

Mesto: Galerija Legata Milice Zorić i Rodoljuba Čolakovića

Rezime: Stogodišnjicu rođenja Miodraga B. Protića (1922–2014), idejnog tvorca i dugogodišnjeg prvog upravnika Muzeja savremene umetnosti (1965–1980), istovremeno značajnog likovnog stvaraoca, teoretičara i kritičara likovne umetnosti i autora brojnih monografija i studija o modernoj i savremenoj umetnosti, Muzej savremene umetnosti obeležio je izložbom u Galeriji-legatu Milice Zorić i Rodoljuba Čolakovića. Izložbom je predstavljen proces nastajanja najpre Moderne galerije 1958. godine a potom 1965. godine i Muzeja savremene umetnosti, prve ustanove sa jasno profilisanom jugoslovenskom orijentacijom u sakupljanju umetničkih dela moderne i savremene likovne umetnosti, što je kao osnovni pravac rada ustanove odredio upravo njen prvi upravnik.

MUZEJ ZEPTER

Naziv izložbe:
AKVIZICIJE U 2021.

Autor: Ivana Simeonović Čelić

Vreme: mart–april 2022.

Mesto: Muzej Zepter

Rezime: Izložba *Akvizicije* obuhvatala je prezentaciju radova u okviru otkupa 2021. godine. Muzejska kolekcija obogaćena je se za dvadeset i jedno delo: Ljubice Sokić, Branislava Protića, Slavoljuba Bogojevića, Leonida Šejke, Petra Sibinovića i dr.

NARODNI MUZEJ U BEOGRADU

Naziv izložbe:
FEMINA BALCANICA: MATER, MATRONA, AUGUSTA, DEA Žena na Balkanu u antičkom dobu

Povod: Dan Narodnog muzeja Srbije

Autori: Deana Ratković, Vera Krstić, Tatjana Cvjetićanin, Veselinka Ninković, Mirjana Glumac

Vreme: 10. maj – 28. avgust 2022.

Mesto: Narodni muzej Srbije

Rezime: Posetioци su imali prilike da se kroz pažljivo odabrane muzejske predmete upoznaju sa zanimanjima, modom, običajima, položajem i ulogom žena

u sferi privatnog i javnog života. Izložba i katalog izložbe, govoreći o ženstvenosti, lepoti i društvenom statusu žena, ženama u rimskim utvrđenjima, njihovim mogućim profesionalnim dometima, ženama u domaćinstvu ili političkom životu, za cilj imaju da sve zainteresovane upoznaju sa prilikama u ranijim epohama podstičući na promišljanja o društvenim ulogama i odnosima, kako u prošlim vremenima tako i u aktuelnom dobu.

Naziv izložbe:
ISHODIŠTE SLIKE

Crteži Save Šumanovića iz Zbirke Narodnog muzeja Srbije

Autor: Dragana Ljubenović

Vreme: 18. maj – 11. decembar 2022.

Mesto: Narodni muzej Srbije

Rezime: Obeležavajući Međunarodni dan muzeja, Narodni muzej Srbije za publiku je ostvario novu izložbu pod nazivom *Ishodište slike: crteži Save Šumanovića iz zbirke Narodnog muzeja Srbije*. U Zbirici crteža i grafika jugoslovenskih autora 20. veka u Narodnom muzeju čuva se sedamdeset osam crteža Save Šumanovića (1896–1942), fond koji po broju radova premašuje sve druge muzejske i privatne kolekcije crteža ovog značajnog umetnika međuratnog slikarstva. Radovi iz Zbirke posmatrani su u međusobnoj vezi sa ostvarenjima u ulju, te se stiče utisak o nepromenljivom pristupu likovnoj problematici, što nas dovodi bliže slavnom majstoru iz Šida.

Naziv izložbe:
KOSTA HAKMAN – PRIZORI SVAKODNEVICE

Autori: Lidija Ham Milovanović, Jasmina Cukić

Vreme: 17. novembar 2022 – 15. januar 2023.

Mesto: Narodni muzej Srbije

Rezime: Kosta Hakman, umetnik koji je aktivno stvarao od dvadesetih do početka šezdesetih godina 20. veka, predstavljen je kroz tematsku raznovrsnost svog stvaralačkog izraza sa posebnim akcentom na međuratnom periodu kao najplodnijem u njegovom opusu. Ne držeći se strogo hronološkog redosleda, izložba je organizovana u pet celina: autoportreti, mrtve prirode, pejzaži, slika grada i privatni prostori

kroz koje se može sagledati umetnikovo promišljanje datih tema i motiva koji kontinuirano postoje u različitim periodima njegovog stvaranja. Istovremeno, izložba nastoji da pozicionira Kostu Hakmana u širem kontekstu aktuelnih jugoslovenskih i evropskih modernističkih stremljenja, kao i u kulturnim okvirima epohe u kojoj je živio i radio, a koji su na različite načine odredili njegovo stvaralaštvo.

Naziv izložbe:
LUČONOŠA JEDNE EPOHE – BETA VUKANOVIĆ

Povod: 150 godina od rođenja Bete Vukanović

Autor: Petar Petrović

Vreme: 15. decembar 2022 – 28. februar 2023.

Mesto: Narodni muzej Srbije

Rezime: Tematska izložba Bete Vukanović obuhvata odabrana ulja na platnu iz Zbirke jugoslovenskog slikarstva 20. veka, zajedno sa nekoliko radova na papiru iz Zbirke crteža i grafika jugoslovenskih autora 20. veka Narodnog muzeja. Slikarstvo Bete Vukanović je po motivima raznorodno, a cveće, mrtve prirode, enterijeri, portreti i studije se odlikuju realističko-impresionističkim stilom, jarkim koloritom i slobodnim gestom.

PRIRODNJAČKI MUZEJ

Naziv izložbe:
EVOLUCIJA

Autori: Boris Ivančević, Milan Paunović, Zoran Marković, Sanja Alaburić

Vreme: 30. decembar 2021 – 30. jun 2022.

Mesto: Prirodnjački muzej

Rezime: Izložba prikazuje ekskluzivne predmete koji svedoče o prvim trenucima pojave života na Zemlji, o njegovom bujanju u okeanima, osvajanju kopna, razvoju ljudskih predaka i njihovom preobražaju u savremene ljude. Publika je imala prilike da vidi najstarije pronađene fosile nastale u praokeanima pre tri i po milijarde godina, najstarije životinje, prve biljke koje su se pojavile na kopnu. Neki od ovih izuzetnih predmeta su pronađeni na teritoriji današnje Srbije. Ovi eksponati, nabavljeni u prethodne četiri godine, prvi put se javno izlažu na izložbi *Evolucija*.

VOJNI MUZEJ

Naziv izložbe:
ADUTANTI SRPSKIH VLADARA

Autor: Bojana Ilić
Vreme: 21. april – 22. maj 2022.
Mesto: Vojni muzej

Rezime: Kroz umetnička dela, uniforme, oružje, oficirske diplome, odlikovanja, arhivska dokumen-ta i publikacije publika se upoznala sa raznovrsnim zadacima poveranim adutantima srpskih kneže-va i kraljeva od 1835. do 1918. godine. Izložba pri-kazuje i značajne događaje u kojima su učestvovali adutanti menjajući političke tokove Srbije. U okviru šest tematskih celina ove izložbene postavke, koje su određene periodima vladavine srpskih kneževa, odnosno kraljeva, posetioci će moći da saznaju šta je sve uticalo na izbor adutanata, koje su bile oso-benosti njihove službe, kao i da se upoznaju sa bio-grafijama odabranih adutanata. Izloženi su delovi uniforme, oznake i oružje kojima se prikazuju ka-rakteristike vizuelnog identiteta vladarevih aduta-nata tokom 19. i početkom 20. veka.

Naziv izložbe:
PIŠTOLJI I REVOLVERI
NA SJEDINJENI METAK

Povod: 144. godine od osnivanja Vojnog muzeja
Autor: Vuk Obradović
Vreme: 22. avgust – 23. oktobar 2022.
Mesto: Vojni muzej

Rezime: Izložba *Pištolji i revolveri na sjedinjeni me-tak* podrazumeva građu iz Zbirke fabričkog naoru-žanja do 1918. godine Vojnog muzeja u Beogradu. Ovo je bila jedinstvena prilika da šira publika vidi revolvere od sistema Lefošo (Lefauchaux) do siste-ma Gaser (Gasser), uključujući i crnogorsko per-janičko oružje. Takođe je prikazana lepeza pištolja koja odslikava razvoj ovog oružja u Austrugarskoj – od sistema Manliher (Mannlicher), preko Rot (Roth) M1907 do Štajer (Steyr) M1912. Posebna vi-trina posvećena je pištoljima Brauning (Browning), gde se može videti i M1910 – model upotrebljen u Sarajevskom atentatu.

BOR

MUZEJ RUDARSTVA I METALURGIJE

Naziv izložbe:
POČETAK I TRAJANJE:
120 GODINA RUDARSTVA U BORU

Povod: 120 godina od otkrića Borskog rudišta
Autori: Danijela Matović, Dragana Ignjatović, Dušica Nikolić, Marija Jovičić, Suzana Mijić
Vreme: 14. maj – 2. septembar 2022.
Mesto: Galerija Muzeja rudarstva i metalurgije
Rezime: U realizaciji izložbe *Početak i trajanje: 120 godina rudarstva u Boru* učestvovala su sva odelje-nja/zbirke našeg muzeja: Arheološko, Etnološko, Likovno i Istorijsko. Izložbu smo organizovali, kao što se u nazivu vidi, povodom velikog jubileja, bu-dući da je bogato borsko rudište otkriveno 1902. godine, a koncipirali smo je kao prezentaciju sim-bola rudarskog identiteta grada Bora. Posetioci su, pored velikog broja fotografija i predmeta, bili u prilici da premijerno vide i Generalni plan grada Bora iz 1936. godine, kao i Ratni dnevnik Petra Ra-dovanovića, jednog od prvih aktivista revolucionar-nog radničkog pokreta.

Naziv izložbe:
VOLJENI MARŠAL:
IMPRESIJE O VREMENU 1948–1977.

Autori: Danijela Matović, Suzana Mijić
Vreme: 15. decembar 2022 – 1. februar 2023.
Mesto: Galerija Muzeja rudarstva i metalurgije
Rezime: Izložba *Voljeni maršal: impresije o vre-menu 1948–1977.* tematski obuhvata posete Josipa Broza Tita Boru. Činjenica je, a to i mnoge ankete pokazuju, da je jugonostalgija, posebno među mla-đom populacijom, sve prisutniji fenomen. Autorke su izložbom želele da mlađim sugrađanima približe i pojasne period socijalističke izgradnje, a da stariji-ma probude sećanja i prepoznavanja ne tako daleke prošlosti. Izložba je realizovana uz veliku pomoć i podršku Muzeja Jugoslavije, iz čijih bogatih fundu-sa smo izložili predmete koje su Titu poklanjali rad-nici i građani Bora, kao i Titovu maršalsku unifor-mu. Tito je prilikom svoje prve posete Boru, 1948. godine, građanima poklonio skulpturu „Partizan“,

rad vajara Vanje Radauša, koja pripada fundusu Muzeja rudarstva i metalurgije Bor, a koja je takođe deo izložbe.

ČAČAK

NARODNI MUZEJ ČAČAK

Naziv izložbe:
TRADICIJA VAŠARA U SRBIJI
Suorganizator: Muzejsko društvo Srbije
Autori: Članovi Etnološke sekcije MDS-a
Vreme: 14. decembar 2022 –

Mesto: Galerija Narodnog muzeja Čačak
Rezime: Izložbu su realizovali članovi Etnološke sekcije Muzejskog društva Srbije, kao završni deo višegodišnjeg projekta, u kome su učestvovala 24 etnologa zaposlena u muzejskim institucijama. Za-jedničkim radom saradnika na projektu, formirana je jedinstvena baza podataka koja sadrži različitu vizuelnu građu o fenomenu vašara, i to sa prostora čitave Srbije. Deo ovog vanrednog materijala, iz 18 muzejskih institucija, prikazan je na izložbi *Tradi-cija vašara u Srbiji*. Tokom 2023. godine planirano je gostovanje izložbe u svim muzejskim instucijama učesnicama na projektu, čiji je koordinator Ivana Jovanović Gudurić, predsednik Etnološke sekcije MDS-a.

UMETNIČKA GALERIJA
NADEŽDA PETROVIĆ ČAČAK

Naziv izložbe:
USKRSNUĆE.
MORAĆEŠ SAM NA OVO PUTOVANJE!

Autor: Daniel Mikić
Vreme: mart–april 2022.
Mesto: Galerija *Risim*
Rezime: Izložba je realizovana povodom konzer-vatorskog tretmana na slici *Uskrsnuće* iz Spomen-zbirke Bogića Risimovića Risima. Slike i crteži zastupljeni na izložbi odgovaraju tematici *kretanja ka nepoznatom*. Usamljenost, kao i melanholična atmosfera, često su prisutne u slikama Bogića Ri-simovića Risima. Inspiracija i realna vizija života za umetnika imaju snažno utemeljenje u didaktičkom,

egzaktnom, pa čak metafizičkom i/ili teološkom. Izborom kolorita, gestualnošću, blagim pokretima četkice, prozirnošću kompozicije on ispituje pod-ručja onostranog i imaginativnog sa kojima se čo-vek neminovno susreće. Tragom umetničke vizije Risim se suočava sa činjenicom da život ima nemi-novan kraj – završava se smrću i to ga zaustavlja na velikoj udaljenosti od savršenog.

Naziv izložbe:
31. MEMORIJAL NADEŽDE PETROVIĆ:
GESTOVI I ZNAKOVI ŽIVOTA

Autori: Siniša Ilić, Bojan Đorđev (selektori)
Vreme: 1. oktobar – 13. novembar 2022.
Mesto: Umetnička galerija *Nadežda Petrović*, Sportski centar *Mladost*, Atletska staza, Gradski bedem 2, Trg narodnog ustanka, Gradska bibliote-ka *Vladislav Petković Dis*
Rezime: 31. Memorijal Nadežde Petrović u Čačku predstavlja spoj vizuelnih i izvođačkih umetno-sti kroz radove više od 20 umetnika i umetničkih grupa, objedinjene konceptom *Gestovi, znakovi života*. Na memorijalu su učestvovali: Izvedbena skupina BADco, Vesna Vesić, Borjan Grujić, Tina Gverović, Bogdan Đukanović, Uroš Zvizdić, Ben Kain (Ben Cain), Nadežda Kircanski, Neda Kovi-nić, Siniša Labrović, Stefan Lukić, Ola Maćevska (Ola Maciejewska), Jelena Milićević, Ana Miljanić, Anastasija Pavić, Katarina Popović, Marko Tirna-nić, Vlatka Horvat. Takođe su predstavljeni i rado-vi Ivana Kožarića (1921—2020), Nadežde Petrović (1873–1915), kao zajednički rad učenika Gimna-zije, Umetničke i Tehničke škole iz Čačka, nastali kroz proces radionice koju je vodila Ben Kain.

Naziv izložbe:
MILENA ČUBRAKOVIĆ

Autor: Julka Marinković
Vreme: 8. decembar 2022 – 10. januar 2023.
Mesto: Umetnička galerija *Nadežda Petrović*
Rezime: Milena Čubraković zauzima osobeno i značajno mesto u razvoju slikarstva druge polovine 20. veka u Srbiji. Krajem šezdesetih i u prvoj polovi-ni sedamdesetih godina ona je na polju apstraktne umetnosti, putem geometrijske koncepcije i kon-strukcije ostvarila radikalan iskorak u promišljanju

31. Memorijal Nadežde Petrović,
Gestovi i znakovi života,
Galerija Nadežde Petrović Čačak

i građenju slikarskog medija, stvorivši primere čiste geometrijske apstrakcije potpuno lišene aluzija na vidljivu stvarnost. Izložba je podsećanje na stvaralaštvo, umetničku i životnu sudbinu slikarke koja je po završetku studija i početnih stvaralačkih uspeha, umetnički razvoj i sazrevanje nastavila u Rimu, u kome je živela do smrti. U novoj, umetnički podsticajnoj klimi označenoj sintagmom *posle enformela* (po nazivu poznate problemske izložbe održane u San Marinu 1963), a posebno za vreme delovanja u okviru međunarodne umetničke grupe *Illumination*, koju je 1967. godine osnovao japanski umetnik Nobuya Abe (Nobuya Abe), Milena je razvila osoben slikarski koncept koji je bio veoma zapažen od strane italijanske kritike, a zasnivao se na istrajnom istraživanju svetlosnih (i duhovnih) kvaliteta boje u potpuno apstraktnom kontekstu, po principu modularnosti i serijalnosti. Taj koncept, blizak najaktuelnijim tendencijama u italijanskom slikarstvu u to vreme, Milena Čubaković će i posle prestanka rada grupe 1971. godine, u različitim modalitetima razrađivati do kraja života. U postavci izložbe to je, u najvećoj mogućoj meri, naznačeno i kroz nekoliko hronoloških i problemskih celina (*Illumination*, *Geometrija prisutnosti*, *Geometrijske asonance*). U tu svrhu su za izložbu pozajmljena dela iz desetak muzeja, galerija i privatnih kolekcija u Srbiji.

Naziv izložbe:
NADEŽDA PETROVIĆ 1873–2023.

Povod: U susret jubileju – 150 godina od rođenja Nadežde Petrović

Autori: Mirjana Racković, Dragana Božović

Vreme: 27. decembar 2022 –

Mesto: Galerija RTS-a, Beograd

Rezime: Pred nastupajuću 2023. godinu, kada će značajan jubilej – 150 godina od rođenja slikarke Nadežde Petrović – biti obeležen velikom retrospektivnom izložbom i mnogim pratećim programima i sadržajima, kao uvodni program u prostoru Galerije RTS-a priređena je likovno-dokumentarna izložba *Nadežda Petrović 1873–2023: u susret obeležavanju 150 godina od rođenja* sa ciljem podsećanja šire javnosti na veličinu ličnosti i dela Nadežde Petrović, na njenu svetlu biografiju i intelektualnu i umetničku baštinu koju nam je podarila. Na izložbi

su zastupljena dva perioda Nadeždinog slikarstva: minhenski period i njegova prva faza, srbijanski period i njegova prva i treća, koloristička faza. Pored slika iz Umetničke galerije *Nadežda Petrović* u Čačku, koja je realizovala postavku, deo predstavljenih radova je iz Narodnog muzeja Srbije.

✂ ĆURPIJA

MUZEJ HOREUM MARGI – RAVNO

Naziv izložbe:
**ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA
NA LOKALITETU ANTIČKOG
GRADA HORREUM MARGI**

Autor: Danica Jović

Vreme: 18. maj – 20. jun 2022.

Mesto: Muzej *Horreum Margi* – Ravno

Rezime: Izložba obuhvata najreprezentativnije nalaze sa prostora severoistočne kule grada Horeuma Margija, u dvorištu Muzeja. Izložba prati i hronologiju arheoloških iskopavanja kroz prezentaciju foto-dokumentacije.

✂ GORNJI MILANOVAC

MUZEJ RUDNIČKO-TAKOVSKOG KRAJA

Naziv izložbe:
**AKT KAO STUDIJA
IDEALNE LEPOTE U SLIKARSTVU
ŽIVORADA NASTASIJEVIĆA**

Autor: Tanja Gačić

Vreme: 24. februar – 7. april 2022

Mesto: Galerija Muzeja rudničko-takovskog kraja

Rezime: Legat porodice Nastasijević, jedna od niti koja čini Muzej rudničko-takovskog kraja osobenim i koji, kroz mnoga izdanja, naučne skupove i autor-ske izložbe, pokušava da se oduži ovoj znamenitoj građanskoj porodici, za sve ono za šta su se njeni pripadnici zalagali tokom svog života. Otuda i ova izložba posvećena aktovima Živorada Nastasijevića. Akt kao estetski prikaz nalog tela podrazumeva pored senzualnosti, putenosti i čulnosti, i proučavanje, sagledavanje i dočaravanje njegovih pokreta, odnosa masa, kontrasta svetla i senke na njemu,

proporcije oblika, topline ili *hladnoće* inkarnata i dr. Većina aktova Živorada Nastasijevića nastala je na osnovu modela, a za svoje aktove umetnik je radio skice, koje su deo izložbene postavke. Živorad nije radio muške aktove. U vremenu u kome smo neprekidno zatrpani skarednim prikazima nagote ljudskog tela, i u štampanim i u elektronskim medijima, cilj ove izložbe je da predoči i ukaže na umetničko viđenje i predstavljanje nagosti, kroz jedno poetizovano shvatanje, kao čednosti i čistote.

Naziv izložbe:
CRKVE BRNVARE NA TERITORIJI
OPŠTINE GORNJI MILANOVAC

Povod: 28 godina Muzeja rudničko-takovskog kraja

Autori: Ana Jelić, Milan Brajović

Vreme: 15. april – 10. avgust 2022.

Mesto: Galerija Muzeja rudničko-takovskog kraja
Rezime: Crkve brvnare, nastale kao plod teških istorijskih okolnosti, jedan su od karakterističnih slojeva nasleđa koje se vezuje za Gornji Milanovac. Izložba obuhvata prezentaciju preko 15 crkava ovog tipa. Najpoznatija je crkva brvnara u Takovu, u čijoj neposrednoj blizini je podignut Drugi srpski ustanak i koja ima izuzetne arhitektonske odlike, što se posebno odnosi na dekorisana ulazna vrata. Vredna pažnje je i crkva brvnara u Ljutovnici, kao i ona u selu Brezna, od koje su ostala samo vrata, koja posetioци ih mogu videti na izložbi. Ono što je opravdalo čitav projekat je pronalazak tačnog vremena polaganja kamena temeljca i izgradnje crkvice brvnare Svetog apostola Tome u Despotovici, što je prvo ime Gornjeg Milanovca, kao prve i najstarije crkve u varoši. Takođe je utvrđen i tačan datum kada je Jevanđelje sa posvetom, koje se i danas čuva u Crkvi Sv. Trojice u Gornjem Milanovcu, poklonjeno varoši. Projekat je realizovan uz finansijsku podršku Ministarstva kulture Republike Srbije i kompanije *Zvezda Helios* iz Gornjeg Milanovca.

 JAGODINA

MUZEJ NAIVNE I MARGINALNE
UMETNOSTI

Naziv izložbe:
EVROPA PO FEJEŠU

Autori: Ivana Bašičević Antić,

Senka Latinović, Ilija Gubić

Vreme: 10–23. oktobar 2022.

Mesto: Likovni salon, Kulturni centar Novog Sada
Rezime: Retrospektivna izložba slika svetskog klasiка Emerika Fejese organizovana je pod okriljem programa manifestacije *Novi Sad – Evropska prestonica kulture 2022*, u okviru programskog luka *Druga Evropa*, koji je osmišljen tako da podstakne preispitivanje dominantnih vrednosti u evropskoj kulturi i umetnosti i otkrije drugačije, alternativne, marginalizovane, manjinske i buntovne izraze. Na izložbi su bila prikazana 23 dela, 21 delo iz muzejske kolekcije, kao i dva dela iz privatne kolekcije Ilije Gubića. Doprinos izložbi je dao i novosadski umetnik Miloš Fat, koji je, inspirisan Feješovim stvaralaštvom, napravio animaciju za izlog Likovnog salona KCNS-a. Izložbu je pratio dvojezični katalog.

Naziv izložbe:
RAW INTUITIVE – Treće Trijenale MNMU

Autor: Ivana Jovanović

Vreme: 30. septembar – 13. novembar 2022.

Mesto: Galerija MNMU

Rezime: Koncept internacionalne izložbe *Raw Intuitive – Treće Trijenale MNMU* počiva na selektivnoj prezentaciji najvrednijih likovnih ostvarenja nekonvencionalnog umetničkog izraza – naivne umetnosti, marginalne umetnosti, autsajder arta, art bruta i srodnih izraza. Naziv *Raw intuitive* povezuje autohtone stvaralačke iskaze, u rasponu od suptilnijih, fluidnijih obrisa intuitivnog, do mnogo jasnije ocrtane neposrednosti sirovog likovnog izraza. Izložba je predstavila ukupno 129 dela 53 umetnika iz 16 zemalja (Bugarska, Danska, Indija, Iran, Japan, Kuba, Nemačka, Ruanda, Rusija, SAD, Slovenija, Srbija, Uganda, Ujedinjeno Kraljevstvo, Francuska, Čile).

RAW INTUITIVE – Treće Trijenale MNMU,
Muzej naivne i marginalne umetnosti, Jagodina

Svet po Iliji,
Muzej naivne i marginalne umetnosti, Jagodina

Naziv izložbe:**SVET PO ILIJI****Autor:** Ivana Bašičević Antić**Vreme:** 13–29. oktobar 2022.**Mesto:** Kulturni centar Srbije, Pariz, Francuska

Rezime: U godini kada se u Centru *Pompidu* prvi put otvara i odeljak posvećen umetnosti označenoj izrazom art brut, u njegovom neposrednom okruženju, u izložbenom prostoru Kulturnog centra Srbije u Parizu, Muzej naivne i marginalne umetnosti je priredio multimedijalnu izložbu *Svet po Iliji*, posvećenu umetničkom opusu Ilije Bašičevića Bosilja, svetskog klasika nekonvencionalne umetnosti čija dela baštine međunarodne zbirke mnogih uglednih institucija, među kojima i Centar *Pompidu* i MNMU. Publika je mogla da pogleda reprezentativna dela iz zbirke Muzeja naivne i marginalne umetnosti, kolekcije Ota Bihalji-Merin-a i Muzeja naivne umetnosti *Ilijunum*, Šid. Izložbu je pratio bogat trojezični katalog sa tekstom renomirane autorke iz Pariza – Barbare Safarove, kao i projekcija dokumentarnog filma o Iliji Bašičeviću Bosilju i virtuelno vođenje kroz postavku *Odbrana umetnika, uvreda čoveka*, Muzej *Ilijunum*, Šid.

ZAVIČAJNI MUZEJ JAGODINA**Naziv izložbe:****RAĐANJE STAKLARSTVA U SRBIJI****Staklo iz Zbirke Zavičajnog muzeja Jagodina****Autori:** Smiljana Dodić, Jasmina Trajkov**Vreme:** 12. maj 2022 –**Mesto:** Galerija Zavičajnog muzeja Jagodina

Rezime: Rezolucijom Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 2022. godina proglašena je *Međunarodnom godinom stakla* i posvećena afirmisanju njegove uloge i značaja u nauci, ekonomiji i kulturi. Teritorija grada Jagodine je kolevka nacionalne proizvodnje i industrijalizacije stakla u obnovljenoj Srbiji, budući da je između sela Belice i Donjeg Miševića osnovana prva staklara 1846. godine. Zavičajni muzej se obeležavanju ovog značajnog jubileja pridružio izložbom na kojoj je predstavljeno staklo iz muzejskih zbirki nastalo u periodu od kasne antike do sredine XX veka, sa posebnim naglaskom

na staklu proizvedenom u jagodinskim staklarama Avrama Petronijeveća, Julija Božitovca i Nacka Jan-kovića. Izložba je priređena u okviru manifestacije *Muzeji za 10* i još uvek traje. Postavku čini preko 80 predmeta od stakla iz muzejskih zbirki Arheološkog i Umetničkog odeljenja.

Linkovi ka virtuelnim izložbama:

<http://jagodina.museum/izlozbe/radjanje-staklarstva-u-srbiji-zmj/><https://jagodina.museum/izlozbe/kako-nastaje-staklo/><http://jagodina.museum/izlozbe/nacko-jankovic/>**Naziv izložbe:****SREDNJI VEK U ARHEOLOŠKIM ZBIRKAMA ZAVIČAJNOG MUZEJA JAGODINA****Autor:** Smiljana Dodić**Vreme:** 24. jun – 20. jul 2022.**Mesto:** Muzej *Horreum Margi* – Ravno, Čuprija

Rezime: Manifestaciju *Vidovdanske svečanosti* u organizaciji Turističke organizacije Čuprija po drugi put je otvorila izložba Zavičajnog muzeja Jagodina. Publici je predstavljeno oko 250 predmeta pronadenih na srednjovekovnim nalazištima srednjeg Pomoravlja, Resave i Levča, u hronološkom rasponu od VI do XVIII veka. Posebna pažnja usmerena je na predmete punog srednjeg veka i zenita srpske srednjovekovne države, naročito na predmete iz čuprijskog kraja. Izložene keramičke posude, oruđe, oružje, nakit, predmete lične pobožnosti, kao i deo Numizmatičke zbirke, pratilo je 11 izložbenih panoa, kao i kopije fresaka iz velikih srednjovekovnih manastira ovoga kraja: Kalenića, Ravanice i Resave (Manasije).

Naziv izložbe:**75 GODINA****GRADSKOG POZORIŠTA JAGODINA****Autor:** Duško Grbović**Vreme** 13–31. oktobar 2022.**Mesto:** Hol Kulturnog centra*Svetozar Marković* Jagodina

Rezime: Izložba prikazuje istorijat pozorišnog života na području Jagodine od 1859. godine do današnjih dana. Gradsko pozorište Jagodina zvanično postoji i deluje od 1947. godine, a Zavičajni muzej je dobio priliku da povodom značajnog jubileja prikaže deo decenijama prikupljane, sistematizovane i digitalizovane građe o pozorišnom životu Jagodine.

Boškovići u Knjaževcu u slici i reči,
Zavičajni muzej Knjaževac

KNJAŽEVAC**ZAVIČAJNI MUZEJ KNJAŽEVAC****Naziv izložbe:****BOŠKOVIĆI U KNJAŽEVCU – U SLICI I REČI****Povod:** Dan opštine Knjaževac**Autor:** Milena Milošević Micić**Vreme:** 17. maj 2022 – 15. januar 2023.**Mesto:** Galerija Zavičajnog muzeja Knjaževac

Rezime: Izložba *Boškovići u Knjaževcu – u slici i reči* predstavlja svojevrstan *vremeplov* varoši, vremensku kapsulu koncipiranu na osnovu rukopisne građe foto-monografije *Knjaževac u slici i reči, 1833–1988*, koju su formirali braća Bošković, Mili-voje – autor rukopisa i Milisav – autor brojnih fotografija i sakupljač foto-dokumentarne građe. Izložba tumači razvoj grada Gurgusovca – Knjaževca u periodu od 1833. i oslobođenja od Turaka, do 1988. godine, tj. kraja osamdesetih kao perioda najvećeg prosperiteta grada. Vremenska linija, kao osnova naracije, ukazuje na najznačajnije datume, ljude, događaje i pojave iz novije istorije knjaževačke

varoši kroz kratke tekstove i foto-dokumentaciju, dok originalni predmeti i odabrana umetnička dela, dela primenjene umetnosti i domaće radinosti iz određenih perioda, dodatno ilustruju karakter i kulturne tokove u društvu. Izložba je otvorena u okviru manifestacije *Muzeji za 10*.

Naziv izložbe:**LJUDI OD SENKE****Autori:** Dragoslav Živković,

Milena Milošević Micić, Ana Samardžić,

Marija Đurić, Vojislav Jovanović

Vreme: 21. maj – 21. avgust 2022.**Mesto:** Moderna galerija Valjevo

Rezime: Izložba *Ljudi od senke* nastala je kao rezultat saradnje Moderne galerije u Valjevu, Zavičajnog muzeja Knjaževac, kolekcionara i umetnika. Izložba, u čijoj se osnovi nalazi crtež kao najiskreniji izraz umetnikove likovne ispovesti, predstavlja magičan svet koji egzistira između zbilje i uobrazilje, fantastike i realnosti, prikazujući čitavu plejadu likova – ljude od senke kao nosioce različitih nivoa lične i kolektivne simbolike i mitologije.

Naziv izložbe:
**KOLEKCIJA ZUBUNA
ZAVIČAJNOG MUZEJA KNJAŽEVAC –
IZ XIX I PRVE POLOVINE XX VEKA**

Autor: Jelena Kurtić

Vreme: januar–februar 2022; februar–mart 2022;
mart–april 2022.

Mesto: Narodni muzej Kikinda;

Muzej u Majdanpeku; Muzej Krajine Negotin

Rezime: Izložba *Kolekcija zubuna iz Zbirke Zavičajnog muzeja Knjaževac*, sa bogatim etnografskim materijalom, ima za cilj da prikaže izbor iz tradicionalnog života stanovnika Knjaževca i njegove okoline. Predmeti koji su ovom prilikom izlagani riznica su bogate kulturne tradicije i nezamenljivi izvor saznanja o životnim prilikama u našoj prošlosti. Zubun se smatra najstarijim odevnim elementom na južno-balkanskom prostoru ali, i jednim od temeljnih, najvažnijih i obaveznih odevnih predmeta u srpskoj narodnoj nošnji, posebno u strukturi ženskog odevnog obrasca. Kolekciju čine 22 predmeta nabavljena u periodu od 1972. do 2018. godine.

Naziv projekta:
**SAKRALNA TOPOGRAFIJA KNJAŽEVCA
I OKOLINE – Interaktivna mapa
sakralnih objekata knjaževačkog kraja**

Autor: Milena Milošević Micić

Vreme: avgust 2022 –

Mesto: <https://sakralna.muzejknjazevac.org.rs/>

Rezime: Projekat *Sakralna topografija Knjaževca i okoline – Interaktivna mapa sakralnih objekata knjaževačkog kraja* predstavlja nastavak višegodišnjih istraživanja sakralne umetnosti i arhitekture na teritoriji knjaževačke opštine, a dveju eparhija – Timočke i Niške. Oficijelni sakralni objekti predstavljeni su putem interneta i interaktivne mape, virtuelnih prezentacija, uz upotrebu digitalnih alata. Dostupni podaci i *dosijea* objekata, pružaju uvid u stanje njihove očuvanosti, ukazuju na domete, stilske karakteristike i lokalne osobenosti sakralne umetnosti i arhitekture u knjaževačkom kraju od 19. veka do današnjih dana, ali i njeno mesto u širem kontekstu nacionalne sakralne umetnosti.

KRAGUJEVAC

NARODNI MUZEJ KRAGUJEVAC

Naziv izložbe:
**SENTIMENTALNA PUTOVANJA –
RAZGLEDNICE IZ ZBIRKE ODELJENJA
ZA ETNOLOGIJU**

Autor: Nataša Nikolić

Vreme: 15. mart – 28. april 2022.

Mesto: Galerija Narodnog muzeja Kragujevac

Rezime: Od uvođenja u poštanski saobraćaj Srbije 1873. g. razglednice su opšteprihvaćene i distribuirane u milionskim tiražima. Ubrzo postaju predmet kolekcionarske strasti, da bi svoje mesto našle, osim u privatnim, i u muzejskim kolekcijama. Zbirka razglednica Odeljenja za etnologiju formirana je poklonima pojedinačnih primeraka i čitavih kolekcija, koje su darivale osobe različitih afiniteta, godina, obrazovanja i statusa. Kataloškom obradom 231 razglednice na izložbi predstavljamo izbor od 130 razglednica koje su dokument vremena i značajan izvor za proučavanje najrazličitijih tema: proslave praznika, privatnog života, ideala, društvenih normi, nacionalnih simbola, topografskih objekata, urbanog razvoja grada, običaja, kulturnog nasleđa... Izložbom razglednica želimo da ukažemo na vrednost koju poseduje ovaj predmet, a koja je definisana tumačenjem aversne i reversne strane, izdavačem, štamparijom i tekstualnom porukom. U periodu od gotovo 150 godina praznično čestitanje (kao najstariji vid čestitanja koji je iz privatne prešao u javnu sferu), prevalilo je put od usmenog pozdrava preko pisma, dopisnice, razglednice i čestitke i dospelo do muzejskih zbirki i izložbi i to u trenutku kada su ih elektronske i sms poruke bezmalo u potpunosti zamenile.

Naziv izložbe:
POKLON-ZBIRKA ĐORĐA ILIĆA

Autor: Tatjana Milosavljević

Vreme: 6. septembar – 5. oktobar 2022.

Mesto: Umetnička galerija
Narodnog muzeja u Kragujevcu

Rezime: Odeljenje za istoriju umetnosti Narodnog muzeja u Kragujevcu u okviru svojih bogatih zbirki

čuva i više legata, među kojima je i Poklon-zbirka slikara Đorđa Ilića. U Zbirci slikarstva Đorđe Ilić je zastupljen sa neverovatnih 49 slika, dok je na izložbi prezentovano njih 37. Ova odabrana mini-zbirka sadrži slike iz svih perioda i faza Ilićevog rada. Neke od glavnih karakteristika njegovog opusa su: figura-cija, kao osnovni motiv, zatim prigušen, smiren kolorit, najrazličitije teme, pejzaži i mrtve prirode. Kao najznačajniji deo Poklon-zbirke Đorđa Ilića izdvojićemo nekoliko autoportreta, dva iz 1948. godine i po jedan iz 1973. i 1982. godine, kao i više intimnih toplih figurativnih scena iz ateljea samog umetnika ili onih na kojima je prikazan sa suprugom.

KRALJEVO

NARODNI MUZEJ KRALJEVO

Naziv izložbe:
**RACIJE –
KAZNE EKSPEDICIJE VERMAHTA
U SELIMA ŽIČKOG SREZA 1941. GODINE**

Autori: Mirjana Savić, Nemanja Trifunović

Vreme: 13. oktobar – 7. novembar 2022.

Mesto: Galerija Narodnog muzeja Kraljevo

Rezime: Nedaleko od lagerske Železničke radionice u Kraljevu, u periodu od 15. do 20. oktobra 1941. godine, nemačka vojska streljala je, prema sadašnjim podacima, 2200 civila, različite starosti, pola i porekla, prema kriterijumu 100 Srba za ubijenog nemačkog vojnika i 50 za ranjenog. Racije nemačke vojske u okolnim selima, o kojima se manje zna, započete su u septembru 1941. godine i imale su karakter selektivnih kaznenih mera, usmerenih protiv konkretnih pojedinaca. Međutim, širenjem ustanka, intenziviranjem akcija i proširenjem prostora koji je bio zahvaćen dejstvima, nemačke trupe će preći na mere odmazde prema celokupnom stanovništvu određenog mesta. Naročito surovo su reagovali u slučajevima ugrožavanja saobraćajnica. Posledice ovih kaznenih ekspedicija bile su: stradanje civilnog stanovništva, opljačkana i popaljena domaćinstva, uništena letina i desetkovan stočni fond.

*Magija stakla, Predmeti od stakla
iz Etnološke zbirke pokućstva Narodnog muzeja Kraljevo,
Narodni muzej Kraljevo*

Naziv izložbe:
**MAGIJA STAKLA
Predmeti od stakla iz Etnološke zbirke
pokućstva Narodnog muzeja Kraljevo**

Povod: Međunarodna godina stakla

Autor: Violeta Cvetanoska

Vreme: 6. decembar 2022 – 15. februar 2023.

Mesto: Galerija Narodnog muzeja Kraljevo

Rezime: Izložba obuhvata period od pokretanja proizvodnje stakla u Srbiji, što označava i novi stepen industrijalizacije i modernizacije čitavog društva. Izloženi su eksponati i prateći materijal iz Etnološke zbirke Narodnog muzeja Kraljevo koji ilustruju proizvodnju najznačajnijih fabrika XIX i prve polovine XX veka sa teritorije naše zemlje, kao što su: *Nacko Janković i sin* u Jagodini, *Kristal* u Zaječaru, *Srpska fabrika stakla* u Paraćinu, *Ukras* u Alibunar, *Skopska staklarnica* u Skoplju, a prisutni su i predmeti izrađeni u različitim manufakturama

Centralne Evrope. Projekat je podržalo Ministarstvo kulture Republike Srbije, a rezultat je dvogodišnje aktivnosti Narodnog muzeja Kraljevo u okviru Stručne grupe za staklo pri Nacionalnom komitetu ICOM-a Srbije.

KRUŠEVAC

NARONI MUZEJ KRUŠEVAC

Naziv izložbe:
BOŽIDAR DŽMERKOVIĆ –
SLIKE I GRAFIKE / POKLON-ZBIRKA

Povod: poklon umetnika / formiranje poklon-zbirke

Autor: Biljana Grković

Vreme: 10. mart – 30. april 2022.

Mesto: Umetnička galerija

Rezime: Izložba predstavlja izbor iz grafičkog i slikarskog opusa Božidara Džmerkovića, presek stvaralaštva prisutnog gotovo sedam decenija na likovnoj sceni, promoviše poklon-zbirku koju je umetnik darovao svome gradu i upoznaje posetioce sa njom. Od litografije, akvatinte i linogravure iz šesdesetih godina koju je razvijao, duboko verujući u autonomnost grafičke umetnosti i poštovanje klasičnih postulata, sa značajnim doprinosom osobenostima grafičkog postupka Beogradskog kruga, kome je i sam pripadao, preko grafika i slika koje je uporedo stvarao, do slika nastalih u poslednjih nekoliko godina, provlači se jedna istrajna ideja utemeljena na iskustvu moderne i specifična atmosfera jednostavnih kompozicija prigušenih tonova i odabranih tema, na kojoj počiva osobenost Džmerkovićevog stvaralaštva. Odabir grafika i slika nastao u saradnji sa umetnikom, kao poklon-zbirka Božidara Džmerkovića, posebno u godini kada Umetnička galerija obeležava 60 godina rada, potvrđujući i ovim svoju misiju, obezbeđuje čuvanje, istraživanje i predstavljanje umetničkih dela i stvaralaštva znamenitih Kruševljana.

Naziv izložbe:
60 DELA IZ ZBIRKE UMETNIČKE GALERIJE

Povod: 60 godina Umetničke galerije

Autor: Biljana Grković

Vreme: 23. jun – 23. avgust 2022.

Mesto: Umetnička galerija

Rezime: U godini kada Umetnička galerija beleži 60 godina delovanja i s obzirom na to se dela iz Zbirke izlažu samo povremeno kroz studijske, tematske ili monografske izložbe, ovo je bila prilika da se ukaže na muzeološku delatnost i programsku koncepciju ustanovljenu od osnivanja. Sam izbor, uslovljen i prostorom, presek je Zbirke kroz decenije prikupljanja građe, predstavlja izvesne pojave u modernoj i savremenoj umetnosti, ukazuje i na umetnike povezane na različite načine sa gradom, od Kruševljana kao začetnika kontinuiranog likovnog života u gradu do značajnih darodavaca zahvaljujući kojima je formirano nekoliko poklon-zbirki.

Naziv izložbe:
DOGODINE U ISTO VREME

Izložba fotografija privatnih i javnih
jubileja od prve polovine
dvadesetog veka do danas

Autori: 22 učesnika, građana Kruševca

Vreme: 12. maj 2022 – 20. februar 2023.

Mesto: Kuća Simića

Rezime: Izložba posvećena jubilejima započela je pozivom građanima Kruševca da dostave svoje fotografije obeležavanja jubileja. Realizovana je na kraju kao zajednički projekat 22 učesnika i dve institucije kulture, sa preko 300 prikupljenih fotografija. Tema su jubileji, bilo da su intimni, samo za dvoje ili petoro, ili javni, za razred, školu, naposljetku čitavu čaršiju ili državu: male i velike mature, godišnjice brakova ili prijateljstava, rođendani, masovne proslave 1. maja, 8. marta ili ostalih državnih praznika; od uzbudljivih ekskurzija po nekadašnjoj *velikoj* Jugoslaviji, preko saveznih i lokalnih, prvomajskih uranaka i sokolskih priredbi, do godišnjih okupljanja humanitarnih udruženja ili redovnih susreta prijateljica... U programu su učestvovali: Gordana Simić, Branislava Milošević, Vanja Petković, Slavica Trajković, Zorana Drašković Kovačević, Predrag Pantić, Milan Jovanović, Slavica Davidović, Gorana Mičić Mladenović, Radmila Mitrović, Moma Petrović, Ivana Neckov Grubišić, Verica Milenović, Gordana Zlatanović, Vesna Bogdanović, Dragana Stamatović, Snežana Milovanović, Ksenija Kovačević, Ljiljana Plašić, Slobodanka Rakonjac, Živojin Manojlović, Dara Virijejić, Narodni muzej Kruševac, Istorijski arhiv Kruševac.

Naziv izložbe:
KRUŠEVAČKA NAHIJA
OD 1804. DO 1833. GODINE

Autor: Goran Vasić

Vreme: 26. decembar 2022 – 1. mart 2023.

Mesto: Velika sala Narodnog muzeja Kruševac

Rezime: U prilog obeležavanju 190-godišnjice oslobođenja Srbije od turske vlasti organizovana je izložba *Kruševačka nahija 1804–1833. godine*. Obuhvata period borbi za slobodu u vreme Prvog i Drugog srpskog ustanka sa posebnim akcentom na bici kod Varvarina, u kojoj su učestvovala i ruske trupe predvođene grofom Orurkom. Pobedom kod Varvarina srpski ustanici su uspeali da povrate teritorije koje su izgubili nakon poraza na Čegru. Nakon Drugog srpskog ustanka počinje borba za autonomiju pod vođstvom Miloša Obrenovića, koja se uspešno završava 1833. godine, kada oslobođeni deo Srbije kao nasledna kneževina dobija nezavisnost. Kruševačka nahija ulazi u sastav oslobođene teritorije. Pored borbe za oslobođenje ovom izložbom su prikazani društveni život u tom periodu uoči Prvog srpskog ustanka, vreme Prvog i Drugog srpskog ustanka, period organizacije ustaničke vojske i organa vlasti, kao i period preuzimanja vlasti prilikom i nakon dobijanja autonomije. Izložba je realizovana pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Srbije.

LESKOVAC

NARODNI MUZEJ LESKOVAC

Naziv izložbe:
ODELO NE ČINI ČOVEKA,
ALI MNOGO O NJEMU GOVORI

Autori: Smilja Jović, Julijana Pešić,
Mira Ninošević, Slađana Rajković,
Aleksandra Grgov, Jelena Radović

Vreme: 10. maj – 30. septembar 2022.

Mesto: Dve galerije Narodnog muzeja u Leskovcu

Rezime: Na izložbi je, u devet tematskih celina, prikazano oblačenje i kićenje na prostoru leskovačkog kraja, od praistorije do savremenog doba. U galeriji u prizemlju Muzeja, u ambijentima sa lutkama, prikazano je odevanje u doba neolita, rimskog,

Odelo ne čini čoveka, ali mnogo o njemu govori,
Narodni muzej Leskovac

ranovizantijskog i srednjovekovnog perioda originalnim nakitom i rekonstruisanom odećom. U galeriji na spratu prezentovan je način odevanja i kićenja tokom turskog i perioda nakon oslobođenja od Turaka, kao i tokom prve polovine 20. veka. Originalni predmeti u vitrinama su dopunjeni rekonstrukcijama i modelima, legendama, crtežima, fotografijama i ilustracijama. Pripremljen je i katalog sa legendama i fotografijama najzanimljivijih predmeta i celina.

NEGOTIN

MUZEJ KRAJINE

Naziv izložbe:

VOJVODA NEGOTINSKE NAHIJE

Autor: Vesna Nikolić,

Sanja Radosavljević, Ivica Trajković

Vreme: 11. avgust – 14. septembra 2022.

Mesto: Galerija Muzeja Hajduk Veljka

Rezime: Izložba se sastoji od dvadeset panoa na kojima je kombinovanjem narativnih i istorijskih izvora ukazano na najvažnije momente iz javnog i privatnog života Hajduk Veljka, na njegovo porodično poreklo, život do izbijanja Prvog srpskog ustanka, kao i na njegovu ulogu u širenju Prvog srpskog ustanka u istočnoj Srbiji, komandovanje i pogibiju u Negotinu. Uz prikaz njegove odeće i naoružanja, svoje mesto na izložbi našle su Marija i Čučuk Stana, prva i druga supruga, prijatelj i obožavalac Vuk Karadžić, koji je ovekovečio Hajduk Veljkovo ime, kao i konj Kušlja. Predstavljeni su najvažniji toposi vezani za život Hajduk Veljka: Lenovac, rodno selo i Negotin; u Negotinu barutana, kula Baba Finka i Crkva Rođenja Presvete Bogorodice. Posebnu tematsku celinu čine predstave Hajduk Veljka u umetničkim delima Anastasa Jovanovića, Pavla Čortanovića, Steve Todorovića, Živorada Nastasijevića, Milisava Markovića, kao i u Mokranjčevoj Šestoj rukoveti. Izložba je zaokružena panoima koji se mogu podvesti pod tradiciju negovanja kulture sećanja na Hajduk Veljka i njegovo doba: reč je o dva spomenika Hajduk Veljku u Negotinu, kao i o istorijatu Muzeja Hajduk Veljka, koji je ustanovljen krajem 20. veka.

NIŠ

GALERIJA SAVREMENE LIKOVNE UMETNOSTI NIŠ

Naziv izložbe:

MIĆA POPOVIĆ I NJEGOVI SAVREMENICI

Iz Kolekcije Galerije savremene likovne umetnosti Niš

Autor: Milica Todorović

Vreme: 3–27. februar 2022; 18. mart – 6. april 2022.

Mesto: Leskovački kulturni centar;

Galerija *Čedomir Krstić*, Pirot

Rezime: Izložba pruža uvid u stanje i kretanja u našem slikarstvu tokom sedme decenije XX veka, posebno akcentujući Miću Popovića, koji je početkom sedamdesetih godina imao česte kontakte i značajnu saradnju sa niškom Galerijom. Pored slika Miće Popovića izložba obuhvata dela još dvadeset jednog umetnika, širokog generacijskog raspona. Prvu grupu čine autori koji su započeli svoje profesionalne karijere između dva svetska rata i imali već etablirani status u vreme kada je Popović počinjao, kao što su: Peđa Milosavljević, Ivan Tabaković, Mihailo Petrov, Ljubica Cuca Sokić. Druga grupa su njegovi prijatelji, neki od članova Zadarske grupe i generacijski bliskih kolega: Bata Mihajlović, Petar Omčikus, Kosa Bokšan, Miodrag Protić, Mladen Srbinović, Stojan Čelić. Treća grupa su umetnici sledeće generacije: Radomir Reljić, Bojan Bem, Miodrag Rogić, Olja Ivanjicki... Izložba ilustruje višeslojna kretanja u našem slikarstvu od vremena stišavanja enformela, sa nizom paralelno egzistirajućih pravaca i stilova, istovremeno potvrđujući osobenost samog Miće Popovića kao autora budne kritičke svesti i jasnih percepcija pri lika vlastitog vremena.

Naziv izložbe:

IN MEMORIAM DRAGAN KOSTIĆ

Autor: Sonja Vukašinović

Vreme: 28. april – 17. maj 2022.

Mesto: Oficirski dom, Niš

Rezime: Magistar slikarstva Dragan Kostić (1933–2016) je kao pedagog i dugogodišnji direktor Umetničke škole u Nišu, kao agilan kulturni poslenik i

aktivni stvaralac odnosno slikar dao izuzetan doprinos razvoju kulturnih i umetničkih prilika u Nišu. Izložba je počivala na delima iz kolekcija Galerije savremene likovne umetnosti Niš, Narodnog muzeja Niš i porodične zaostavštine umetnika, bila je retrospektivnog karaktera i pružila uvid u razvojne faze umetnikovog opusa od ranog enformela preko lirske apstrakcije i pojave figuracije do upliva tendencija postmoderne. Lajtmotiv čitavog Kostićevog opusa je pejzaž, koji je on složenim slikarskim postupcima razgrađivao, preoblikovao i slobodno transponovao u imaginarne predele ili je kroz prirodu govorio o sudaru vremena, epoha i religija. Izložbu je pratila promocija monografije *Dragan Kostić* autora Sonje Vukašinović u izdanju GSLU Niš.

NARODNI MUZEJ NIŠ

Naziv izložbe:

IN MEMORIAM RADOMIR ANTIĆ

Autor: Mara Makarić

Vreme: 26. oktobar – 17. novembar 2022.

Mesto: Galerija Sinagoga, Niš

Rezime: Povodom dvadeset godina od smrti Radomira Antića (1929–2002), pravo je vreme da se podsetimo jednog od najangažovanijih slikara srpskog i jugoslovenskog slikarstva druge polovine XX veka. Izložba je organizovana u saradnji Narodnog muzeja Niš i Galerije *Art55* iz Niša. Izložene slike su iz porodične zaostavštine, te kolekcije Narodnog muzeja Niš, Galerije savremene likovne umetnosti u Nišu, Galerije *Čedomir Krstić* u Pirotu, kao i iz privatnih kolekcija. Prikupljena dela daju presek likovnog stvaralaštva Radomira Antića od posleratnog perioda do pred sam kraj njegovog života.

Naziv izložbe:

STAKLO KAO VEČNA INSPIRACIJA

Povod: Međunarodna godina stakla

Autori: Vesna Crnoglavac, Dragana Išlamović

Vreme: 14–20. novembar 2022.

Mesto: Šoping centar *Delta planet*, Niš

Rezime: Posetioci su se upoznali sa različitim vrstama predmeta od stakla, kao i njihovom primenom u antičkom periodu, na primerima arheoloških nalaza sa prostora Naisa (Naissus). Značaj konzervacije

u očuvanju muzejskih predmeta predstavljen je na primeru konzervacije i rekonstrukcije staklene čaše, pronađene tokom arheoloških istraživanja u Konstantinovoj vili na Medijani.

NOVI PAZAR

MUZEJ RAS NOVI PAZAR

Naziv izložbe:

OJICE NA ŽENSKOJ BOŠNJAČKOJ NOŠNJI – NEKAD I SAD

Povod: Upis elemenata znanja, umeća

i veštine izrade ojica na ženskoj bošnjačkoj narodnoj nošnji u jugozapadnoj Srbiji u Nacionalni registar nematerijalnog kulturnog nasleđa Srbije

Autor: Muradija Kahrović Jerebićanin

Vreme: 29. mart – 30. april 2022.

Mesto: Muzej *Ras* Novi Pazar

Rezime: Na izložbi su prezentovane ojice na muzejskim odevnim elementima: šamijama, košuljama svilenicama, *parlantama* – svečanim šamijama, kao i na rukotvorinama iz Udruženja žena *Pazarski bazar rukotvorina*. Prikazane su tri tradicionalne tehnike izrade ojica: čantalom, mekikom i običnom iglom i svilenim koncem. Upisu elemenata znanja, umeća i veštine izrade ojica na ženskoj bošnjačkoj narodnoj nošnji u jugozapadnoj Srbiji u Nacionalni registar nematerijalnog kulturnog nasleđa Srbije prethodio je projekat *Tradicionalna izrada ojica na bošnjačkoj nošnji*, koji je podržalo Ministarstvo kulture Republike Srbije (2017), te izrada dokumentarnog filma *Igra ojica na bošnjačkoj nošnji* (2019), kojim su predstavljene tri tehnike njihove izrade.

PETROVAC NA MLAVI

ZAVIČAJNI MUZEJ PETROVAC NA MLAVI

Naziv izložbe:

PORTRETI DRŽAVNIKA

Izbor iz Legata Dragana Savića

Autor: Darko Stokić

Vreme: 28. jul – 16. septembar 2022.

Mesto: Galerija Zavičajnog muzeja Petrovac na Mlavi

(Ne)briga o kulturnom nasleđu,
Muzej Ponišavlja Pirot

Rezime: Izložbom *Portreti državnika* nastavljeno je sa obradom Legata Dragana Savića. Na izložbi je predstavljeno preko osamdeset crteža izvedenih tehnikom tuša na papiru, na kojima su prikazani državnički koji su oblikovali političku scenu druge polovine 20. veka. Ovi radovi su nastali počevši od šezdesetih sve do kraja osamdesetih godina prošlog veka.

🔥 PIROT

MUZEJ PONIŠAVLJA PIROT

Naziv izložbe:
(NE)BRIGA O KULTURNOM NASLEĐU

Autor: Tatijana Karanović

Vreme: 18–28. maj 2022.

Mesto: Muzej Ponišavlja Pirot

Rezime: Izloženo je oko 50 fotografija autora nagrađenih na konkursu *(Ne)briga o kulturnom nasleđu* (2003–2022), kao i prateći materijal: plakati, katalozi, pozivnice, obeleživači stranica.

Naziv izložbe:

ODEĆA PO MERI I VAŠOJ ŽELJI

Autori: Mila Panajotović, Aleksandar Repedžić

Vreme: 22. novembar – 12. decembar 2022.

Mesto: Galerija Čedomir Krstić u Pirotu

Rezime: Projektom *Odeća po meri i vašoj želji* predstavljena je istoimena izložba građanskih i seoskih kostima, koji su se nosili u Ponišavlju u periodu od XIX do druge polovine XX veka, kao i ostalih pratećih odevnih predmeta. Na samoj izložbi prikazani su i kostimi koji su nabavljeni putem otkupa i poklona, a koji do sada nisu izlagani, kao i bogat fundus fotografija iz porodičnih albuma i muzejske zbirke fotografija.

🔥 POŽAREVAC

**FONDACIJA MILENIN DOM – GALERIJA
MILENE PAVLOVIĆ BARILLI**

Naziv izložbe:

MILENI U POHODE

Autor: Violeta Tomić

Vreme: 15. mart – 15. april 2022.

Mesto: Narodni muzej Paraćin

Rezime: Na izložbi *Mileni u pohode* uglavnom su predstavljene modne ilustracije koje je stvarala u Beogradu, Minhenu, Parizu i Njujorku, od kojih su neke objavljene u časopisima poput *Voga* i *Harpers bazara*. Svojim modnim ilustracijama i umetnošću uopšte Milena briše granice i vodi nas u pohode, kao što je u jednoj svojoj pesmi napisana, čudno putovanje.

Naziv izložbe:

PUT U SNOVE MILENE PAVLOVIĆ BARILLI

Autor: Violeta Tomić

Vreme: 14. maj – 15. jun 2022.

Mesto: Narodni muzej Zaječar

Rezime: Na izložbi *Put u snove Milene Pavlović Barilli* predstavljena su uglavnom dela iz metafizičkog perioda na kojima je sledila sopstvene snove, njihove komunikacione sheme, znakove i simbole. Takođe, odnos arheološkog nasleđa Viminacijuma i Milenine umetnosti može se pratiti u motivima koji se vezuju za antiku, tako da se postavka uklopila u Galeriju Narodnog muzeja u Zaječaru, gde se čuva zaostavština Gamzigrada.

Naziv izložbe:

LJUBAV KOJA POBEĐUJE SVE

Autor: Violeta Tomić

Vreme: 14–24. maj 2022.

Mesto: Galerija Milene Pavlović Barilli, Požarevac

Rezime: U okviru manifestacije *Muzeji od 10 do 10* u Galeriji je predstavljena izložba pod nazivom *Ljubav koja pobeđuje sve* sa ilustracijama i poezijom na temu ljubavi. Milena Pavlović Barilli je bila svestrano umetnički nadarena, pa se samim tim u njenoj umetnosti prožimalo slikarstvo sa poezijom.

Naziv izložbe:

**MILENA PAVLOVIĆ BARILLI:
JEDNA SLIKARKA, 15 FOTOGRAFA,
30 UMETNIČKIH DELA**

Autor: Duška Jovanjić

Vreme: 23. jun – 15. septembar 2022.

Mesto: Italijanski institut za kulturu u Beogradu

Rezime: Milena, kao nepresušna inspiracija kroz objektivne 15 fotografija koji su dali svoj doprinos u viđenju njenog stvaralačkog opusa. To su: Marko Krunic Monika Pavlović, Marko Vulević, Goran V. Popovski, Dušan Reljin, Vukica Mikača, Goran Zlatković, Vuk Dapčević, Jasna Prolić, Miša Obradović, Miloš Nadaždin, Sever Zolak, Nenad Marjanović, Boogie i Nebojša Babić. Na izloženim radovima može se videti spoj slikarstva kao vrhunske umetnosti sa fotografijom kao savremenim medijem. Izložba je realizovana pod pokroviteljstvom Ambasade Italije i Ministarstva kulture Republike Srbije.

NARODNI MUZEJ POŽAREVAC

Naziv izložbe:

CRTEŽI I AKVARELI

RUŽICE BEBE PAVLOVIĆ I MILICE DINIĆ

Izbor dela iz Istorijsko-umetničke zbirke

Narodnog muzeja Požarevac

Autor: Marina Radosavljević

Vreme: 14. januar – 9. februar 2022.

Mesto: Narodni muzej Požarevac,

Galerija savremene umetnosti

Rezime: Kroz ovakve povremene izložbe publika ima prilike da se upozna sa umetnicima i likovnim delima koja se nalaze u muzejskim zbirkama, a koja nisu na

stalnoj postavci. Na izložbi su predstavljena dela na papiru Milice Dinić i Ružice Bebe Pavlović, umetnica iste generacije, ali različitih umetničkih stremljenja – Milica Dinić nastavlja nit poetskih, intimnih strujanja koja se javljaju u prvoj polovini XX veka, dok Ružica Beba Pavlović ostvaruje vizuelno prepoznatljivu umetnost ekspresionističko--fantastičnog prizvuka.

Naziv izložbe:

**AKVIZICIJE NARODNOG MUZEJA
POŽAREVAC 2020–2021.**

Autor: Dragan Jacanović, Danica Đokić,

Teodora Branković, Marina Radosavljević

Vreme: 24. mart – 26. april 2022.

Mesto: Narodni muzej Požarevac,

Galerija savremene umetnosti

Rezime: Izložba obuhvata predmete prispele u Narodni muzej najčešće putem poklona, potom i otkupa u periodu 2020–2021, koji su opredeljeni za Arheološku (praistorija i antika), Etnološku i Istorijsko-umetničku zbirku.

Naziv izložbe:

PREPOZNAJ ME PO MIRISU:

BOČICE ZA PARFEME IZ VIMINACIJUMA

Autor: Dragana Spasić Đurić

Vreme: 14. maj – 1. decembar 2022.

Mesto: Narodni muzej Požarevac

Rezime: Izložba sadrži kratku istoriju parfema, sa akcentom na tehnološkim aspektima njegove proizvodnje u staroj Grčkoj i Rimu. Rimska kultura je ilustrovana bočicama za parfeme iz Viminacijuma, metropole rimske provincije Gornje Mezije, a potom i Prve Mezije (Moesia Superior / Moesia Prima).

Naziv izložbe:

KONJ ČOVEKOV PRATILAC

KROZ VEKOVE – PREDSTAVE KONJA

I KONJSKA OPREMA IZ ZBIRKI

NARODNOG MUZEJA U POŽAREVCU

Autor: Danica Đokić, Olivera Milović,

Teodora Branković, Marina Radosavljević

Vreme: 1–15. septembar 2022.

Mesto: Narodni muzej Požarevac,

Galerija savremene umetnosti Požarevac

Prepoznaj me po mirisu – bočice za parfeme iz Viminacijuma, Narodni muzej Požarevac

Rezime: Izloženi su predmeti i dela iz Arheološke (antičke, srednjovekovne), Etnološke i Istorijsko-umetničke zbirke Narodnog muzeja Požarevac sa predstavama konja na različitim materijalima od mermera do papira i konjske opreme kao arheoloških artefakata, ali i proizvoda saračkog zanata. Neposredan povod za organizaciju izložbe sa ovom tematikom bile su Ljubičevske konjičke igre, koje su se 2022. godine u Požarevcu održale po 59. put.

Naziv izložbe:
GEME I KAMEJE IZ ANTIČKE ZBIRKE NARODNOG MUZEJA POŽAREVAC

Autor: Teodora Branković

Vreme: 14–31. oktobar 2022.

Mesto: Narodni muzej Požarevac, Galerija savremene umetnosti Požarevac

Rezime: Zbirka gema i kameja iz Antičke zbirke Narodnog muzeja Požarevac je izuzetno vredna i brojna. Poster izložba, obogaćena originalnim predmetima koji su izloženi u vitrinama, bila je jedini način da se publici predstave ovi značajni predmeti, koji su kao sastavni deo nakita bili u širokoj upotrebi u starom Rimu. Geme i kameje spadaju u luksuzni nakit i uglavnom se nalaze u medaljonima i naušnicama.

🇷🇸 PRIBOJ

ZAVIČAJNI MUZEJ PRIBOJ

Naziv izložbe:
VEĆ NEVIĐEVO

Zbirka arhivskih fotografija Zavičajnog muzeja Suorganizatori: Umetnička grupa *Jednostavno rečeno*, Mašinsko-elektrotehnička škola i građani Priboja
Autor: /

Vreme: 28–30. maj 2022.

Mesto: FAP kamion u gradu; šetalište kraj Lima; hol Mašinsko-elektrotehničke škole

Rezime: Arhiv fotografija Murata Jukića koji je sačuvan u Zavičajnom muzeju Priboja, sačinjava oko 750 negativa, na kojima se nalazi više od 25 000 fotografija, nastalih od šezdesetih do osamdesetih godina dvadesetog veka. Digitalizacija i predstavljanje javnosti ovog arhiva je tek početak njegovog novog života. Većina dostupnih fotografija u njemu je gotovo bez konteksta, opisane su tek po jednom rečju na kutiji u kojoj su se nalazili negativni, poput *žene* ili *proslava Nove godine*. Izložbom *Već neviđeno* građani Priboja su pozvani da ove fotografije obogate pričama i sećanjima koje na njima prepoznaju, ali i onim pričama o Priboju i FAP-u koje možda nisu direktno predstavljene na nekoj fotografiji, ali na koje ih one inspirišu. Neke od njih čuvaju priče o životu Priboja i okoline iz šezdesetih i sedamdesetih godina, iz svakodnevnog života fabrike, iz restorana FAP-a, sa sportskih terena, sa sletova, karnevala, pa i prikaza mnogih FAP kamiona, što grupnih što pojedinačnih, što statičnih što u akciji.

🇷🇸 PRIJEPOLJE

MUZEJ U PRIJEPOLJU

Naziv izložbe:
90 GODINA NOVINARSTVA U PRIJEPOLJU

Autor: Milan Cmiljanović

Vreme: 10. februar – 6. mart 2022.

Mesto: Muzej u Prijepolju

Rezime: Izložba koja prati prijepoljsko novinarstvo na putu dugom 90 godina otvorena je 1. februara, na dan kada je 1932. iz štampe izašao prvi broj

Sandžaka. Osnivač, vlasnik i urednik lista Milivoje Žugić (1905–1972) prodao je očevu livadu da bi štampao novine. Tada je u Prijepolju bilo svega 17 odsto pismenog stanovništva. Uz obeležavanje jubileja novinarstva izložbom je obeleženo i pola veka od smrti Milivoja Žugića, utemeljivača štampe u Polimlju i dugogodišnjeg dopisnika *Politike* – između dva svetska rata iz Cetinja, a posle Drugog svetskog rata iz Sarajeva. Tradiciju Žugićevog *Sandžaka* nastavio je list *Glas Polimlja*, čiji prvi broj je izašao 1. marta 1952. u Prijepolju. List je promenio ime u *Polimlje* godinu dana kasnije. *Polimlje* se i danas svakog petka pojavljuje na kioscima približavajući se jubilarnom, 3000. broju. Multimedijalna postavka obuhvata izložbene primerke novina, tekstove, fotografije, audio i TV priloge i brojna artefakta: stare pisaće mašine i radio-aparate, te lične predmete novinara i svedoči o sadržajnoj istoriji prijepoljskog novinarstva. Projekat je finansiralo Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije.

Naziv izložbe:
PROF. DR VUJICA JEVĐEVIĆ, HIDROLOG SVETSKOG GLASA

Suorganizator: Savez inženjera i tehničara Srbije, Udruženje inženjera Polimlja

Autor: Olivera Čosović

Vreme: 17. maj – 27. jun 2022.

Mesto: Muzej u Prijepolju

Rezime: Prof. dr Vujica Jevđević je jedno od najznačajnijih imena srpske hidrologije i naučnik svetskog glasa. Rođen u Priboju, školovao se u Beogradu, a titulu doktora građevinskih nauka dobio je od Srpske akademije nauka 1955. godine. Radio je na planiranju hidroenergetskih sistema i strateškim rešenjima svih većih hidroenergetskih objekata u Jugoslaviji. Na Građevinskom fakultetu u Beogradu predavao je predmete Hidrologija i Korišćenje vodnih snaga. Prvi je direktor Instituta *Jaroslav Černi* i imao je značajnu ulogu u njegovom osnivanju. Veliki deo svog radnog i životnog veka proveo je u SAD, rađajući kao profesor na Građevinskom fakultetu Univerziteta države Kolorado i kao profesor, istraživač i direktor Vodoprivrednog instituta na Univerzitetu *Džordž Vašington*. Izložba je otvorena u okviru manifestacije *Muzeji za 10*.

🇷🇸 PROKUPLJE

NARODNI MUZEJ TOPLICE PROKUPLJE

Naziv izložbe:
RATNICI GVOZDENOG PUKA – RATNA JEDINICA U KRALJEVINI SRBIJI

Povod: Manifestacija *110. godina od mobilizacije Gvozdenog puka*

Autor: Darko Žarić

Vreme: 5. oktobar 2022 –

Mesto: Prokuplje

Rezime: Na izložbi je prikazan ratni put Gvozdenog puka u oslobodilačkim ratovima 1912–1918. godine, biografije i fotografije poznatih ratnika ovoga puka: Milunke Savić, Flore Sends, pukovnika Milivoja Stojanovića Brke (njemu u čast komponovan je *Marš na Drinu*), potpukovnika Vladimira Ristića, petorice braće Milačić, posleratnih generala iz puka i dr. Dodatni tekstovi i fotografije nalaze se na QR kodovima koji su postavljeni na panoima. Cela izložba je prikazana i na mobilnoj aplikaciji *Ratnici Gvozdenog puka*. Projekt je podržalo Ministarstvo kulture Republike Srbije.

Naziv izložbe:
STAKLARSTVO U PROKUPLJU

Povod: Međunarodna godina stakla

Autor: Dragan Popović

Vreme: 23. decembar 2022 –

Mesto: Narodni muzej Toplice Prokuplje, Galerija *Boža Ilić*

Rezime: Na izložbi su prikazani predmeti od stakla koji predstavljaju proizvodnju Fabrike stakla 9. oktobar u Prokuplju i koji na verodostojan način ilustruju jednu kreativnu i umetničku epohu ovoga grada. Poseban deo ovog značajnog projekta predstavljaju akvizicije staklarskih proizvoda nastalih pre svega u Fabrici stakla 9. oktobar sa ciljem da postanu deo stalne postavke Muzeja. Projekt je podržalo Ministarstvo kulture Republike Srbije.

SMEDEREVO

MUZEJ U SMEDEREVU

Naziv izložbe:
**DELA RUSKIH UMETNIKA
U MUZEJU U SMEDEREVU. SLIKE I IKONE
OD KRAJA 17. DO SREDINE 20. VEKA**
Autor: Snežana Cvetković
Vreme: 12. april – 25. jun 2022.
Mesto: Muzej u Smederevu
Rezime: Izložba *Dela ruskih umetnika u Muzeju u Smederevu. Slike i ikone od kraja 17. do sredine 20. veka* proizašla je iz trogodišnjeg projekta *Ruska umetnost u smederevskom muzeju: konzervacija i restauracija slika i ikona*, koji je u periodu od 2019. do 2021. godine finansiran sredstvima Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije, kao i budžetskim sredstvima Grada Smedereva. Ukupno su predstavljena trideset i tri dela. Slike, akvareli, crteži i ikone ruskih autora koji se čuvaju u Umetničkoj zbirci Muzeja u Smederevu, odražavaju jedan od segmenata kulturnog, duhovnog i umetničkog razvoja Smedereva, svedočeći o vizuelnoj kulturi grada i njegovih žitelja. Prvi put izložena su dela Dmitrija Vasiljeviča Veleževa i svetogorska ikona Svetog Jovana Zlatoustog.

SMEDEREVSKA PALANKA

NARODNI MUZEJ U SMEDEREVSKOJ PALANCI

Naziv izložbe:
MUZIKA PRIJATELJEVIH KORAKA
Autor: Petar Dekić
Vreme: 10. maj – 15. septembar 2022.
Mesto: Narodni muzej u Smederevskoj Palanci
Rezime: Knjiga uspomena na posetu dragih prijatelja iz Francuske je kompendijum novinskih isečaka koji čuvaju sećanje na posetu delegacije iz Francuske (gradonačelnika, senatora i članova horova iz Grenobla, Liona i Šamberija uz goste iz Anvera i Pariza) Beogradu i Smederevskoj Palanci (sa kratkim usputnim posetama Ljubljani i Zagrebu). Iz ovog neobičnog predmeta (i pomoćnih istorijskih izvora)

saznaje se o mnogobrojnim događajima, ličnostima i muzici koji svedoče ne samo o kulturnoj razmeni već i o jednom političkom ritualnom sistemu predstavljanja sopstvenog kulturnog identiteta i načina da se preispitaju odnosi među konstitutivnim narodima Kraljevine SHS, elite i seljaštva, Beograda i provincije, te obnove sećanja na identitetska prožimanja između Srbije i Francuske, koja kulminiraju tokom Prvog svetskog rata. Izložba posetiocima govori ne samo tekstom, slikom i predmetima (na 14 velikih panoa), već i muzikom koja je izvođena tokom posete (više od 50 kompozicija). Ovo je retko obuhvatan presek društva Srbije u periodu između dva rata i prikaz tragova koji tu kulturu određuju čitav vek unazad.

ŠABAC

NARODNI MUZEJ ŠABAC

Naziv izložbe:
STEVAN ČALIĆ I SAVREMENICI
Povod: 130 godina od rođenja umetnika
Autor: Tatjana Marković
Vreme: 19. april – 30. maj 2022.
Mesto: Galerija Narodnog muzeja Šabac
Rezime: Na izložbi su prezentovana 32 ostvarenja Stevana Čalića, kao i dela devet umetnikovih savremenika: Bete Vukanović, Mare Lukić Jelesić, Miloša Golubovića, Jovana Bijelića, Hakija Kulenovića, Mihaila Petrova, Borivoja Stevanovića, Branka Lale Stankovića, Milana Radonjića. Sva izložena dela čuvaju se u Likovnoj zbirci Muzeja, a koncept izložbe pruža, pored dobrog uvida u Čalićevo slikarstvo, i priliku da se stručna i šira javnost upoznaju sa nekolicinom ostvarenja koja ranije nisu izlagana niti su bila dostupna javnosti.

TRSTENIK

NARODNI UNIVERZITET TRSTENIK MUZEJSKA ZBIRKA

Naziv izložbe:
**KOJA ŽENA MUŽA ČUVA,
DOBAR RUČAK NJEMU KUVA**
Autor: Jelena Vukčević
Vreme: oktobar 2022.
Mesto: Muzejska zbirka
Narodnog univerziteta Trstenik
Rezime: Izložba kuvarica (dozidnica) iz Etnološke zbirke je pripremljena u saradnji sa etnološkinjom Lilom Drobac Krstić, muzejskom savetnicom iz Zavičajnog muzeja Arandelovac. Na izložbi je predstavljeno 15 kuvarica čija je primarna tema motiv iz kuhinje: domaćica u kuhinji pored šporeta ili stola, prikazana kako obavlja svakodnevne poslove oko pripreme hrane. Sve izložene kuvarice su nastale u trsteničkom kraju u prvoj polovini 20. veka i u Zbirku su ušle putem otkupa ili poklona. U okviru izložbe promovisana je publikacija starih recepata za torte i kolače (73 ukupno) koja predstavlja prilog kulinarskom nasleđu trsteničkog kraja. U pitanju je publikacija pod nazivom *Knjiga za kolače. Svojina Rade Jovanović iz Odžaka*. Osim toga, kao prateća aktivnost u okviru izložbe, realizovana je radionica za učenike nižih razreda OŠ *M. Č. Čajka*, područnog odeljenja iz Osaonice.

UŽICE

NARODNI MUZEJ UŽICE

Naziv izložbe:
**PORTRET U UMETNIČKOJ ZBIRCI
NARODNOG MUZEJA UŽICE**
Povod: Međunarodni dan muzeja / Manifestacija *Muzeji za 10*
Autor: Marko Đurić
Vreme: 14. maj – 17. jun 2022.
Mesto: Narodni muzej Užice
Rezime: Izložba predstavlja umetnička dela sa temom portreta a koji se nalaze u Umetničkoj zbirci Narodnog muzeja Užice. Postavku čini 28 portreta, koje je

autor odabrao iz Zbirke i sistematizovao ih u četiri celine: Portreti Užičana (građanski portret iz druge polovine XIX i početka XX veka), Zarobljenik umetnosti (portreti narodnih heroja), Portreti iz umetničkog opusa Dragoljuba Vuksanovića i ostali portreti.

Naziv izložbe:
**LICA CRKVENE UMETNOSTI –
PREPISIVAČI, ŠTAMPARI I KOPISTI**
Povod: Međunarodni dan muzeja / Manifestacija *Muzeji za 10*
Autor: Katarina Dogandžić Mićunović
Vreme: 18. maj – 10. jun 2022.
Mesto: Jokanovića kuća
Rezime: Na izložbi su predstavljene manje poznate crteže, slike i knjige iz zbirke Narodnog muzeja Užice zasnovane na istoriji hrišćanske umetnosti i liturgici. Tu su knjige iz Zbirke stare i retke knjige Biblioteke Muzeja, kopije fresaka iz crkava užičkog kraja i minijatura iz Karanskog četvorojevanđelja, kao i predstave svetitelja autora Dragana Slovića, načinjene na osnovu motiva iz rukopisnih knjiga.

Naziv izložbe:
**U MALOM CARIGRADU –
OSMANSKO NASLEĐE IZ ZBIRKI
NARODNOG MUZEJA UŽICE**
Povod: Dan Grada Užica
Autori: Katarina Dogandžić Mićunović, Nemanja Obradović
Vreme: 7. oktobar – 18. novembar 2022.
Mesto: Jokanovića kuća
Rezime: Kroz više vekova muslimani su činili većinsko stanovništvo Užica, što je period u kojem se učvrstila osmanska gradska kultura. Ova izložba će predstaviti nasleđe užičkih muslimana u razdoblju do 1862. godine, kada su se iselili iz grada, kao i predmete potekle iz Nove Varoši, Prijepolja, Priboja i drugih mesta u regionu čiji su muslimanski stanovnici pripadali istom ogranku osmanske kulture kao i užički. Posetioci će moći da vide reprezentativne primerke oružja i nakita i brojne predmete pokućstva, a osmanski rukopisi i stare štampane knjige iz Biblioteke Muzeja će biti izloženi prvi put. Na izložbi će se naći i tarih sa Kasapčića mosta (1627/28), uništenog 1944. godine. Projekat je podržalo Ministarstvo kulture Republike Srbije.

Naziv izložbe:

MERAKLIJE

Povod: 7. Međunarodni festival prirode i kulturnog nasleđa *Žestival* 2022.

Autori: Dijana Ristović,

Nevena Pantić, Mira Čuković

Vreme: 22. avgust – 22. septembar 2022.

Mesto: Jakanovića kuća

Rezime: Na izložbi su prezentovane posude od različitih materijala koje su služile za čuvanje, transport i konzumiranje rakije i vina, iz Etnografske zbrke Narodnog muzeja Užice, kao i fotografije starih užičkih kafana iz fototeke Muzeja. U okviru otvaranja izložbe članovi Teatra *Inat* iz Užica izveli su fragmente predstave *Čudo u Šarganu* Ljubomira Simovića.

VALJEVO

NARODNI MUZEJ VALJEVO

Naziv izložbe:

TRAGOM JEDNE ZABORAVLJENE IDEJE U POTRAZI ZA IDENTITETOM GRADA

Autor: Vladimir Krivošejev

Vreme: 20. mart – 15. april 2022.

Mesto: Galerija Narodnog muzeja Valjevo

Rezime: Na izložbi su prezentovane fotografije, novinski članci, arhitektonski i katastarski planovi i umetnička dela. Ideja za izložbu potekla je iz pitanja na koji način je u Valjevu obeleženo mesto seče knezova Alekse Nenadovića i Ilije Birčanina 1804. godine, kao čina koji je odredio istorijski identitet grada. Prvo obeležje bilo je spomen-drvo koje su početkom 90-ih godina 19. veka zajedno zasadili kralj Aleksandar Obrenović i Aleksin unuk, književnik Ljuba Nenadović. Njega je 1904. zamenio veliki drveni krst, a 1923. umesto njega je postavljen kameni obelisk. Tokom druge polovine 30-ih godina izrodila se ideja da se posećenim knezovima podigne monumentalni spomenik, iz koje se razvila akcija za izradu *Spomenika znamenitim Valjevcima palim u svim borbama za oslobođenje i ujedinjenje od 1804. do 1918*, na kome bi, uz figure knezova bili predstavljeni i Prota Mateja Nenadović i vojvoda Živojin Mišić. Bilo je planirano da se uz spomenik

podigne i Dom kulture, ali početak rata 1941. godine je prekinuo započete aktivnosti. Po završetku rata aktivnosti su nastavljene; zgrada Doma kulture je sagrađena, ali umesto spomenika svim borcima palim u svim ratovima, podignut je *Spomenik borcima revolucije* sa predstavom partizana Stjepana Filipovića. Što se drugih ličnosti tiče, kameni obelisk je znamenjem bistama valjevskih knezova, a znatno kasnije, tokom 80-ih godina, podignuti su i spomenici Proti Mateji i vojvodi Mišiću.

VELIKO GRADIŠTE

NARODNI MUZEJ VELIKO GRADIŠTE

Naziv izložbe:

ZBIRKA MUZEJA VELIKO GRADIŠTE

Autor: Dragan Bogičić

Vreme: decembar 2022 –

Mesto: Galerija Narodnog muzeja Veliko Gradište

Rezime: Izložbu čini 40 slika i skulptura iz zbirke Muzeja Veliko Gradište. Radovi su nabavljani kupovinom ili poklonom autora, a najveći deo su ostvarenja sa likovnih kolonija koje je prethodnih godina organizovao Muzej. Zbirka je takođe popunjena slikama iz legata braće Đorđević.

VRANJE

NARODNI MUZEJ VRANJE

Naziv izložbe:

NOVE AKVIZICIJE

Izložba umetničkih dela otkupljenih za

Zbirku savremene umetnosti Odeljenja istorije

umetnosti Narodnog muzeja Vranje na osnovu

konkursa Ministarstva kulture i informisanja

Republike Srbije 2015–2021. godine

Autor: Mirjana Jovanović

Vreme: 14. maja – 17. juna 2022.

Mesto: Galerija Narodnog muzeja Vranje

Rezime: Na izložbi *Nove akvizicije* priređenoj povodom manifestacije *Muzeji za 10* predstavljena su 32 dela dvadeset četvoro umetnika koja je Muzej otkupio na osnovu konkursa Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije u periodu 2015–2021.

godine. Prezentovana su dela: Miloša Đorđevića, Miloša Tomića, Dragana Zdravkovića, Koste Bunuševca, Željke Momirov, Mrđana Bajića, Perice Donkova, Dragana Protića Prote i grupe ŠKART, Milete Prodanovića, Dušana Otaševića, Vjere Damjanović, Marka Crnobrnje, Zorana Vraneševića, Slobodanke Stupar, Gabriela Glida, Mihaela Milunovića, Aleksandra Todorovića, Vesne Zarev, Dragoslava Krnajskeg, Marije Dragojlović, Nine Todorović, Vladimira Perića, Joškina Šiljana (Nebojše Stojkovića) i Šejeme Fere.

ZAJEČAR

NARODNI MUZEJ ZAJEČAR

Naziv izložbe:

PEJZAŽI ZAVIČAJNIH UMETNIKA

IZ ZBIRKE NARODNOG MUZEJA ZAJEČAR

Autor: Nina Pogarčić

Vreme: 12. april – 12. maj 2022.

Mesto: Galerija Narodnog muzeja Zaječar

Rezime: Izložba *Pejzaži zavičajnih umetnika iz zbirke Narodnog muzeja Zaječar* prikazuje pejzaž, omiljenu temu mnogih umetnika, preko koje je moguće pratiti pojedinačne umetničke opuse, ali i razvojne tokove srpske umetnosti od 1919. godine pa do danas. Izložba hronološki prati umetnike koji su u Zaječaru rođeni, one koji su u ovom gradu radili kao nastavnici, scenografi, dizajneri ili na drugi način osiguravali svoju egzistenciju, kao i slikare koji su u gradu na Timoku proveli duže ili kraće vreme, a čija dela imaju zajednički imenitelj: predele Zaječara, njegove okoline ili Timočke Krajine.

Naziv izložbe:

ČURČIJSKI ZANAT U ZAJEČARU –

ZNANJA I VEŠTINE

Autor: Suzana Antić

Vreme: 27. decembar 2022

Mesto: Galerija Radul-begov konak, Zaječar

Rezime: Nematerijalno kulturno nasleđe definisano Uneskovom konvencijom (2003) zahteva specifične mere zaštite koje za cilj imaju njegovo očuvanje. Projektom *Učionice tradicionalnih zanatlija u Zaječaru – očuvanje i prenošenje znanja i veština*

obuhvaćeno je neformalno prenošenje i primena znanja i veština, kao i predstavljanje *živog nasleđa*. Izložbom su predstavljeni proces rada, znanja i veštine potrebni u obradi i izradi predmeta od krzna, kao i nosioci nematerijalnog kulturnog nasleđa, porodice Antanasijević iz Zaječara, koja više od četiri decenije čuva od zaborava staro zanimanje *ćurčija*.

Naziv izložbe:

PRISUTNOST: Zbirka stakla Etnološkog

odeljenja Narodnog muzeja u Zaječaru

Autor: Suzana Antić

Vreme: 29. decembar 2022 –

Mesto: Galerija Narodnog muzeja u Zaječaru

Rezime: Narodni muzej u Zaječaru je svojim projektom *Prisutnost* učestvovao u obeležavanju Međunarodne godine stakla 2022. godine. Izložbom su prezentovani jedinstveni predmeti iz 19. i 20. veka sa akcentom na predmetima od kristala Fabrike stakla *Kristal* Zaječar, čime je javnosti približeno nasleđe stakla koje se čuva u Muzeju.

Naziv izložbe:

DIGITALNI ALBUM PREDMETA

OD STAKLA IZ ETNOLOŠKE ZBIRKE

NARODNOG MUZEJA U ZAJEČARU

Autor: Suzana Antić

Vreme: 29. decembar 2022 –

Mesto: Galerija Narodnog muzeja u Zaječaru

Rezime: Digitalizacijom predmeta od stakla, sa akcentom na predmetima od kristala Fabrike *Kristal* Zaječar Etnološke zbirke Narodnog muzeja u Zaječaru, predstavljeno je kulturno nasleđe naše zemlje. Ovim projektom obuhvaćena je digitalna obrada samih predmeta, digitalizacija znanja i veština vezanih za proces proizvodnje i time je stvorena digitalna multimedijalna platforma kao deo modernizovane postavke.

*Tamo gde seoba završava –
od rimske panonije do današnje Vojvodine,
Muzej Vojvodine*

BAČKA TOPOLA

MUZEJ OPŠTINE BAČKA TOPOLA

Naziv izložbe:

**AGART – RETROSPEKTIVNA
IZLOŽBA ATILE ČERNIKA**

Autori: Judit Arva, Adrian Klajo,
Hargita Vaštag Gažo

Vreme: 15. septembar 2022 – 8. februar 2023.

Mesto: Muzej opštine Bačka Topola

Rezime: Atila Černik, likovni umetnik, vizuelni pesnik, ilustrator, urednik i nastavnik poreklom iz Bačke Topole, od šezdesetih godina je određujuća ličnost vojvođanske umetničke scene. Černik – ili Aga – eksperimentalni je umetnik koji stvara u mnogim žanrovima i medijima. Od 1973. do 1976. godine bio je član grupe „Bosch+Bosch”, a od šezdesetih godina, pa sve do danas je učesnik mnogih likovnih kolonija kao što su umetničke kolonije u Bačkoj Topoli, Senti i Temerinu (*TAKT* – Temerinska likovno-stvaralačka kolonija). Ima široku međunarodnu mrežu kontakata; Agine akcije, eksperimentalna pesnička dela i knjige su izvanredne kreacije savremene likovne umetnosti. Izložba se nadovezuje na ove složene odnose Černikove bogate umetničke prakse i predstavlja njegovo stvaralaštvo kroz reči i pojmove raspoređene pod slovima. U izložbenim prostorijama Muzeja opštine Bačka Topola radovi i pojmovi se pojavljuju u šest većih celina (a, e, o, t, m i i). Prateći tekstovi ocrtavaju kakvu su ulogu u Aginom stvaralaštvu igrali fenomeni, osobe ili mesta koji stoje iza pojedinih pojmova. Pored Černikovih najamblematičnijih radova zasnovanih na fotografijama, izložba predstavlja odabir njegovih umetničkih knjiga, knjiga kao umetničkih objekata, manje poznatih crteža, ilustracija za književnost namenjenu najmlađima, eksperimentalnih filmova i konceptualnih radova iz njegovog ateljea.

BEČEJ

GRADSKI MUZEJ BEČEJ

Naziv izložbe:

**OD KAMENA DO KURŠUMA –
IZLOŽBA ORUŽJA I VOJNE OPREME
GRADSKOG MUZEJA BEČEJ**

Autor: Nemanja Karapandžić, Raško Ramadanski

Vreme: mart–april 2022.

Mesto: Gradski muzej Bečej

Rezime: Izloženo je ukupno 145 izabranih eksponata iz zbirke Muzeja koji su tematski postavljeni da prikažu istorijski razvoj naoružanja od bronzanog doba do sredine 20. veka. Ova postavka je u isto vreme i svojevrsni prikaz istorijskog i civilizacijskog razvoja društva u smislu tehnološkog progressa koji je neminovno praćen i istorijskim razvojem naoružanja. Ratni sukobi su deo turbulentne prošlosti i prilično kompleksnih istorijskih konteksta u kojima su živeli brojni narodi na teritoriji bačkog Pottisja od drugog milenijuma pre nove ere do sredine 20. veka. Većina eksponata prikupljena je iz lokalnih izvora i uglavnom su to donacije lokalnog stanovništva, Bečejaca, čije su sudbine, ili sudbine njihovih predaka, porodica, duboko vezane za periode ratnih sukoba u ovom delu Vojvodine. Izložba ima još jednu dimenziju kroz koju predstavlja i autodestruktivnost ljudske civilizacije, koja je od najprimitivnijih oblika naoružanja, što je služilo uglavnom za potrebe preživljavanja i odbrane, polako usavršavala sredstva za ratovanje, za što masovnije ubijanje i ratne sukobe sa sve većim brojem ljudskih žrtava.

Naziv izložbe:

PRIMENJENA I UMETNIČKA KERAMIKA

Autor: Radoslav Mihailović

Vreme: maj–jun 2022.

Mesto: Gradski muzej Bečej

Rezime: Relativno mala, Zbirka primenjene i umetničke keramike Gradskog muzeja Bečej nastala je sakupljanjem, otkupom i poklonima počev od šezdesetih godina 20. veka. Na izložbi su 54 eksponata razvrstana na: primenjenu umetnost iz Zbirke pokućstva, ukrasne predmete i umetničke keramičke skulpture. Predmeti iz prve dve grupe su s kraja 19. i početka 20. veka, uglavnom su od porcelana, ređe majolike, i potiču iz Nemačke, Mađarske i Češke, a umetničke skulpture i reljefi su novijeg datuma, iz druge polovine 20. veka, i dela su umetnika koji su učestvovali na Likovnoj koloniji Bečej ili su nabavljena zahvaljujući povremenim otkupima.

Naziv izložbe:

BEČEJSKA TVRĐAVA

Autor: Raško Ramadanski

Vreme: jul–avgust 2022.

Mesto: Gradski muzej Bečej

Rezime: Glavni cilj izložbe bio je da se najšira javnost upozna sa prostornim i hronološkim okvirima Bečejske tvrđave. Osim istorijskih izvora i brojnih ilustracija na izložbi su prikazani i predmeti iz Arheološke i Numizmatičke zbirke Gradskog muzeja Bečej. Izloženi predmeti su u stvari donacije fizičkih lica koja su decenijama ukazivala poverenje Gradskom muzeju Bečej, kao jedinoj samostalnoj muzejskoj ustanovi u srpskom Pottisju, i poklanjala slučajne nalaze sa lokaliteta iz šire okoline Bečaja. Za ovu priliku izrađena je istorijski dosledna digitalna rekonstrukcija, kao i 3D štampana maketa Bečejske tvrđave, verna raspoloživim izvorima.

Naziv izložbe:

PLATI, MOJ TEŽAČE, PLATI...

Autor: Raško Ramadanski

Vreme: decembar 2022 – januar 2023.

Mesto: Gradski muzej Bečej

Rezime: Tematska okosnica izložbe *Plati, moj težače, plati...* jeste novac od srednjeg veka do ukidanja

feudalizma u Evropi koji je sačuvan u zbirci bečejskog muzeja. Postavka broji oko 100 primeraka metalnog novca od 7. do 18. veka. Osim kovanica koje su u vitrinama, izložbu prate panoji, krupne reprodukcije novca na kartonu, kao i pojedini arheološki eksponati koji oslikavaju zanimanja težaka u srednjem veku.

KIKINDA

NARODNI MUZEJ KIKINDA

Naziv izložbe:

ISTORIJA ŠKOLSTVA U KIKINDI

Autor: Vladislav Vujin, Katarina Dragin,
Miloš Pušara, Dragan Kiurski, Lidija Milašinović

Vreme: 14. maj – 10. jun 2022.

Mesto: Narodni muzej Kikinda

Rezime: Izložba *Istorija školstva u Kikindi* bila je deo *Noći muzeja 2022.* pod nazivom *Odličan pet – istorija školstva u Kikindi*. Izložbu su činili predmeti iz kolekcija Narodnog muzeja Kikinda, školske fotografije, kao i predmeti (mahom školska učila i mobilijar) pozajmljeni iz osnovnih i srednjih škola kikindske opštine. Shodno tome, obuhvatila je tri celine: prva je predstavljala rekonstrukciju školske učionice sa originalnim stolovima i stolicama, tablom i mnoštvom pedagoškog materijala (lenjirima, grafoskopima, modelima biljaka, zidnim plakatima, mapama); druga celina je bila posvećena samoj istoriji školstva i predškolstva u Kikindi, dok je treća celina nosila naziva *A gde sam tu ja* i činile su je fotografije učenika i nastavnog osoblja (pozajmljene od ustanova, pojedinaca, arhivskih ustanova i ustanova javnih glasila). Cilj izložbe bio je da se putem predmeta i fotografija rekonstruiše istorija školstva u Kikindi i okolnim selima, kao i da se osveži sećanje sugrađana na školske dane.

Naziv izložbe:

MUZEJ U OČIMA DECE

Autor: Katarina Dragin,

Dragan Kiurski, Vladislav Vujin

Vreme: 10. septembar – 31. oktobar 2022.

Mesto: Narodni muzej Kikinda

Rezime: Participativna izložba *Muzej u očima dece*

Muzej u očima dece,
Narodni muzej Kikinda

rezultat je istoimenog projekta realizovanog u toku leta 2022. sa grupom dece. Autori su imali name-re da animiraju decu uzrasta od 8 do 12 godina koja su svojim idejama doprinela da nastane izložba o lokalnom nasleđu iz njihove vizure. Na postavci su bili izloženi originalni muzejski predmeti, replike i modeli. Na crtežima su predstavljene ideje dece o upotrebi izloženih predmeta. Osim predmeta i crteža, izložbu su činili i video-radovi u kojima su deca, u formi intervju-a, davala odgovore na pitanja u vezi sa nasleđem, muzejom, eksponatima, kustosima i sl. Izložba je imala i interaktivni karakter, te je svaki od predstavljenih punktova i tema nudio i određeno manuelno iskustvo (peglanje veša, slušanje muzike, merenje sastojaka za lekove, ukrašavanje žene sa replike slike...). Izložba je otvorena u sklopu muzejskog festivala *Mamutfest* u prisustvu sve dece autora izložbe, koja su ekskluzivno sprove-la svoje roditelje i ostale goste.

NOVI SAD

GALERIJA LIKOVNE UMETNOSTI POKLON-ZBIRKA RAJKA MAMUZIĆA

Naziv izložbe:

CRTEŽI IZ FONDA

**GALERIJE LIKOVNE UMETNOSTI
POKLON-ZBIRKE RAJKA MAMUZIĆA**

Autor: Irma Mikeš

Vreme: 4. maj – 1. jul 2022.

Mesto: Galerija likovne umetnosti
Poklon-zbirka Rajka Mamuzića

Rezime: Rajko Mamuzić je bio jedan od retkih kolekcionara na našim prostorima, pa i šire koji je shvatao značaj i najmanjeg krokija crtanog olovkom. Vremenom je njegova kolekcija postajala sve bogatija crtežima koje je sakupljao i koje su mu umetnici poklanjali, često i sami ne uviđajući njihov značaj.

Umetnost trajanja, Izložba slika, grafika i tapiserija Lazara Vujaklije,
Galerija likovne umetnosti Poklon-zbirka Rajka Mamuzića

Danas su ti crteži važan i velik deo Zbirke, kako zbog likovne vrednosti tako i zbog edukativne primene. Značajni su jer pomoću njih tačno možemo da vidimo materijale koji su bili zastupljeni u vremenu njihovog nastanka, šta su umetnici koristili za izradu krokija, kako su se odnosili prema studijskom crtežu. Izložba je obuhvatala 83 crteža 28 umetnika.

Naziv izložbe:

UMETNOST TRAJANJA.

**IZLOŽBA SLIKA, GRAFIKA I TAPISERIJA
LAZARA VUJAKLIJE**

Autor: Jovanka Stolić

Vreme: 12. oktobar – 30. novembar 2022.

Mesto: Galerija likovne umetnosti Poklon-zbirka
Rajka Mamuzića

Rezime: Izložbom je prezentovan višedecenijski stvaralački opus umetnika Lazara Vujaklije kroz slike, grafike i tapiserije. Izložba je organizovana kroz

tematske celine koje prate dve osnovne faze Vujaklijinog rada. Prva faza predstavljena je radovima nastalim sredinom pedesetih godina prošlog veka u kojima je Vujaklija prvi put spojio moderan likovni izraz sa inspiracijom nadgrobni-m spomenicima bogumila. Druga faza obuhvata radove koji prezentuju određene promene u likovnom jeziku, nastale kao posledica Vujaklijine sve veće zainteresovanosti za vizantijsku ikonu i fresku.

Naziv izložbe:

AUTIZAM U PRESTONICI KULTURE

Autor: Irma Mikeš

Vreme: 22. decembar 2022 – 27. januar 2023.

Mesto: Galerija likovne umetnosti Poklon-zbirka
Rajka Mamuzića

Rezime: Godinu Evropska prestonica kulture, Galerija likovne umetnosti Poklon-zbirka Rajka Mamuzića, koja se već sedam godina bavi angažovanjem

dece i omladine sa autizmom, završava izložbom posvećenom baš njima. Tokom sedam meseci inkluzivne radionice sa osobama iz neurotipične populacije obuhvatile su većinu izložbi i programa realizovanih unutar Poklon-zbirke. Radionice su organizovane u želji da se pokaže koliko nas toga zaista povezuje. Sama izložba imala je inkluzivni karakter i pokazala je viđenje galerijskih aktivnosti očima deteta. Publika je imala prilike da vidi slike rađene akrilom na platnu, kao i radove u terakoti.

GALERIJA MATICE SRPSKE

Naziv izložbe:
MIGRACIJE U UMETNOSTI –
UMETNOST MIGRACIJA

Autori: Danilo Vuksanović,
Jelena Ognjanović, Luka Kulić
Vreme: 18. februar – 30. april 2022.

Mesto: Galerija Matice srpske

Rezime: Pred novosadskom javnošću prvi put su na jednom mestu prikazana dela vodećih imena nacionalne umetnosti Uroša Predića i Paje Jovanovića, velikana evropske umetnosti El Greka, Elizabet Viže Lebre i Marka Šagala, kao i savremenih umetnika Mladena Miljanovića, Vladana Jeremića, Rene Redle, Safeta Zeca i Taus Makačeve. Izložba se bavila fenomenom društvenih migracija preispitujući istorijski i savremeni kontekst, kao i razloge migracija i njihove efekte na društva i pojedince. Ideja je bila da, u vremenu aktuelne svetske migracione krize, pokušamo da posmatramo, ispitujem i razumemo ovaj fenomen koji pogađa svekoliko stanovništvo i pokreće mnoga etička i kulturološka pitanja. Izložba je realizovana u okviru programskog luka *Seobe* Evropske prestonice kulture.

Naziv izložbe:
PARTIZANKA I FRAGONAR.
KOLEKCIJA SLIKA JOVANKE BROZ

Autori: Nikola Ivanović (GMS);
Ana Panić (Muzej Jugoslavije)
Vreme: 18. maj – 4. septembar 2022.

Mesto: Galerija Matice srpske

Rezime: U fokusu izložbe je bilo 36 dela likovne umetnosti domaćih i stranih autora, lični predmeti,

Partizanka i Fragonar, Kolekcija slika Jovanke Broz, Galerija Matice srpske

fotografije i nekoliko komada nameštaja iz kuće u kojoj je Jovanka Broz živela nakon smrti Josipa Broza. Više od tri decenije nekadašnja prva dama Jugoslavije boravila je u svojevrsnom kabinetu uspomena, koji je kao vremensku kapsulu prenela iz jednog okruženja u drugo, pokušavajući da, što je više moguće, imitira ambijent predsedničke rezidencije u kojoj je živela zajedno sa Josipom Brozom Titom. Izložba je realizovana u okviru programskog luka *Heroine* Evropske prestonice kulture.

Naziv izložbe:
PARALELE: TEMIŠVAR / NOVI SAD

Autori: dr Aleksandra Čelovski (GMS);
Mihaela Irimesku (Nacionalni umetnički muzej u Temišvaru / Muzeul Național de Artă Timișoara)
Vreme: 8. jul – 4. septembar 2022.

Mesto: Galerija Matice srpske

Rezime: Polazeći od uverenja da su muzeji svojevrsne tvrđave mira i mostovi koji nas spajaju i ujedinjuju, Galerija Matice srpske i Nacionalni umetnički muzej u Temišvaru realizovali su jednu sasvim

Paralele: Temišvar / Novi Sad, Galerija Matice srpske

Uroš Predić. Život posvećen lepoti i umetnosti, Galerija Matice srpske

neobičnu izložbu, spajajući svoje bogate kolekcije i praveći paralele među umetnicima, temama, idejama i umetničkim vizijama nekadašnjeg zajedničkog kulturnog prostora. Zbirke dva muzeja imale su neobično uporedive istorije a sličnosti se lako mogu videti u ličnostima njihovih osnivača, u umetnicima, odnosno umetničkim delima koja su sakupljali. Paralele u umetnosti dveju kolekcija potvrđuju snažne istorijske veze dva grada, sličnosti društvenih prilika i umetničkog prostra u kojem su se razvijali tokom 18, 19 i 20. veka. Izložba je realizovana u okviru programskog luka *Tvrđava mira* Evropske prestonice kulture.

Naziv izložbe:
UROŠ PREDIĆ.
ŽIVOT POSVEĆEN LEPOTI I UMETNOSTI

Povod: 175 godina od osnivanja Galerije Matice srpske
Autori: Snežana Mišić (GMS); Igor Borozan (Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu)
Vreme: 7. oktobar 2022 – 12. februar 2023.
Mesto: Galerija Matice srpske
Rezime: U godini obeležavanja značajnog jubileja – 175 godina od osnivanja Galerije Matice srpske, realizovana je velika monografska izložba posvećena stvaralaštvu jednog od najistaknutijih nacionalnih slikara, Uroša Predića. Na izložbi je predstavljeno preko 140 eksponata – više od 100 Predićevih dela, dokumentarna građa o umetnikovom životu, njegovi portreti koje su načinili prijatelji umetnici, kao i dokumentarni film u režiji Blaža Popovića. Prvi put jedna izložba u Galeriji Matice srpske prilagođena je svim kategorijama posetilaca, uključujući i posetioce sa različitim vrstama invaliditeta, i to zahvaljujući projektu *Uroš Predić za sve*, u okviru programskog luka *Druga Evropa* Evropske prestonice kulture.

Naziv izložbe:
JEDNA SASVIM (NE)OBIČNA
SRPSKO-FRANCUSKA VEZA.
OLGA KEŠELJEVIĆ I MARK BARBEZA
Autor: Dijana Metlić
Vreme: 22. decembar 2022 – 21. januar 2023.
Mesto: Kulturni centar Srbije u Parizu

Rezime: Razmišljajući o srpsko-francuskim odnosima izvan velikih istorijskih narativa, izložba ističe da mali znaci u vremenu postaju uporišne tačke u kojima se prepliću kulture Srbije i Francuske. S ciljem ukazivanja na do sada nedovoljno poznate ličnosti nacionalne istorije umetnosti, a prateći i rekonstruišući živote Olge Kešeljević i Marka Barbeza, njihovu delatnost, umetničku zbirku, knjige koje su objavljivali, dostupnu epistolarnu građu i fotografije iz porodičnih albuma, izložba je objedinila ličnu istoriju i umetnost, pojedinca i evropske umetničke tokove.

MUZEJ GRADA NOVOG SADA

Naziv izložbe:
NOVI SAD – AKCENTI
Autori: Gordana Petković, Jelena Banjac, Atila Hornok, Ljiljana Lazić, Ivana Jovanović Gudurić (Muzej grada Novog Sada); Dušan Jovović
Vreme: 1. februar – 31. avgusta 2022.

Mesto: Muzej grada Novog Sada, Zbirka strane umetnosti
Rezime: U cilju predstavljanja Novog Sada kroz njegove glavne identitetske tačke, za izložbu su simbolično odabrane 22 teme – 22 akcenta. Izbor akcenata je vođen idejom da se grad predstavi u duhu svojih istorijskih vrednosti, kao što su evropeizam, multikulturalnost, borba za slobodu, obrazovanje i emancipacija, neprekidni razvoj i spremnost za usvajanje novih trendova. Na postavci su izloženi ili reprodukovani vredni eksponati i vizuelna građa iz fonda Muzeja grada Novog Sada, koji su nastali ili su bili korišćeni u periodu od 18. veka pa sve do 80-ih godina 20. veka. Izložba je realizovana u okviru programskog luka *Seobe* Evropske prestonice kulture.

Naziv izložbe:
STOGODIŠNJICA OD PROGLAŠENJA
SRPSKE PATRIJARŠIJE
Autor: dr Gordana Petković
Vreme: 14–28. maj 2022.
Mesto: Patrijaršijski dvor u Sremskim Karlovcima
Rezime: Povodom značajnog jubileja, 100 godina

od proglašenja Srpske patrijaršije, Muzej grada Novog Sada u saradnji sa Muzejom i Arhivom Srpske pravoslavne crkve iz Beograda, Istorijskim arhivom grada Novog Sada, Eparhijom bačkom i Eparhijom sremskom realizovao je izložbu *Stogodišnjica od proglašenja Srpske patrijaršije*. Uz pomoć arhivskih dokumenata i fotografija, u prvom segmentu, predstavljen je proces ujedinjenja Srpske pravoslavne crkve, dok je u drugom segmentu, na osnovu sačuvanih opisa, rekonstruisan izgled Prestone dvorane u trenutku proglašenja Srpske patrijaršije. Takođe, na izložbi su prikazani i potreti srpskih patrijaraha, od patrijarha Dimitrija do današnjeg poglavara Srpske pravoslavne crkve, kao i patrijaraške insignije.

Naziv izložbe:
MILAN KONJOVIĆ
Autor: Ljiljana Lazić
Vreme: 15. decembar 2022 – 27. februar 2023.
Mesto: Muzej grada Novog Sada, Zbirka strane umetnosti
Rezime: Na izložbi čuvenog srpskog slikara Milana Konjovića predstavljeno je više od 40 njegovih remek-dela iz privatne kolekcije Dragoslava Marčića. Posetioci imaju prilike da uživaju u delima koja su nastala u periodu od 1916. do 1986. godine, a koja nisu često dostupna javnosti.

Naziv izložbe:
MILEVA MI SMO STENA
Autor: Dušan Jovović
Vreme: 31. decembar 2022. – 31. decembar 2025.
Mesto: Petrovaradinska tvrđava
Rezime: Multimedijalna izložba predstavlja život i značaj Mileve Marić Ajnštajn, srpske naučnice, prikazan kroz umetnički doživljaj dr Dušana Jovovića. Umesto posmatranja kroz pojednostavljene narative o ženi, koji je često vide kao žrtvu i pasivnu učesnicu u istoriji nauke i porodičnog života, izložba poziva publiku da na hrabar i inovativan način sagleda aktivnan život ove naučnice. S obzirom da je građa o životu i naučnom radu Mileve Marić oskudna, sadržaj izložbe zasniva se u najvećoj meri na pisimima koja su ostala iza Mileve i njenog supruga Alberta Ajnštajna.

MUZEJ VOJVODINE

Naziv izložbe:
HEROJI NEKAD I SAD
Autor: Dragana Garić Jovičić
Vreme: 28. januar – 21. februar 2022.
Mesto: Muzej Vojvodine
Rezime: Na izložbi su prikazani radovi devetoro umetnika koji su inspiraciju poneli sa Andrevlja na Fruškoj gori, gde je u leto 2021. godine održana kolonija Muzeja Vojvodine. Na temu heroja nekad i sad, kao i istorije Fruške gore tokom Drugog svet-skog rata, stvarali su: Sonja Bajić, Larisa Ackov, Sonja Jo, Ivana Mitrović Ica, Gordana Basta, Saša Rakezić alias Aleksandar Zograf, Filip Markovinović, Vojin Ivkov i Gojko Dutina. Kroz različite vizuelne medije – od stripa, preko ilustracije, fotografije, crteža, unikatnog veza, grafike do instalacije i videa, predstavili su reakciju na svet oko nas i nepravde sa kojima se susrećemo, kreirajući tako poseban vid društveno angažovane umetnosti.

Naziv izložbe:
TAMO GDE SEOBA ZAVRŠAVA –
OD RIMSKE PANONIJE DO
DANAŠNJE VOJVODINE
Autor: Tijana Stanković Pešterac
Vreme: 1. februar – 20. maj 2022.
Mesto: Muzej Vojvodine
Rezime: Izložbom, realizovanom u okviru programskog luka *Seobe* Evropske prestonice kulture, prikazani su neki od najvrednijih eksponata Muzeja Vojvodine – tri pozlaćena rimska šlema iz 4. veka. Čineći interdisciplinarni iskorak u interpretaciji i prezentaciji kulturnog nasleđa, utemeljena na stručno-naučnoj osnovi (muzeologija, arheologija, pedagogija, konzervacija, lingvistika, IKT), izložba je koristila i druge vidove umetnosti i uključivala: filmski esej *Tragovi seoba*, monodramu *Krv i blato*, aplikaciju *e-Izložba* i muziku, specijalno komponovanu za ovu priliku.

Naziv izložbe:
MARAMA KAO KULTURNI OZNAČITELJ
Autor: Gabi Franger, Elizabet Bala, Tijana Jakovljević Šević (Ženski muzej iz Bavorske); Katarina Radisavljević (Muzej Vojvodine)

Vreme: 18. maj – 30. jun 2022.

Mesto: Muzej Vojvodine

Rezime: Projekat je nastao u produkciji udruženja *(Re)konekcija*, Ženskog muzeja iz Bavarske *Frauen in der Einen Welt / Museum Frauen Kultur Regional-International* i Muzeja Vojvodine. Kroz jedan mikrosegment ženskog odevanja, izložbom je prikazana kultura nošenja marama u evropskom, vanevropskom i lokalnom kontekstu – u Nemačkoj, Turskoj, Čadu, Burkini Faso, Gvatemali, Kazahstanu, Nigeriji... ali i tradicijski i savremeni odnos žena u Vojvodini prema svojoj kosi i njenom pokrivanju. Izložba je realizovana u okviru programskog luka *Heroine* Evropske prestonice kulture.

Naziv izložbe:

SAN NEOLITSKE NOĆI

Autori: Lidija Balj (MV),

Andrej Starović (Narodni muzej Srbije)

Vreme: 15. jul – 15. oktobar 2022.

Mesto: Muzej Vojvodine

Rezime: Na izložbi, realizovanoj u okviru programskog luka *Tvrđava mira* Evropske prestonice kulture, prikazani su najdragoceniji arheološki nalazi izvanredne lepote iz čitave Srbije. Oni govore o prekretnici u načinu življenja: o počecima proizvodnje hrane, životu u stalnim naseljima i upotrebi keramike. Izložba, koju su zajednički pripremili Muzej Vojvodine i Narodni muzej Srbije, predstavila je do sada neotkrivene podatke o praistoriji ovih prostora, pre svega, putem ekskluzivnih arheoloških eksponata i najnovijih naučnih rezultata, koji sežu čak do neolita. Posetioci su na izložbi imali prilike da vide i prvi realistični prikaz praistorijskog čoveka – stanovnika Lepenskog vira, načinjen pomoću vrhunske *metahju-man* tehnologije, delo tima prof. dr Sofije Stefanović.

Naziv izložbe:

VOJVODINA I DONJA AUSTRIJA – INTERKULTURALNE VEZE

Autori: Katarina Radisavljević, Tatjana Bugarški, Tijana Stanković Pešterac, Aleksandra Stefanov, Jovan Koledin, Veselinka Marković, Darko Radmanović, Bogdan Šekarić (Muzej Vojvodine); Reinhard Linke, Eduard Polhamer, Roko Leuci, Kristijan Ditrih (Državna kolekcija Donje Austrije

/ Landessammlungen Niederösterreich)

Vreme: 27. oktobar – 16. decembar 2022.

Mesto: Muzej Vojvodine

Rezime: Izložba predstavlja muzeološki poduhvat dve ustanove koje na savremen način predstavljaju predmete iz svojih kolekcija. Izlaganjem reprezentativnih artefakata, tim kustosa nastojao je da ispriča priče i prenese znanje o značajnom kulturno-istorijskom i prirodnjačkom nasleđu koje baštini. Izbor predmeta odražava kompleksnost i multidisciplinarnost regionalnih muzeja koji imaju za cilj da predstavljaju život kroz dugi vremenski period u regiji o čijem nasleđu brinu. Izložba je rezultat uspešne saradnje i kreativnog napora brojnih kustosa dve pokrajine – arheologa, istoričara, istoričara umetnosti, etnologa, biologa i konzervatora ustanova iz kojih dolaze artefakti.

Naziv izložbe:

ŠEŠIRI IZ KOLEKCIJE MUZEJA VOJVODINE

Autor: Milkica Popović

Vreme: 28. oktobar – 15. decembar 2022.

Mesto: Muzej Vojvodine

Rezime: Kao prateći modni detalj, ženski šešir je tokom vremena, u skladu sa modnim stilovima odeće, pretrpeo brojne transformacije, te možemo reći da je prisutan kroz celu istoriju. U istoriji evropske ženske mode pojavio se u vreme Marije Antoanete, krajem osme decenije 18. veka, kao znak emancipacije i ravnopravnosti. Vremenom je nošenje šešira postalo obavezno za sve, čak i za decu kada bi izlazila iz kuće. Otuda ne čudi činjenica što je sačuvan veliki broj ovih odevnih predmeta, koji su bili i važan modni detalj, iz različitih perioda. Zbirka Muzeja Vojvodine sadrži veliki broj raznih oblika ženskih šešira i kapa, nastalih dvadesetih, a naročito tridesetih godina 20. veka. Izložba je otvorena kao deo manifestacije *Srpska nedelja mode*.

Naziv izložbe:

PORTRETI ZNAMENITIH LIČNOSTI IZ DOBA PRISAJEDINJENJA VOJVODINE KRALJEVINI SRBIJI 1918.

Autor: Zoran Veljanović

Vreme: 8–15. novembar 2022.

Mesto: Istorijski arhiv grada Novog Sada

Rezime: Povodom obeležavanja godišnjice oslobođenja Novog Sada u Prvom svetskom ratu i prisajedinjenja Vojvodine Srbiji 1918. u Istorijskom arhivu predstavljena je izložba Muzeja Vojvodine. Na izložbi su prikazana 22 portreta iz Zbirke Muzeja prisajedinjenja 1918. i bista kralja Petra I Karađorđevića. Portrete su, većim delom, izradili savremeni vojvođanski akademski slikari u tehnici ulja na platnu, po narudžbini autora stalne postavke realizovane povodom 100-godišnjice prisajedinjenja Vojvodine Srbiji. Ova jedinstvena zbirka koja sadrži, pored ostalog, i portrete svih sedam žena poslanica na Velikoj narodnoj skupštini Srba, Bunjevacica i ostalih Slovena u Novom Sadu (25. novembar 1918), uvećala se akvizicijom i poklonima akademičke Save Halugina.

Naziv izložbe:

POVRATAK U CENTAR – IZLOŽBA STRELJAČKIH SPOMEN-META IZ KOLEKCIJE MUZEJA VOJVODINE

Povod: Deset godina od obnove dvorca Edšeg, sedišta Novosadskog građanskog streljačkog društva

Autor: Nikola Mrkšić

Vreme: 1. decembar 2022 – 12. januar 2023.

Mesto: Kulturna stanica Edšeg

Rezime: Kroz postavku izloženu u ambijentu svečane sale publika je imala prilike da se upozna sa streljaštvom. Izloženi predmeti Novosadskog građanskog streljačkog društva, koji se danas čuvaju u Muzeju Vojvodine – trideset spomen-meta posvećenih najboljim strelcima, plakati koji su oglašavali takmičenja i druga dešavanja, puška za precizno gađanje iz sredine 19. veka – nakon više od sedamdeset godina ponovo su se našli na mestu sa kojeg su i potekli.

Naziv izložbe:

OBJEKTIVNO

Autor: Darijuš Sami (MV) i

Martin Candir (Foto-asocijacija Vojvodine)

Vreme: 23. decembar 2022 – 10. januara 2023.

Mesto: Muzej Vojvodine

Rezime: Ovogodišnja izložba fotografija predstavlja izbor radova koji su protekle decenije izlagani

u okviru istoimene novogodišnje izložbe. Prikazano je 160 fotografija 65 autora po izboru selektora, foto-reportera i umetničkog fotografa, Martina Candira. Izlagači su, uz tradicionalno najzastupljenije nekadašnje i sadašnje foto-reportere *Dnevnika* i *Mađar soa*, dopisnici velikih srpskih medija iz Vojvodine, dok su začajan broj radova potpisali i autori iz Vojvodine koji žive u inostranstvu.

Naziv izložbe:

BOŠKO PETROVIĆ – SKICE ZA VELIKA DELA

Autor: Dragana Garić Jovičić

Vreme: 29. decembar 2022 – 9. april 2023.

Mesto: Muzej Vojvodine

Rezime: Izložba predstavlja obiman Petrovićev opus nacrtava za tapiserije, skulpture i mozaik, koji se čuvaju u Muzeju Vojvodine. Postavkom se obeležio i važan jubilej – stotinu godina od rođenja i četrdeset godina od smrti ovog znamenitog vojvođanskog umetnika koji je bio zaposlen u Muzeju Vojvodine od 1953. do 1965. godine. U tom periodu nastao je i veliki broj Petrovićevih radova koje poseduje Muzej. Danas kolekcija Muzeja broji 160 dela Boška Petrovića, a na izložbi *Skice za velika dela* publika je imala prilike da vidi njih 125.

MUZEJ SAVREMENE UMETNOSTI VOJVODINE

Naziv izložbe:

UNSTABLE PRACTICES (MEDIJSKA ONTOLOGIJA)

Autor: Sanja Kojić Mladenov (MSUV);

Agné Narusyté, Zoran Pantelić,

Gintaras Zinkevičius

Vreme: 22. januar – 27. februar 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Rezime: Izložba prezentuje primere nestabilne i emancipatorske umetničke prakse u Novom Sadu, od neoavangarde do savremene, medijske i postmedijske umetnosti. Polazeći od rezultata projekta *Trajni čas umetnosti*, Centra za nove medije_kuda.org usmerenog na mapiranje društvene i umetničke istorije Novog Sada, ona predstavlja mrežu protagonista i referenci, umetničke, društvene i političke teorije i prakse, koja je uticala na novosadsku neoavangardu

Feministička avangarda 70-ih (radovi iz verbund kolekcije, Beč) –
Na putu slobode (radovi iz kolekcije Muzeja savremene umetnosti Vojvodine)
 Muzej savremene umetnosti Vojvodine

šezdesetih i sedamdesetih godina XX veka. Centralni deo izložbe iz tog razloga zauzima mapa *Medijske ontologije*, kao ključni segment projekta *Trajni čas umetnosti*, koja predstavlja istraživačku metodologiju projekta i pokriva polje istorijskih avangardi sa početka dvadesetog veka, preko posleratne neoavangarde, pa sve do savremene umetničke medijske produkcije.

Naziv izložbe:
252 GODINE UMETNOSTI / STRATEGIJE SEĆANJA

Autor: Vladimir Mitrović (MSUV);
 Bosiljka Zirojević Lečić (SULUV);
 Aleksandar Bede (DaNS);
 Zdravko Rajčetić (UPIDIV)
Vreme: 8. april – 8. maj 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine
Rezime: Izložba ima za cilj da na jednom mestu prikaže bogato višedecenijsko delovanje tri reprezentativna umetnička udruženja likovnih umetnika koja u kontinuitetu postoje više od pola veka – Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine (SULUV,

1946), Društva arhitekata Novog Sada (DaNS, 1960) i Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine (UPIDIV, 1964), kao i Muzeja savremene umetnosti Vojvodine (MSUV, 1966). Izloženi materijal predstavlja kustoski izbor iz dokumentacije udruženja, delove posvećene njihovim istorijatima, štampani materijal (knjige, katalozi, plakati itd.), posebno dizajnirane i štampane printove sa uređenim legendama na srpskom i engleskom jeziku, dokumentarni filmski i video materijal za prikazivanje na zidnim ekranima, kao i odabrane radove članova udruženja iz kolekcije Muzeja savremene umetnosti Vojvodine – slike, skulpture, keramiku, keramoplastiku, crteže, plakate.

Naziv izložbe:
FEMINISTIČKA AVANGARDA 70-ih (RADOVI IZ VERBUND KOLEKCIJE, BEČ) – NA PUTU SLOBODE (RADOVI IZ KOLEKCIJE MUZEJA SAVREMENE UMETNOSTI VOJVODINE)

Autor: Gabriele Schor (Verbund Collection, Beč);
 Sanja Kojić Mladenov (MSUV)

Vreme: 19. maj – 21. jun 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Rezime: *Feministička avangarda* je međunarodna grupna izložba koja obuhvata dela internacionalnih umetnica iz kolekcije VERBUND, a za izložbu u Novom Sadu kreiran je i poseban segment radova umetnica iz kolekcije Muzeja savremene. Među umetnicama čiji su radovi zastupljenim na izložbi bile su: Džudi Čikago, Valie Export, Sanja Iveković, Katalin Ladik, Sindi Šerman, Birgit Jurgensen i mnoge druge. Istorijski, žene su prikazivane kao projekcija muških fantazija, predrasuda i odnosa. Međutim, u 70-im se dogodila promena u načinu na koji se žene predstavljaju u umetnosti. Umetnice su počele da istražuju vizuelne prikaze sopstvenog bića kako bi stvorile alternativne poglede na ženski identitet.

Naziv izložbe:
ReKAPITULACIJA

Neposlušni objekti / subjekti 1992–2022.

Autor: Darka Radosavljević Vasiljević (Remont);
 Nebojša Milenković (MSUV);
 Svetlana Subašić, Andrea Palašti
Vreme: 3. jul – 2. avgust 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Rezime: Izložba ReKAPITULACIJA sumira 30 godina umetničkih aktivističkih praksi od Zamrznute umetnosti Led Arta, preko delovanja Art klinike i Šoka ZaDruge, do najmlađih aktivnosti Grafičke mreže. S verom u isceliteljsku moć umetnosti, MMC *Led Art* se kontinuirano kritički osvrće na aktuelne društvene i umetničke tokove, te etici daje prednost nad estetikom.

Naziv izložbe:
BOŠKO PETROVIĆ (1922–1982): UMETNIČKI RADOVI OD 1956. DO 1978.

Autor: Tatjana Panić

Vreme: 11–28. avgust 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Rezime: Izložba je realizovana povodom obeležavanja jubileja – sto godina od rođenja Boška Petrovića – ali i četrdeset godina od smrti umetnika. Takođe, povod je bio i poklon naslednika Boška Petrovića, ćerke Višnje Petrović i sina Mirka Petrovića, koji je

oktobra 2020. uručen Muzeju savremene umetnosti Vojvodine. Izložba je obuhvatila 33 rada istaknutog novosadskog umetnika, nastala u periodu od 1956. do 1978. godine. Reč je o pet uljanih slika velikog formata, četrnaest kolaža, osam monotipija, četiri tempere i dva akvarela.

Naziv izložbe:
SMALL REBOOTS BY JAPANESE ARTISTS

Autor: Tomohiro Okada (Japan);

Ksenija Marinković (Srbija)

Vreme: 12–28. avgust 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Rezime: U okviru Desetog festivala *Dunavski dijalози* priređena je izložba pet japanskih umetnika. Izložbu je realizovala galerija *Bel Art* kao rezultat saradnje kustosa iz Srbije i Japana, i na njoj su predstavljeni radove pet umetnica i umetnika – Hiroko Okada, Ai Hasegava, Sačiko Kodama, Takanori Išizuka i Hajaši Tomohiko. Reč je o autorkama i autorima koji su do sada izlagali u prestižnim svetskim institucijama, kao što su MOMA Njujork, Fondacija Luja Vitona u Parizu, *Ars Electronica* festival u Lincu itd.

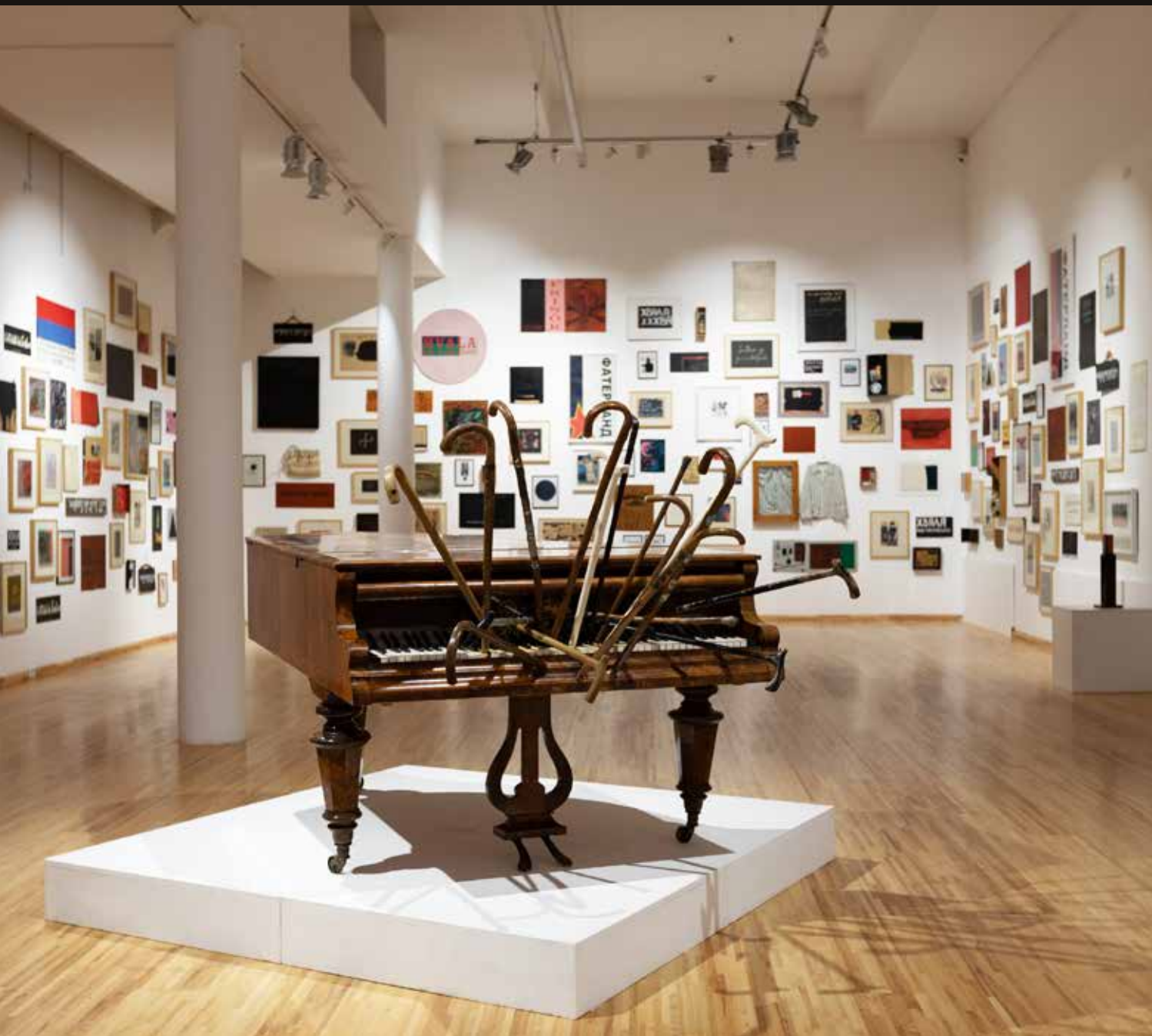
Naziv izložbe:
SUTRA JE PONEDELJAK

Autor: Sanja Kojić Mladenov

Vreme: 9. septembar – 5. oktobar 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Rezime: Izložba je obuhvatala prezentaciju umetničkih radova istaknutog neoavangardnog umetnika Dragoljuba Raše Todosijevića, jednog od protagonista neformalne beogradske grupe konceptualnih umetnika, koja je krajem 60-ih i početkom 70-ih godina učinila radikalni otklon od ideologije i prakse socijalističkog modernizma i uključila se u nove umetničke tokove koji su tek nastajali. Prva retrospektivna izložba Dragoljuba Raše Todosijevića u MSUV bila je povod da se ponovo sagleda značajna i obimna umetnička praksa autora, te da se na jednom mestu okupe i prezentuju radovi iz nekih od njegovih ključnih serija – *Dnevnik*, *Decision as Art (Odluka kao umetnost)*, *Was Ist Kunst? (Šta je umetnost?)*, *Gott Liebt die Serben (Bog voli Srbe)*, *Fuxus Piano (Fuxus klaviri)* i dr.

Sutra je ponedjeljak,
Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Mlečni put – umetnost, vreme, prostor,
Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Naziv izložbe:
ALEKSANDAR DAVIĆ –
POSLEDNJA DADAISTIČKA PREDSTAVA

Autor: Gordana Nikolić

Vreme: 14. oktobar – 13. novembar 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Rezime: Aleksandar Davić (1961–2020) bio je filmski reditelj, intermedijiski umetnik, scenarista, producent, edukator i glumac. Profesor filmske i pozorišne režije na Akademiji umetnosti Univerziteta u Novom Sadu i profesor digitalnog videa na Interdisciplinarnim studijama Univerziteta umetnosti u Beogradu. Prva retrospektivna izložba predstavljala je žanrovski raznovrsnu filmsku i video produkciju Aleksandra Davića u kontekstu savremene vizuelne umetnosti i društveno-političkih okolnosti koje su paradigmatiski obeležile angažovani pristup autora i izbor osetljivih tema.

Naziv izložbe:
MLEČNI PUT – umetnost, vreme, prostor

Autor: Sanja Kojić Mladenov

Vreme: 25. novembar – 30. decembar 2022.

Mesto: Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Likovni salon Kulturnog centra Novog Sada, Biro Kreativnog distrikta

Rezime: Izložba je obuhvatala radove preko 50 umetnika, umetnica i umetničkih grupa iz Novog Sada, Srbije i internacionalne umetničke scene, kroz istoriju, ali i uključivanje relevantnih savremenih umetničkih praksi. Otvorena forma izložbe podrazumevala je integrisanje različitih medijskih, procesualnih i interdisciplinarnih istraživanja, performans i kolektivne akcije, intervencije u realnom i digitalnom prostoru, diskusije i razmene, uz utopijske i društveno-kritičke stavove. Izložba je realizovana u okviru programskog luka *Druga Evropa* Evropske prestonice kulture.

SPOMEN-ZBIRKA PAVLA BELJANSKOG

Naziv izložbe:
GOSPODIN PAVLE BELJANSKI (1892–1965):
U znaku jubileja: 130 godina
od rođenja Pavla Beljanskog
Autori: Jasmina Jakšić Subić, Marta Đarmati
Vreme: 15–31. mart 2022.
Mesto: Centar za kulturu Svilajnac
Rezime: Izložbom u gradu u kojem je Pavle Beljanski proveo detinjstvo, gde su živeli i 1944. godine poginuli članovi njegove porodice, obeleženo je 130 godina od rođenja kolekcionara i diplomate. Predstavljeni su portreti Svilajnčana Ane (Anke) i dr Milana Isakovića (sestra i zet Pavla Beljanskog). Portreti su bili u vlasništvu porodice Isaković iz Beograda, a na otvaranju izložbe su poklonjeni Resavskoj biblioteci Svilajnac, instituciji koja se danas nalazi u nekadašnjoj porodičnoj kući Isakovića.

Naziv izložbe:
HEROINE SPOMEN-ZBIRKE
PAVLA BELJANSKOG
Autor: Milanka Todić; Milana Kvas, Valentina Vuković (Spomen-zbirka Pavla Beljanskog)
Vreme: 20. maj – 17. jul 2022.
Mesto: Spomen-zbirka Pavla Beljanskog
Rezime: Spomen-zbirka predstavlja redak primer legata u međunarodnim okvirima sa umetničkom kolekcijom u kojoj četvrtinu od ukupnog broja dela čini žensko stvaralaštvo. Svoju zbirku Pavle Beljanski je uobličavao od početka dvadesetih godina do svoje smrti 1965. godine i ona sadrži radove sedam umetnica: Nadežde Petrović, Vidosave Kovačević, Lize Križanić, Zore Petrović, Leposave St. Pavlović, Ljubice Sokić i Milice Zorić. Uz 46 dela iz zbirke Pavla Beljanskog, na izložbi je predstavljen i izbor radova umetnica iz Likovne zbirke Muzeja formirane putem otkupa i poklona, te se prvi put izlažu crteži Ljubice Sokić, kao i fotografije heroína Spomen-zbirke Pavla Beljanskog. Izložba je realizovana u okviru programskog luka *Heroine* Evropske prestonice kulture.

Naziv izložbe:
BELJANSKI U GOSPODINCIMA
U znaku jubileja: 130 godina
od rođenja Pavla Beljanskog
Autor: Nemanja Vujić
Vreme: od 18. juna 2022 –
Mesto: Likovna galerija Mesne zajednice Gospodinci, Svetosavski dom u Gospodincima
Rezime: Centralna manifestacija u okviru obeležavanja 130 godina od rođenja diplomate i kolekcionara Pavla Beljanskog bili su Dani Pavla Beljanskog u Gospodincima, mestu u kojem su živeli preci Pavla Beljanskog i generacijama bili sveštenici u pravoslavnoj Crkvi Sv. arhidakona Stefana. Postavka je osmišljena sa ciljem da se na osnovu kopija crkvenih i muzejskih dokumenata i fotografija, široj javnosti predstavi dobrotvor i zadužbinar Pavle Beljanski i njegovo ugledno poreklo iz sveštenečke porodice iz Gospodinaca.

Naziv izložbe:
CHOREOCHROMA
Autor: Jasmina Jakšić Subić
Vreme: 24 septembar – 30. oktobar 2022.
Mesto: Galerija likovne umetnosti Spomen-zbirka Rajka Mamuzića
Rezime: U okviru projekta *ChoreoChroma*, ostvarenog u saradnji Spomen-zbirke, Plesnog udruženja LUCODA (Luksemburg) i Fondacije Bewegend Beeld (Rotterdam), u Galeriji likovne umetnosti Spomen-zbirke Rajka Mamuzića realizovana je i istoimena izložba posvećena različitim formama umetničkog izražavanja koje je projekat inspirisao. Projekat *ChoreoChroma* osmišljen je u cilju saradnje evropskih prestonica kulture Novog Sada i Eša iz Luksemburga (2022), a idejno polazište je predstavljanje interakcije različitih oblasti umetničkog izražavanja, sa akcentom na plesu i slikarstvu, zasnovanog na kulturnom nasleđu Spomen-zbirke Pavla Beljanskog, prvenstveno sa edukativnim aspektom u Novom Sadu.

Sava Šumanović i evropski realizmi između dva svetska rata,
Spomen-zbirka Pavla Beljanskog,

Naziv izložbe:
SAVA ŠUMANOVIĆ I
EVROPSKI REALIZMI IZMEĐU
DVA SVETSKA RATA
Autor: Milana Kvas
Vreme: U Novom Sadu
24. septembar – 4. decembar 2022;
u Šidu: 3. oktobar – 4. decembar 2022.
Mesto: Spomen-zbirka Pavla Beljanskog, Galerija Matice srpske, Galerija likovne umetnosti Poklon-zbirka Rajka Mamuzića; Galerija slika *Sava Šumanović* u Šidu
Rezime: Slikarski opus Save Šumanovića (1896–1942) gotovo u potpunosti pripada periodu između dva svetska rata. Pojedine njegove slike ili citavi ciklusi pokazuju direktnu uključenost u bitne faze razvoja evropskog modernizma. Stvaranje celovite slike o Šumanovićevim realizmima i njihovim relacijama sa međunarodnim umetničkim tokovima bilo je polazište u ostvarivanju ove izložbe. Izložba je realizovana u okviru programskog luka *Kaleidoskop kulture* Evropske prestonice kulture.

PANČEVO

NARODNI MUZEJ PANČEVO

Naziv:
PAJA JOVANOVIĆ: FIGURA –
OD PORTRETA DO ALEGORIJE
U projektu učestvuju: Narodni muzej Pančevo, Muzej grada Beograda, Gradski muzej Vršac
Autor: Isidora Savić (Muzeja grada Beograda); Dimitrije Jovanov, Damir Prašnikar (Narodni muzej Pančevo)
Vreme: 14. maj – 30. jun 2022.
Mesto: Narodni muzej Pančevo
Rezime: Izložba *Paja Jovanović: Figura – od portreta do alegorije* predstavlja dela nastala u širokom vremenskom rasponu, od 1897. do 1940. godine, iz nekoliko faza Jovanovićevog stvaralaštva. Od najranijih slika – prikaza života ljudi sa Balkana i Orijenta, koje se čuvaju u Vršcu, preko portreta iz Muzeja grada Beograda, do dva vrhunska portreta Pajine supruge, Hermine Jovanović (Dauber)

Muni, njegove velike inspiracije, koji se čuvaju u pančevačkoom muzeju. Kroz izložbu se može pratiti Jovanovićev širok tematski okvir koji se kretao od ranih kompozicija preko portreta do alegorijskih i mitoloških tema, kao što su monumentalna ostvarenja *Zemlja žedne kiše* i *Dijana*, sa likom Pajine supruge Muni, koja mu je pozirala na brojnim aktovima, portretima i kompozicijama.

RUMA

ZAVIČAJNI MUZEJ RUMA

Naziv izložbe:
POVELJA CARA FRANCA I RUMSKIM ZANATLIJAMA

Autor: Snežana Janković

Vreme: 3–31. mart 2022.

Mesto: Zavičajni muzej Ruma

Rezime: Izložbom *Povelja cara Franca I rumskim zanatlijama* Zavičajni muzej Ruma predstavio je jedan od izuzetno vrednih predmeta iz svog bogatog fonda. Dokument potiče iz 1818. godine, a na osnovu njega ustanovljen je ceh (udruženje zanatlija) u Rumi i propisane su detaljne odredbe po kojim je funkcionisao. Rumsku povelju je izdala bečka Dvorska komora, po propisanoj formi kojom su rađene isprave ove vrste i nije jedinstvena, ali se ipak izdvaja svojim koloritno oslikanim stranama i raznovrsnim dekoracijama. Izdata je u vidu luksuzne knjige sa 16 strana pergamenta ispisanog kaligrafskim pismom na latinskom jeziku i primer je vrlo kvalitetnog zanatsko-umetničkog rada. Pravila su precizno data u 49 članova, po kojima je organizovano i radilo rumsko zanatsko udruženje, a navedena su i imena zanatlija koji su tad imali majstorsko zvanje. Ovaj svojevrсни pravilnik predstavlja istorijski izvor prvog reda, pa uz umetničku, ima i izuzetnu istorijsku vrednost. Izložba je upotpunjena digitalnom aplikacijom uz pomoć koje su posetioци imali prilike da u elektronskoj formi listaju povelju.

SOMBOR

GALERIJA MILAN KONJOVIĆ

Naziv izložbe:
SLIKARSKI KORENI

Povod: Dan grada Sombora

Autor: Nebojša Vasić

Vreme: 18. februar – 18. mart 2022.

Mesto: Galerija *Milan Konjović*

Kratak rezime: Izložba pod nazivom *Slikarski koreni* predstavlja Konjovićeva najranija dela, nastala u razdoblju od 1913. do 1917. godine, na autorovim umetničkim počecima i predstavljena na prvoj samostalnoj izložbi koju je priredio kao đak šestog razreda gimnazije, 1914. godine, u Somboru. Slike s temom šuma, predela i salaša nastale su u Somboru i široj okolini, kao i na porodičnom salašu na kome je provodio letnji raspust u prostranom živopisnom ambijentu, gde su, kako je često govorio, formirani koreni njegovog slikarstva. Uz izložbu, posetioци su mogli videti projekciju dokumentarnog filma *Milan Konjović – Stvaranje*, čiji je autor Jovan Aćin.

Naziv izložbe:
VOJVODINA, BESKRAJNA SLIKARSKA TEMA

Autor: Nebojša Vasić

Vreme: 3. novembar 2022 –

Mesto: Galerija *Milan Konjović*

Kratak rezime: Izložba *Vojvodina, beskrajna slikarska tema* obuhvata Konjovićeve slike nastale posle 1923. godine, odnosno nakon njegovog povratka iz Pariza, kada se okreće svojim izvornim temama kako što su salaši, ulice, trgovci, žitna polja, svesmu onome što su bili koreni njegovog umetničkog stvaralaštva.

GRADSKI MUZEJ SOMBOR

Naziv izložbe:
U KOSMOSU ZORANA STOŠIĆA VRANJSKOG – IZLOŽBA POVODOM 30-GODIŠNJICE LEGATA GRADSKOM MUZEJU SOMBOR

Autor: Čedomir Jančić

Vreme: 28. jul – 13. avgust 2022.

Mesto: Gradski muzej Sombor

Rezime: Izložba je posvećena 30-godišnjici legata Zorana Stošića Vranjskog (1936–2022). Umetnik je potpisao ugovor o legatu s muzejima u rodnom Vranju i Somboru, u kom je živio i stvarao. Legat se sastoji od slika, crteža, minijatura, fotografija, dokumenata, nagrada i drugih predmeta od važnosti za život i delo ovog umetnika.

Naziv izložbe:
12. VOJVODANSKA UDARNA BRIGADA – OD VOJLOVICE DO DRAVOGRADA I BLAJBURGA

Autor: Nikola Gucunja

Vreme: 11. novembar 2022 –

Mesto: Spomen-muzej Batinske bitke

Rezime: Povodom obeležavanja godišnjice Batinske bitke, priređena je izložba pod nazivom *12. vojvođanska udarna brigada – od Vojlovice do Dravograda i Blajburga*. Izložba je posvećena 12. vojvođanskoj udarnoj brigadi, koja je započela Batinsku bitku, i prati ratni put brigade od njenog osnivanja u Vojlovici pa sve do završnih operacija, koje je brigada vodila prvo u sklopu 51. divizije a potom u sklopu 3. Jugoslovenske armije, za oslobođenje naše zemlje. Pored fotografija, izložbu čine i lični predmeti boraca 12. vojvođanske udarne brigade, koje poseduje Spomen-muzej Batinske bitke.

SREMSKA MITROVICA

MUZEJ SREMA

Naziv izložbe:
KUĆERAK U SREMU

Autor: Jovana Trifunović,

Stevo Lapčević, Ružica Španović

Vreme: 18. maj – 10. avgust 2022.

Mesto: Muzej Srema

Rezime: Izložba *Kućerak u Sremu* prezentuje enterijer stare, seoske sremske kuće iz perioda kraj 19. i početaka 20. veka. Danas gotovo da više i ne postoje očuvane kuće sa elementima pokućstva koji su se koristili u svakodnevnom životu u tom periodu, te je ova izložba način da se lepota jedne stare sremačke kuće sačuva od zaborava. Izloženo je različito pokućstvo od nameštaja preko posuđa od drveta, stakla, tikve, kože do nošnje i devojačkog sanduka.

Naziv izložbe:
SRPSKA VLASTELA I KRUNA SVETOG STEFANA

Autor: Aleksandar Sladojević, Danilo Jadranski

Vreme: 21. oktobar 2022 –

Mesto: Muzej Srema

Rezime: Izložba teži da prikaže različite aspekte života u periodu od 16. do 19. veka na tlu Srbije, kada se pod pritiskom turske vlasti srpska vlastela naseljava na tlu tadašnje Južne Ugarske, današnje Vojvodine. Posvećena je vremenu kada su srpski velikaši zauzimali značajno mesto u ugarskoj hijerarhiji, i bili među prvim baronima. Naglasak je na porodicama Lazarević i Branković, koje su ostavile značajan trag na teritoriji Srema. Malo je poznato da je Stefan Lazarević bio vlasnik Mitrovice, Kupinova i Zemuna, što je kasnije nasledio despot Đurađ Branković i od njihovog vremena počinje intenzivno naseljavanje Srba na ovim prostorima. Tu su značajni manastiri koje su ostavile vlastelinske porodice, kao što su Grgeteg, Hopovo i Krušedol.

Istoricizam u Bačkoj – Subotica,
Gradski muzej Subotica

Naziv izložbe:
SVE ŠTO SE ODUVEK
ŽELELI DA ZNATE O SIRMIJUMU

Autor: Jamina Davidović
Vreme: 13. decembar 2022 –
Mesto: Muzej Srema

Rezime: Tim Muzeja Srema, koji se uključio u evropski projekat *Archeodanube*, predstavio je prve rezultate sprovedenog pilot-projekta. U Muzeju Srema su prikazane 3D animacije lokaliteta Sirmijuma, kratki filmovi o zanimljivim predmetima, kao i informacije o luksuznom mermeru carskog Sirmijuma. Posetioци mogu da pogledaju i bogatstvo skulptura koje krase Muzej Srema, ali i Arheološki muzej u Zagrebu i čuveni Muzej istorije umetnosti (Kunsthistorische Museum) u Beču.

VRŠAC

GRADSKI MUZEJ SUBOTICA

Naziv izložbe:
ISTORICIZAM U BAČKOJ – SUBOTICA
Autor: Olga K. Ninkov, Ljubica Vuković Dulić
Vreme: 13. maj 2022 – 2024.

Mesto: Gradski muzej Subotica
Rezime: Na izložbi, koja je postavljena na dva sprata Muzeja, izloženi su većinom predmeti iz fonda Gradskog muzeja Subotica, uz pozajmicu određenih eksponata iz Muzeja grada Novog Sada, Gradskog muzeja u Senti, Gradskog muzeja u Somboru i Gradskog muzeja u Vrbasu, te Istorijskog arhiva Subotica. Takođe su izložene dve ženske haljine koje

su sašile učenice Hemijsko-tehnološke škole pod mentorstvom svojih profesorki, na osnovu krojnih araka iz modnih novina druge polovine 19. veka koje se čuvaju u subotičkom muzeju. Na izložbi se mogu videti i kratki filmovi o istoricizmu koje su izradili učenici Gimnazije *Svetozar Marković* i Gimnazije *Deže Kostolanji*, zatim Srednje muzičke škole i studenti Učiteljskog fakulteta na mađarskom nastavnom jeziku. Izložba je realizovana u okviru IPA projekta prekogranične saradnje Gradskog muzeja Subotica i Muzeja *Ištvan Tir* u Baji, pod nazivom *Istoricizam u Bačkoj – saradnja u kulturi i promocija turizma u regiji*.

Naziv izložbe:
TIBOR SEKELJ U OKEANIJI
Autor: Viktorija Šimon Vuletić
Vreme: 10. novembar 2022 – 12. januar 2023.
Mesto: Gradski muzej Subotica

Rezime: Izložba je organizovana u godini kada se navršava 110 godina od rođenja Tibora Sekelja, 50 godina od kako je postao direktor Gradskog muzeja Subotica i 35 godina od kada je proglašen za počasnog građanina Subotice. Postavka *Tibor Sekelj u Okeaniji* nastala je saradnjom Etnografskog muzeja iz Zagreba, Gradskog muzeja iz Sente i domaćina izložbe, Gradskog muzeja Subotica, ali na njoj je prikazan samo mali segment Sekeljevog rada, tj. jedno veliko putovanje koje je usledilo 1971, kada je Tibor Sekelj već imao 60 godina, a o kojem svedoči delo *Papuanski dnevnik*. Tada je putovao u Okeaniju, konkretno u Australiju i Papua Novu Gvineju, odakle je doneo i većinu umetničkih predmeta koji su predstavljeni na ovoj izložbi.

Naziv:
RASLOJAVANJE PROŠLOSTI
Autor: Neda Dimovski
Vreme: 29. decembar 2022 –
Mesto: Gradski muzej Subotica

Rezime: Izložba se sastoji od nekoliko segmenata, pre svega priče o arheologiji, potom o tome šta znače i podrazumevaju arheološka istraživanja, te koliko je zapravo važno arheološko nasleđe. Posetioци će imati prilike da vide najvrednije predmete koje čuva Muzej, keramiku od praistorije do srednjeg

veka, nakit i druge artefakte. Kako bi se obuhvatili svi istorijski periodi, u centru izložbe prikazani su najtipičniji nalazi za severnu Bačku od neolita pa sve do srednjeg veka. Oružje, nakit, odeća, posuđe, pa i skeleti ljudi koji su na prostoru severne Bačke živeli još pre 7000 godina pa sve do 16. veka, a koji predstavljaju artefakte otkrivene na arheološkim lokalitetima u okolini Subotice, Bačke Topole i Malog Idoša, samo su deo stalne postavke Arheološkog odeljenja Gradskog muzeja u Subotici pod nazivom *Raslojavanje prošlosti*. Deo stalne postavke povremeno će biti menjan kako bi svaka poseta Gradskom muzeju u Subotici mogla da otkrije nešto novo o prošlosti, životu, izgledu i običajima brojnih naroda koji su tokom nekoliko hiljada godina unazad naseljavali sever Bačke.

VRŠAC

GRADSKI MUZEJ VRŠAC

Naziv izložbe:
SVECI I DEMONI
CRKVE SVETOG GERARDA
U pripremi učestvovali: Gradski muzej Vršac, Rimokatolički župni ured Sv. Gerarda
Autor: Miodrag Mladenović
Vreme: 5. mart – 10. april 2022.
Mesto: Gradski muzej Vršac

Kratak rezime: Kada su odlučili da svoj hram sagrađe u stilu neogotike, Vršćani rimokatoličke veroispovesti upustili su se u avanturu traganja za savršenim oblicima. Uvažavajući sve duhovne, nacionalne i estetske zahteve, a vodeći se krivudavom putanjom finansijski mogućeg, sačinili su zdanje koje i danas zadivljuje svojom veličinom, bogatstvom i skladom. Borba svetaca i demona, sukob dobra i zla koji se odvija na zidovima Crkve Svetog Gerarda, mitska je bitka koja traje van okvira nama poznatog vremena. Izložba *Sveci i demoni Crkve Svetog Gerarda* rezultat je prvih koraka koje u našem vremenu pravimo u nameri da ovu čudesnu građevinu obnovimo i sačuvamo za potonje generacije.

Naziv izložbe:
PRIČE O PROŠLOSTI –
VIRTUELNO PUTOVANJE
U IZGUBLJENE PEJZAŽE

Autor: /

Vreme: 15. jul – 11. septembar 2022.

Mesto: Gradski muzej Vršac

Rezime: Izložba *Priče o prošlosti – virtuelno putovanje u izgubljene pejzaže* pruža mogućnost *putnicima kroz vreme* da otputuju u prošlost i urone u istoriju dunavskog regiona, korišćenjem tehnologija virtuelne i proširene realnosti. Posetioци mogu da istraže paleolitske pećine, naselja iz bronzanog ili gvođenog doba, rimske vile, srednjovekovne tvrđave. Koristeći najnovije vizuelizacije, nastale u okviru projekta *Dunavski arheološki ePejzaži*, partneri iz devet evropskih zemalja predstavljaju jedinstvena arheološka nalazišta naroda duž Dunava. Na taj način posetioци se podstiču da upoznaju bogato arheološko nasleđe ne samo kroz muzejske ekspozate, već i u kontekstu predela odakle dolaze arheološki nalazi.

Naziv:

FELIX MILLEKER (1858–1942)

Povod: 140 godina Gradskog muzeja Vršac
i 80 godina od smrti Feliksa Milekera

Autor: /

Vreme: 9. maj – 26. jun 2022.

Mesto: Gradski muzej Vršac

Rezime: Izložba priređena povodom 140-godišnjice postojanja Gradskog muzeja Vršac i 80 godina od smrti Feliksa Milekera, prvog, dugogodišnjeg i doživotnog kustosa vršačkog muzeja. U okviru izložbe prikazani su Milekeroва lična dokumenta, fotografije, građa koja je vezana za osnivanje Muzeja, deo njegove lične biblioteke, njegov radni kabinet, kao i dokumentarni prilog o njegovom životu i radu.

Naziv:

ŽIVOT U BANATSKOJ VOJNOJ GRANICI

Autor: Ivan Radić

Vreme: 7. decembar 2022 – 9. januar 2023.

Mesto: Gradski muzej Vršac

Rezime: U prvom delu izložbe prikazana su istorijska dešavanja pre i oko samog Požarevačkog mira.

Razvoj predela i naselja predstavljen je prikazom prvog vojnog, tajnog premera. Evolucija stanovanja i izgleda kuća objašnjena je pomoću maketa i tlocrta od najjednostavnijih privremenih staništa do jozefinske kuće s kraja XIII veka. Plovidba Dunavom tokom kolonizacije Banata i u vreme rata 1716–1718. godine, kao i plovidba Šajkaške flotile, prikazana je i u maketama brodova. Uticaj narodnog odela srpskog stanovništva na razvoj uniforme graničara Banatske vojne granice dočaran je rekonstrukcijom uniformi XIII veka. I na samom kraju, priča o Kapetanu Koči i Đorđu Petroviću kao frajkoru odvodi publiku u XIX vek, u kome kao epilog kretanja ovog dela Banata kroz istorijski period od dva veka, dolazi i do prisajedinjenja sa Kraljevinom Srbijom 1918. godine i razgraničenja tokom 1922. godine. Svi eksponati su reprodukcije i rekonstrukcije originala koji se čuvaju u brojnim institucijama.

 ZRENJANIN

NARODNI MUZEJ ZRENJANIN

Naziv izložbe:

IZ DAVNINA ZA POKOLENJA – AKVIZICIJE
ETNOLOŠKOG ODELJENJA 2000–2021.

Autor: Branka Sikimić

Vreme: 14. maj – 17. jun 2022.

Mesto: Mali salon Narodnog muzeja Zrenjanin

Rezime: Izložba *Iz davnina za pokolenja – Akvizicije Etnološkog odeljenja 2000–2021.* pruža osvrt na kompleksan muzejski rad koji obuhvata prikupljanje, proučavanje i reprezentovanje kulturnog nasleđa, ali i pripajanje prispelih predmeta već formiranim zbirkama Etnološkog odeljenja Narodnog muzeja Zrenjanin. Kroz odabranu temu prikazan je način popunjavanja muzejske zbirke Etnološkog odeljenja u poslednjih 20 godina 21. veka. Reč je o izuzetno velikom broju prinovljenih predmeta (500 primeraka) koji su od velike vrednosti i uglavnom su proizvodi zanatlija ili domaće radinosti. Izložba ukazuje i na važnost opšte socijalne integracije u formiranju okvira za kulturu sećanja, jer vlasnici predmeta koji stižu u muzej, podjednako su važni akteri u formiranju kolektivnog pamćenja.

Češko presovano staklo u ogledalu,
Narodni muzej Zrenjanin

Većina predmeta koji su se našli u postavci datira iz prve polovine XX veka, poput različitih peškira, dozidnica, čilima, bučkalica za maslac, kredenca, delova narodne arhitekture, ćurčijskog alata, porodičnih fotografija, kolvke, dečjih kolica, odeće, igračaka za decu, ali na izložbi je mogao da se vidi i krupač iz 1876. godine.

Naziv izložbe:

DOBRO JUTRO DRAGE KOLEGE –
IZLOŽBA CRTEŽA ARTURA MOMIROVA

Autor: Olivera Skoko

Vreme: 14. jun – 31. jul 2022.

Mesto: Hol Narodnog muzeja Zrenjanin

Rezime: Radeći kao tehničar za konzervaciju u Narodnom muzeju Zrenjanin, Artur Momirov, sa zvanjem zlatara-juvelira, poslednjih godina je pomagao čuvarskoj službi u prepodnevnoj smeni. Svakog jutra je dočekivao zaposlene zrenjaninskog muzeja crtežom, uz koji bi gotovo obavezno išla i neka motivaciona poruka, razmišljanje ili citat. Po odlasku u penziju, Artur Momirov je crteže sačuvao i njih osamdesetak je poslužilo za izložbu

organizovanu povodom manifestacija *Noć muzeja* i *Muzeji za 10*. Reč je o radovima malog formata na različitim podlogama (običan beli papir, karton, list istrnut iz sveske, *platni listić*, naličje flajera...), izvedenim grafitnom ili hemijskom olovkom, flomasterom, bojom ostalom od neke dečje radionice održane u Muzeju.

Naziv izložbe:

IVAN PANČIĆ – LOVAC NA SVETLO I TAMU
Retrospektivna izložba fotografija

Autori: Jovan Drndak Njegović (List *Zrenjanin*);
Ivana Arađan (Narodni muzej Zrenjanin)

Vreme: 8. avgust – 5. septembar 2022.

Mesto: Salon Narodnog muzeja Zrenjanin

Rezime: Izložba radova zrenjaninskog fotografa i nekadašnjeg foto-reportera lista *Zrenjanin* otvorena je povodom obeležavanja šest decenija predanog rada Ivana Pančića u oblasti fotografije, a postavka je kroz više od 70 fotografija predstavila izbor iz njegovog bogatog opusa. Na izložbi su kroz objektiv Ivana Pančića predstavljeni grad Zrenjanin, motivi Banata, običaji i tradicija, priroda koja

nas okružuje, sportska dešavanja, umetnička fotografija i dr. Vremenski raspon u kome su fotografije nastale je od šezdesetih godina prošlog veka do današnjih dana.

Naziv izložbe:

ČEŠKO PRESOVANO STAKLO U OGLEDALU

Autor: Dejan Vorgić

Vreme: 16. septembar – 20. novembar 2022.

Mesto: Salon Narodnog muzeja Zrenjanin

Rezime: Različiti i višestruki događaji na prelomu vekova uticali su da pozornost i zainteresovanost stručnjaka, kolekcionara, antikvara i muzejskih radnika širom Evrope za češko presovano staklo naglo poraste. Na ovom talasu, koji traje više od dvadeset godina, nastao je projekat (izložba) *Češko presovano staklo u ogledalu*, zasnovan na potrazi za odjecima koje je češko presovano staklo ostavilo na srpsko društvo. Pored prezentacije istorije češkog presovanog stakla, od njenih početaka tridesetih godina XIX veka, pa sve do baršunaste revolucije 1989. godine, i načina njegove proizvodnje, cilj ovog projekta je bio i da se tokom *Međunarodne godine stakla* javnosti približe i afirmišu kulturna dobra i predmeti od stakla visokog umetničkog i dizajnerskog kvaliteta nastali tehnikom presovanja, koji se čuvaju u javnim i privatnim kolekcijama sa teritorije Banata, Novog Sada i Beograda. Sto petnaest eksponata, sa stilskim karakteristikama od bidermajera, preko istoricizma, ar dekoa i funkcionalizma, pa sve do modernih apstraktnih stremljenja nakon Drugog svetskog rata, svedoči o velikom pregalaštvu čeških (ali i srpskih) dizajnera i staklarskih radnika. Na izložbi su zastupljena imena vodećih čeških dizajnera i dizajnerki XX veka: Rudof Šroter, František Pazourek, Vaclav Hanuš, Rudolf Jurnikl, František Vizner, Ladena Viznerova, Pavel Panek i dr. Pored eksponata od presovanog stakla kao prateći elementi na izložbi su predstavljeni staklarski alat, kao i sedam ogledala iz Zbirke primenjene umetnosti Narodnog muzeja Zrenjanin. Izložba *Češko presovano staklo u ogledalu* je deo zvaničnog programa obeležavanja *Međunarodne godine stakla* (IYOG 2022) i realizovana je u koordinaciji sa Stručnom grupom za staklo Nacionalnog komiteta ICOM-a.

Naziv izložbe:

AGRARNO NASLEĐE BANATA

Autori: Rajka Grubić, Nataša Knežević

Vreme: 24. novembar 2022 – februar 2023.

Mesto: Salon Narodnog muzeja Zrenjanin

Rezime: Izložba *Agrarno nasleđe Banata* je zajednički projekat Etnološkog i Prirodnjačkog odeljenja zrenjaninskog muzeja, kojim je obuhvaćena detaljna analiza agrarnog nasleđa ove oblasti. Posetioци izložbe mogu da se upoznaju sa načinima obrade zemlje, najznačajnijim poljskim radovima, alatkama i mašinama koji su korišćeni kroz vreme, zatim da saznaju u kojoj meri je agrarno nasleđe povezano sa razvojem porodice, upoznaju različite obredne prakse i običaje, saznaju koje su biljne kulture imale prioritet kroz vekove, kako se i zašto menjala njihova zastupljenost na terenu... Na izložbi su predstavljeni predmeti iz Etnološke i Prirodnjačke zbirke Narodnog muzeja Zrenjanin: poljoprivredne alatke, oruđa i mašine, semena, presovane biljne vrste, fotografije sa prikazima najznačajnijih poljskih radova, ali i običajnih radnji koje su se izvodile sa ciljem zaštite useve od nepogoda, osiguranja bogatije žetve ili dozivanja kiše u sušnim periodima i drugo.

SAVREMENA GALERIJA ZRENJANIN

Naziv izložbe:

UMETNOST ZA SVE –

SINTEZA U ZRENJANINU I OKOLINI

Autor: Slavica Žarković

Vreme: 9. maj – 22. juni 2022.

Mesto: Savremena galerija Zrenjanin

Rezime: Izložba *Umetnost za sve: sinteza u Zrenjaninu i okolini* mapiraće i objasniti potrebu za udruživanjem oblika likovne umetnosti sa oblicima radne i životne sredine u Zrenjaninu i okolini. Paralelno izlaganje skulptura iz fonda Savremene galerije Zrenjanin i fotografija skulptura koje su postavljene u krugu zrenjaninskih fabrika i javnih ustanova čiji su autori značajni umetnici kao Jovan Soldatović, Tomislav Kauzlarić, Milija Nešić, Nandor Glid, otkriva podsticaj Savremene galerije Zrenjanin odnosno Umetničke kolonije Ečka za stvaranje ovakvog oblika sinteze. 🍷

Narodni muzej Vranje, deo stalne postavke, Spavaca soba, početak XX veka

BELA CRKVA

MUZEJ U BELOJ CRKVI

Naziv izložbe:

NOVA STALNA POSTAVKA MUZEJA U BELOJ CRKVI

Autori: Igor Vokoun

Vreme: 10. april 2022 –

Mesto: Muzej u Beloj Crkvi

Rezime: Muzej u Beloj Crkvi je najstarija muzejska institucija na prostoru današnje Vojvodine. Osnovan je 1877. godine i u proteklih 145 godina doživeo je brojne transformacije: od lokalne zavičajne zbirke koja se nalazila u zgradi Magistrata, preko zavičajnog muzeja lokalnog karaktera, do savremene muzejske institucije. Otvaranje stalne postavke predstavlja krunu rada na rekonstrukciji i adaptaciji objekta Muzeja, koja je otpočela davne 2008. godine, a privedena kraju radovima u prostoru stalne postavke 2021. i 2022. godine. Prezentovani su arheološki predmeti od neolita do srednjeg veka, predmeti istorijskih zbirki iz 18. i 19. veka, starog banatskog domaćinstva 19. veka, belocrkvansko slikarstvo 19. i 20. veka i eksponati iz Prirodnjačke zbirke. Nova stalna postavka nas vodi kroz vreme i kroz istoriju belocrkvanskog kraja.

KRAGUJEVAC

NARODNI MUZEJ KRAGUJEVAC

Naziv izložbe:

OD SREDNJOVEKOVNOG TRGA DO PRESTONE VAROŠI – HRONOLOGIJA ISTORIJSKOG RAZVOJA GRADA KRAGUJEVCA

Autori: Miloš Jurišić, Roksanda Aleksić,
Goran Milosavljević

Vreme: 15. februar 2022 –

Mesto: Amidžin konak

Rezime: Stalna postavka prikazuje razvitak grada Kragujevca od njegovog nastanka i prvog pomena kao srednjovekovnog sela sa trgom, preko orijentalne kasabe i uređenog centralnoevropskog vojnog utvrđenja, do čaršije i varoši koja je postala prva prestonica novovekovne Srbije. Reč je o istoriji grada koja je manje poznata široj javnosti, jer je do sada na izložbama Kragujevac uglavnom prezentovan kroz period svog prestoničkog statusa u 19. veku. Za vreme šanca Kragujevca prvi put je sačinjen urbanistički plan po karti iz 1740. godine, koji je na postavci rekonstruisan. Podržan je animacijom koja prenosi posetioca, putem VR naočara, u virtuelnu realnost Mlatišuminog grada. Deo postavke posvećen je i ustancima i bunama od Kočine krajine, preko oba ustanka, do proglašenja Kragujevca za prestonicu. U postavku su uključeni oružje, pozorišni kostimi Ane Kolbjanove, kao i brojni predmeti iz zbirki. Projekat je podržalo Ministarstvo kulture Republike Srbije.

Naziv izložbe:

POLITIČKI ŽIVOT U KRAGUJEVCU U DRUGOJ POLOVINI 19. VEKA

Autor: Nataša Milosavljević

Vreme: 18. maj 2022 –

Mesto: Kuća Svetozara Markovića

Rezime: Na 18 panoa, u tri celine, predstavljen je istorijat političkog života u Kragujevcu u drugoj polovini 19. veka. Prva celina predstavlja uvodni deo izložbe i govori o političkom životu u Kneževini Srbiji, od postanka ustavobraniteljske opozicije u vreme kneza Miloša Obrenovića, krajem 30-ih godina 19 veka, do pojave prvih političkih struja, preteča političkih partija, kakve su bili liberali i konzervativci nakon Svetoandrejske skupštine 1858/59. godine. Druga celina posvećena je boravku Svetozara Markovića u Kragujevcu (1873–1875), njegovom političkom delovanju, listovima koje je pokretao i štampao, kao i njegovim najbližim saradnicima. U okviru ove celine istaknute su i demonstracije

*Od srednjovekovnog trga do prestone varoši,
Amidžin konak, Narodni muzej Kragujevac*

Crveni barjak (1876), koje su organizovali sledbenici Svetozara Markovića nakon pobeđe na izborima u Kragujevcu u novembru 1875. godine. Treća celina se odnosi na period formalnog osnivanja političkih partija u Srbiji nakon donošenja Zakona o zborovima i udruženjima 1881. godine. Stalnu postavku, između ostalog, čine i portreti značajnih ličnosti koje su bile deo političkog života u Kragujevcu tokom druge polovine XIX veka: Stevana Vladislava Kaćanskog, Svetozara Markovića, Miloja Barjaktarovića, Dimitrija Matića, Jovana Ristića i Nikole Pašića. U okviru multimedijalnog dela stalne postavke nalaze se 3D prikaz putanje kojom se kretala povorka tokom demonstracija *Crveni barjak* 1876. godine i hologram Svetozara Markovića.

Naziv projekta:

GALERIJA NIKOLE KOKE JANKOVIĆA PRISTUPAČNA SVIMA

Autori: Katarina Babić, Vladimir Marković

Vreme: decembar 2022 –

Mesto: Galerija Nikole Koke Jankovića

Kratki rezime: Realizacijom projekta *Galerija Nikole Koke Jankovića pristupačna svima*, u skladu sa principima univerzalnog dizajna i digitalne inkluzije, unapređeni su postojeći tehnološki kapaciteti veb-prezentacije Galerije NKJ. Multimedijalna prezentacija sinhronizovana je sa virtuelnom prezentacijom stalne postavke i optimizovana za internet. Ovim projektom osetljivim grupama građana, osobama sa senzornim invaliditetom, omogućen je nesmetan pristup informacijama, prezentaciji i interpretaciji kulturnog nasleđa i stalne postavke Galerije legata NKJ. Stručni i informativni tekstovi kustosa Galerije, na srpskom i engleskom jeziku, prate

Nova stalna postavka,
Muzej naivne i marginalne umetnosti, Jagodina

pet tematskih celina stalne postavke *Živeti umetnost*. Posetiocu je omogućeno da visoko kvalitetne 3D fotografije 75 eksponata iz zbirke Jankovićevog legata uveliča do željene veličine i rotira ih u svim pravcima. Za slabovide osobe uvedena je auditivna podrška gde se jednim klikom miša pokreće snimak sa audio-zapisom stručnog teksta. Za gluve i nagluve osobe tekstovi su prevedeni na znakovni jezik i dostupni putem video-zapisa. Projektom *Galerija Nikole Koke Jankovića pristupačna svima* virtuelna prezentacija kulturnog nasleđa postala je dostupna većem broju osoba sa senzornim invaliditetom, kao i široj publici u nacionalnim i internacionalnim okvirima.

Link do izložbe:
<https://legatkoka.rs/3d-skulpture/>
www.legatkoka.rs

🖼️ JAGODINA

MUZEJ NAIVNE I MARGINALNE UMETNOSTI

Naziv izložbe:

NOVA STALNA POSTAVKA MUZEJA NAIVNE I MARGINALNE UMETNOSTI

Autori: Ivana Bašičević Antić, Ivana Jovanović

Vreme: 18. mart – 30. septembar 2022.

Mesto: Galerija MNMU

Rezime: U renoviranom i dograđenom izložbenom prostoru Galerije MNMU u Jagodini na oko 500 kvadratnih metara nove Stalne postavke izloženo je 125 dela iz zbirke MNMU i jedno reprezentativno delo svetskog klasika Vojislava Jakića, monumentalnih dimenzija, kao dugoročna pozajmica iz kolekcije Narodnog muzeja Kraljevo. U izboru iz bogate

internacionalne Zbirke MNMU, koja baštini preko 3000 dela nekonvencionalne umetnosti oko 400 autora iz tridesetak zemalja, akcenat je stavljen na dela velikog formata, kao i druge eksponate koji su retko predstavljani publici ili čak nikada nisu napuštali prostore muzejskih depoa.

🖼️ NEGOTIN

MUZEJ KRAJINE U NEGOTINU

Naziv izložbe:

MEMORIJALNA POSTAVKA POSVEĆENA PROF. DR MOMČILU ST. MOKRANJCU

Autor: Vesna Janjić

Vreme: 16. februar 2022 –

Mesto: Rodna kuća Stevana St. Mokranjca

Kratak rezime: Memorijalna postavka posvećena prof. dr Momčilu St. Mokranjcu je plod saradnje Farmaceutskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i Muzeja Krajine u Negotinu, čija je želja bila da se posetioci rodne kuće Stevana St. Mokranjca upoznaju, osim sa likom i delom srpskog kompozitora, i sa izuzetnim radom njegovog potomka. Ovom obimnom i značajnom postavkom se na jednom mestu predstavljaju život i delo cenjenog srpskog naučnika i univerzitetskog profesora. Memorijalna postavka, organizovana u reprezentativnom prostoru Mokranjčeve rodne kuće, predstavlja prof. dr Momčila St. Mokranjca kao hemičara, univerzitetskog profesora i toksikologa. Hronološki prikaz muzealija vodi posetioca kroz život i stvaralaštvo ovog naučnika.

🖼️ NOVI SAD

MUZEJ GRADA NOVOG SADA

Naziv izložbe:

TVRĐAVA

Autori: Nadežda Savić, Divna Gačić, Atila Hornok

Vreme: 25. oktobar 2022 –

Mesto: Muzej grada Novog Sada,
Petrovaradinska tvrđava

Rezime: U godini kada se navršava 330 godina od početka izgradnje Petrovaradinske tvrđave, Muzej

grada Novog Sada priredio je izložbu posvećenu dinamičnim istorijskim i graditeljskim procesima i poduhvatima na ovom važnom strateškom mestu. Izložba je koncipirana tako da publici predstavi kontinuitet života, a zatim i utvrđenja na, takozvanoj, Petrovaradinskoj steni. Postavkom je obuhvaćen veoma dug vremenski period, od starijeg kamenog doba pa sve do kraja 18. veka. Na izložbi su prvi put izloženi arheološki nalazi do kojih se došlo iskopavanjima sprovedenim tokom ove godine u prizemlju zgrade Muzeja. Pored originalnih arheoloških i istorijsko-umetničkih predmeta, izložba je obogaćena brojnim ilustracijama, rekonstrukcijama rađenim na osnovu istorijske građe i prigodnim tekstovima.

🖼️ VRANJE

NARODNI MUZEJ VRANJE

Naziv izložbe:

VRANJSKA GRADSKA KUĆA S KRAJA 19. I POČETKA 20. VEKA

Autor: Iva Laković

Vreme: 22. mart 2022 –

Mesto: Narodni muzej Vranje, Pašin konak – zgrada Selamluka

Rezime: Postavka prikazuje izgled vranjske gradske kuće s kraja 19. i početka 20. veka i odnosi se na opremanje i uređenje kuće i organizaciju stambenog prostora. Dopunjena je predmetima pokućstva zanatske proizvodnje, posuđem, kao i tekstilnim pokućstvom iz tog perioda koje se koristilo u domaćinstvu. Poseban pečat postavci daju različiti tipovi izložene gradske i seoske nošnje i nakita iz sredine 19. veka do 30-ih i 40-ih godina 20. veka, koji svojom lepotom i neospornom umetničkom i estetskom vrednošću svedoče o duhu epohe, vremena i prostora u kojem su nastali. 🍷

Uroš Predić, Život posvećen lepoti i umetnosti,
Galerija Matice srpske, Novi Sad

IZDAVAČ
NK ICOM Srbija, Trg Republike 1a, Beograd
icom.srbia@gmail.com
<http://network.icom.museum/icom-serbia>

ZA IZDAVAČA
Nikola Krstović

GLAVNI UREDNIK
Tatjana Mihailović

UREĐIVAČKI ODBOR
Milena Milošević Micić
Jelena Ognjanović
Una Popović
Nela Tonković

LEKTURA I KOREKTURA
Ana Gvozdenović

GRAFIČKI DIZAJN
Dragan Pešić

PRELOM TEKSTA
Jovan Antonić